

Kallelse Samhällsnämndens arbetsutskott

Tid: onsdag 17 maj 2023 kl. 07:30

Plats: Östra Roten, kommunhuset i Lilla Edet

Ärenden

Föredragande

Formalia

- 1 Upprop
- 2 Val av justerare och tid för justering
- 3 Godkännande av dagordning
- 4 Anmälan av jäv

Ärenden

5	Information om Tertialrapport 1 2023	2023/194	Karin Holmström,
sektorchef/Simon
Dahlgren, ekonom
<i>Kl. 7.30</i>
6	Beslutsuppföljning för samhällsnämnden
juni 2023	2023/58	Ingela Flodin,
nämndsamordnare
<i>Kl. 8.00</i>
7	Revidering av samhällsnämndens
delegationsordning	2023/257	Karin
Holmström/Kristian
Nordström,
enhetschef miljö och
bygg
<i>Kl. 8.05</i>
8	Ansökan om särskilt bidrag - Projekt- och
arrangemangsstöd för kulturförening	2023/214	Maria Wagerland,
planerings- och
exploateringschef
<i>Kl. 11.00</i>
9	Ansökan om särskilt bidrag från OK Gipen	2023/201	Maria Wagerland
10	Ansökan om särskilt bidrag från Lilla Edets
Tennisklubb	2023/213	Maria Wagerland
11	Information om Utvecklingsplan för Ströms
slottspark	2021/692	Anna Berlin,
enhetschef
stadsmiljö
<i>Kl. 11.10</i>

12	Information om Handlingsplan för lekplatser	2023/168	Anna Berlin
13	Information om belysningsplan	2023/256	Anna Berlin
14	Upphandling Slamtömning av enskilda avlopp 2024	2023/242	Ulf Nilsson, enhetschef avfall och återvinning <i>Kl. 11.20</i>
15	Uppföljning av livsmedelspolicy 2022	2023/147	Anethe Johansson, kostchef <i>Kl. 11.30</i>
16	Taxor för måltider inom kostenheten	2022/255	Anethe Johansson
17	Kommunal medfinansiering för att kompensera neddragningar av kalkning	2023/153	Anna Tauson, kommunekolog <i>Kl. 11.40</i>
18	Information om tillsyn av inomhusmiljön i lokaler för utbildning och omsorg	2023/258	<i>Kl. 11.45</i>
19	Beslut efter tillsyn av eldstad och rökkanal på fastigheten [REDACTED]	MB- 2023-30	Emma Bönnestig, bygglovshandläggare <i>Kl. 11.50</i>
20	Beslut om åtgärdsföreläggande och byggsanktionsavgift på fastigheten [REDACTED]	MB- 2009- 1169	Emma Bönnestig
21	Beslut om byggsanktionsavgift för nya lägenheter på fastigheten [REDACTED]	MB- 2023- 311	Hans Tjäder, bygglovshandläggare <i>Kl. 11.55</i>
22	Beslut om byggsanktionsavgift för ändrad användning samt byggsanktionsavgift och lovföreläggande för uppförda balkonger samt monterade ytterdörrar på fastigheten [REDACTED]	MB- 2022-54	Hans Tjäder
23	Beslut efter ansökan om förhandsbesked för enbostadshus på fastigheten [REDACTED]	MB- 2023- 119	Hans Tjäder
24	Beslut efter ansökan om bygglov för flerbostadshus (6 byggnader, 24 lgh) på fastigheten Ström 1:209	MB- 2023- 152	Hans Tjäder
25	Beslut efter ansökan om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus på fastigheten Ärlan 7	MB- 2023- 112	Hans Tjäder

26	Utveckling av personalbyggnad och hallar på Ellbo reningsverk	2023/244	Franz Wallebäck,
enhetschef VA
<i>Kl. 12.10</i>
27	Anmälan VA-anslutning Ström 1:112	2021/237	Franz Wallebäck
28	Information		<i>Kl. 12.20</i>

Mona Dieng (S)
Ordförande

Beslutsuppföljning för samhällsnämnden juni 2023

Dnr SAN 2023/58

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2016-12-07 § 142 att punkten ”Beslutsuppföljning” ska vara en punkt på föredragningslistan för styrelse och nämnden.

Vid dagens sammanträde redovisas uppdrag från samhällsnämnden fram till dagens datum.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-02
Beslutsuppföljning

Ekonomiska konsekvenser

-

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Ingela Flodin
Nämndsamordnare
ingela.flodin@lillaedet.se

2023-05-02

Beslutsdatum	Ärende/rubrik	Handläggare	Uppdrag till förvaltningen	Kommentar	Status
2020-05-27 § 62	Framtida avloppsvattenrening	Franz Wallebäck	Tekniska nämnden ger förvaltningen i uppdrag att undersöka alternativ för den långsiktiga lösningen för Lilla Edets kommuns framtida avloppsvattenrening.	2023-03-02 § 39	klar
2020-04-21 § 36	Reviderade bidragsregler	Carolina Allvin Bromar	Förvaltningen får i uppdrag att tillsammans med föreningarna utvärdera de nya bidragsreglerna under hösten 2021	2023-04-20 § 65	klar
2023-01-26 § 26	Initiativärende från Sverigedemokraterna om att avskaffa p-skiva i	Anna Berlin	Samhällsnämnden ger sektorn i uppdrag att utreda initiativärende om att avskaffa p-skiva	2023-04-20 § 69	klar
2023-04-20 § 72	Informationsärende gällande kalkningen i Lilla Edet	Anna Tauson	Sektorn får i uppdrag att undersöka andra alternativ för kalkning, t ex aska från Essity, och återkomma till nämnden med rapport.		pågående

Revidering av samhällsnämndens delegationsordning

Dnr SAN 2023/257

Sammanfattning

Miljöenheten har identifierat ett antal punkter i samhällsnämndens gällande delegationsordning som behöver ses över. Huvudsakligen föreslås förändringar som syftar till en bättre laghänvisning samt tillägg av vissa punkter som vid en jämförelse med Sveriges kommuner och regioners framtagna mall och andra kommuners motsvarande delegationsordningar saknas. I några fall föreslås också justeringar av andra skäl.

Följande ändringar föreslås:

- Högsta belopp att förena förelägganden och förbud i miljö- och livsmedelsärenden höjs från 25 tkr till 50 tkr. Samtidigt så ändras delegat i miljöärenden från miljöinspektör till enhetschef. Höjningen avseende livsmedelsärenden är en anpassning till den nivå som gäller i Trollhättans stad, med motivet att vi köper livsmedelskontrollen därifrån.
- Möjlighet för miljöinspektör att begära utdömmande av vite för ärenden enligt miljöbalken införs, i likhet med rådande delegationsbestämmelse gällande ärenden enligt plan- och bygglovslagstiftningen.
- Högsta belopp för att utdöma miljöstraffavgifter höjs från 15 tkr till 25 tkr.
- Fyra nya punkter gällande uppgifter av mindre kontroversiella frågor har lagts till, varav tre gäller livsmedelslagstiftningen.
- Två punkter som saknade faktisk betydelse har tagits bort.
- Några punkter har förtydligats i sin utformning.
- Laghänvisningen har uppdaterats i flera fall, för att stämma överens med gällande lagstiftning.
- Ytterligare något förtydligande och mindre justeringar av texter har skett.

Övriga enheter inom sektorn har inte identifierat några punkter som behöver ändras i delegationsordningen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-09-01

Delegationsordning för samhällsnämnden ver. 4.1

Ekonomiska konsekvenser

Förtydligandena i dokumentet underlättar viss handläggning vilket i sin tur kan innebära en mer kostnadseffektiv hantering av dessa arbetsuppgifter.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden
Samhällsnämnden antar reviderad delegationsordning.

Kristian Nordström
Enhetschef
kristian.nordstrom@lillaedet.se

Beslutet skickas för kännedom till
Sektorchef
Enhetschefer

Delegationsordning för Samhällsnämnden i Lilla Edets kommun

Antagen av: Samhällsnämnden 2023-06-01

Gäller från och med: 2023-07-01

Version: 4.1

Delegering av beslutanderätt

Kommunfullmäktige är i grunden kommunens enda beslutande församling med undantag när det direkt framgår av lag eller förordning att någon annan ska fatta beslut; exempelvis har socialnämnden rätt att fatta vissa beslut enligt socialtjänstlagen och rektor enligt grundskoleförordningen. Enligt kommunallagen ska det i varje kommun finnas en styrelse och fullmäktige ska även tillsätta de övriga nämnder som fullmäktige anser behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Det finns också speciallagstiftning som kräver att nämnder inrättas för vissa uppgifter; t ex valnämnd och krisledningsnämnd. Reglementen för styrelsen och nämnderna anger de ansvarsområden som fullmäktige tilldelar respektive organ och därmed även rätten att fatta beslut inom respektive ansvarsområdena med ett antal begränsningar vad gäller t ex ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Kommunallagen ger i nästa steg styrelsen och nämnderna rätten att i sin tur delegera vissa former av beslut vidare.

Vad innebär delegering?

Delegering enligt kommunallagen innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till annan (= delegaten). Delegaten träder helt in i styrelsens/nämndens ställe. Ett beslut av delegaten ses som styrelsens/nämndens beslut och kan överklagas genom laglighetsprövning. Styrelsen/nämnden kan inte ändra delegatens beslut men kan när som helt återkalla sin delegation. Styrelsen/nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut. Styrelsen/nämnden har redovisningsansvaret, men delegaten har det juridiska ansvaret (till exempel tjänstefel eller skadestånd). En delegat har alltid rätt att avstå från att fatta beslut och därmed överlämna till den som delegerat att fatta beslutet.

Förutsättningar för styrelsens/nämndens delegeringsrätt

Styrelsen/nämnden lämnar delegeringsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegationsordning där beslutanderätten i olika ärenden/ärendegrupper överförs till delegater.

Som en förutsättning för utövande av delegerad beslutanderätt gäller fastställda mål, riktlinjer och ekonomiska ramar samt övriga beslut om verksamhetens inriktning, omfattning och kvalitet. Den som beslutar i ärende enligt delegationsordningen ansvarar också i förekommande fall för att tillse att samverkan med de fackliga organisationerna genomförs av den som har delegation till detta.

Vad kan delegeras?

Styrelsen/nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper som beslutanderätten ska delegeras. Beslutanderätten får dock inte delegeras när det gäller:

1. ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet,
2. framställningar eller yttranden till fullmäktige liksom yttranden med anledning av att beslut av styrelsen/nämnden i dess helhet eller av fullmäktige har överklagats,
3. ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om de är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt,

4. ärenden som väckts genom medborgarförslag och som lämnats över till kommunstyrelsen/nämnden (medborgarförslag har inte införts i Lilla Edets kommun),
5. ärenden som enligt lag eller annan författning inte får delegeras (och där detta framgår av annan lag eller författning; t ex i socialtjänstlagen).

Delegering och ren verkställighet

Delegationsordningen omfattar det som i kommunallagens mening kan ses som ett *beslut* till skillnad från det som betraktas som ren *verkställighet*.

Gränsen mellan beslut som kräver delegering och ren verkställighet är inte helt tydlig och exakt. Beslut i kommunallagens mening kännetecknas bland annat av att det finns utrymme för alternativa lösningar och att beslutsfattaren måste göra vissa överväganden och bedömningar. Normalt kan beslut överklagas genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär. Man kan dock inte endast gå på överklagbarheten för att särskilja ren verkställighet från beslut eftersom till exempel yttranden normalt inte kan överklagas men ofta innehåller självständiga bedömningar och kräver delegering för att annan än styrelsen/nämnden ska kunna anta ett yttrande.

Vid ren verkställighet saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ på grund av lagar, avtal eller andra bindande regler; t ex bestämmelser fastställda av kommunfullmäktige. Det rör sig även om formella beslut, till exempel i budget, eller andra måldokument och ofta om åtgärder som i huvudsak enbart berör den interna verksamheten. Det handlar om "mekanisk verkställighet" och "beslut" i samband med den dagliga löpande arbetsledningen, till exempel avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa eller tilldelning av förskoleplats efter en klar turordning. Åtgärder av verkställande art kan inte överklagas vilket också gäller beslut av rent förberedande art, till exempel förslag till beslut i kommunstyrelse/nämnd som senare ska upp i kommunfullmäktige.

I varje delegationsordning finns en förteckning över exempel på verkställighetsärenden.

Beslut utan delegeringsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegeringsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

Även om den enskilde inte kan överklaga beslutet genom laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär finns andra vägar för den enskilde att angripa ett beslut den enskilde upplever som felaktigt genom anmälan för granskning till Justitieombudsmannen (JO), påkallande av de kommunala revisorernas uppmärksamhet eller rättslig prövning vid allmän domstol.

Vem kan man delegera till?

Styrelsen/nämnden kan delegera till:

- Presidiet, ett utskott, en ledamot eller en ersättare
- en anställd i kommunen. Vid delegation till sektorschef kan denne ges rätt att vidaredelegera till annan anställd. Möjligheten att delegera till anställd regleras även i viss speciallagstiftning

Det är inte tillåtet att lämna delegeringsuppdrag till:

- flera anställda i grupp,
- till ledamot eller ersättare tillsammans med anställd, s.k. blandad delegering,

Delegat får inte besluta i ärenden där delegaten är jävrig.

Ersättare för delegat

Ärenden delegerade till ordföranden beslutas vid förhinder för denne av vice ordföranden.

Vid förfall för delegat övertas delegatens beslutanderätt i följande ordning:

- i första hand av eventuell ersättare i delegationsordningen,
- i andra hand av den som förordnats som vikarie på delegatens tjänst,
- i tredje hand av den som enligt befattningsbeskrivning eller fastställd organisation har förordnats,
- i fjärde hand av delegatens närmaste chef.

Ersättare bör inte besluta i viktigare ärenden om beslutet kan vänta till delegatens återkomst.

Delegering inom ramen för kommunal avtalssamverkan

En ny möjlighet till samverkan med andra kommuner genom så kallad avtalssamverkan har införts i kommunallagen. Kommunen får ingå avtal om att uppgifter helt eller delvis ska utföras av en annan kommun utan att lokaliseringsprincipen hindrar det. Inom ramen för sådan avtalssamverkan kan de samverkande kommunerna komma överens om att uppdra åt en anställd i en avtalskommun att besluta i ett visst ärende eller i en viss grupp av ärenden, så kallad extern delegering. Denna möjlighet innefattar enbart delegation till anställd.

Brådskande ärenden

Styrelsen/nämnden får delegera till ordförande eller annan ledamot som styrelsen/nämnden har utsett att fatta beslut i ärenden som är så brådskande att styrelsens/nämndens avgörande kan inväntas.

För vissa former av brådskande beslut gäller i speciallagstiftning (Lagen om vård av unga och Lagen om vård av missbrukare) en så kallad kompletterande beslutanderätt för ordföranden eller annan ledamot som nämnden har utsett. Ordförandens beslutanderätt är direktreglerad i dessa lagar medan socialnämnden måste ta särskilt beslut om även annan ledamot ska ha denna rätt. Sådana beslut ska i likhet med övriga delegationsbeslut anmälas vid nämndens nästa sammanträde.

Anmälan av delegationsbeslut

Delegationsbeslut ska vara skriftliga och anmälas till styrelsen/nämnden vid nästkommande sammanträde. Redovisningen ska vara skriftlig och ordnas på lämpligt sätt.

Vidaredelegerade beslut anmäls senast påföljande månad till kommunchefen/sectorschefen som i sin tur anmäler dem till styrelsen/nämnden.

Förteckning över fattade delegationsbeslut bör innehålla följande:

- Beslutsfattare,
- Beslutsdatum,
- Hänvisning till vilken punkt i delegationsordningen man stödjer sig på,
- Beslutets innehåll i korthet (vem/vad det berör).

Observera att styrelsen/nämnden inte ska godkänna delegationsbesluten. Delegates beslut gäller såvida det inte blir ändrat vid ett överklagande. Anmälan till styrelsen/nämnden syftar istället på att fastställa tidpunkten då besvärstiden börjar löpa när det gäller överklagande enligt kommunallagen (s.k. laglighetsprövning). Tidpunkten räknas då tre veckor från den dag som det på kommunens anslagstavla anslagits att protokollet justerats. Vid förvaltningsbesvär är också besvärstiden tre veckor, men då räknas besvärstiden från den dag, då den som beslutet rör, fått ta del av beslutet. Genom anmälan tillgodoses även styrelsens/nämndens informations- och kontrollbehov av beslut som fattats med stöd av delegering.

Angående delegat

Av kolumnen ”Delegat” så framgår det vilken yrkeskategori som är delegat för de specifika beslutspunkterna. Titeln ”kommunekolog” finns inte omnämnd i delegationsordningen, men yrkeskategorin motsvarar i denna delegationsordning ”miljöinspektör”, då denne även arbetar med prövning och tillsyn enligt miljölagstiftningen.

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
1	Allmänna ärenden			
1.1	Beslut som är så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas	Kommunallagen 6 kap. 39§	Ordförande	Efter samråd med vice ordförande
1.2	Beslut om ledamots/ersättares deltagande i konferenser, kurser, studiebesök, uppvaktningar m.m.		Ordförande	Efter samråd med vice ordförande
1.3	Rutinmässiga yttranden till statliga, regionala och kommunala myndigheter, svar på rutinmässiga framställningar från företag, organisationer och enskilda		Sektorschef för övergripande yttranden. Enhetschef för yttranden inom respektive ansvarsområden.	Delegeringen avser inte yttranden av principiell eller större betydelse, inte heller framställningar till fullmäktige och yttranden med anledning av att nämndbeslut överklagas
1.4	Beslut om att inte lämna ut handling samt utlämnande med förbehåll	Tryckfrihetsförordningen samt offentlighets- och sekretesslagen	Enhetschef	Beslut att inte lämna ut en handling/uppgift ska lämnas skriftligt, motiverat och åtföljt av en besvärshänvisning
1.5	Prövning och beslut om avvisning av för sent inkommit överklagande	Förvaltningslagen 45§	Enhetschef	
1.6	Beslut om att överklaga domstolens eller länsstyrelsens beslut som går emot fattat delegationsbeslut		Enhetschef	
1.7	Avge yttrande till högre instans med anledning av överklagat delegationsbeslut		Respektive beslutande delegat	
1.8	Själv eller genom utfärdande av fullmakt föra kommunens talan inför domstolar och myndigheter		Ordförande	

1.9	Avge yttrande till JO och andra myndigheter med anledning av anmälan eller tillsyn		Sektorschef	
1.10	Beslut att lämna klagomål utan åtgärd		Ansvarig handläggare inom resp. ansvarsområden	
1.11	Beslut att avvisa en framställning som är så ofullständig eller oklar att den inte kan tas upp till prövning		Ansvarig handläggare inom resp. ansvarsområden	
1.12	Beslut att avskryva ärende från vidare handläggning om ansökan/framställning har återkallats eller frågan förfallit av annan anledning		Ansvarig handläggare inom resp. ansvarsområden	
1.13	Ändringar av öppettider		Enhetschef	
1.14	Beslut avseende ärenden i arkivfrågor rörande informationshanteeringsplan		Sektorschef	
1.15	Rätt till tillgång till personuppgifter (s.k. registerutdrag)	Art. 15 GDPR	Sektorschef med rätt att vidaredelegera till enhetschef	Efter samråd med dataskyddsombud
1.16	Beslut om att i vissa fall ta ut en avgift för registerutdrag eller vägran att tillmötesgå begäran om information eller åtgärder i enlighet med art. 13-22 samt art. 34 GDPR	Art. 12.5 GDPR	Sektorschef med rätt att vidaredelegera till enhetschef	Efter samråd med dataskyddsombud
1.17	Beslut om rättelse, radering och begränsning av behandling samt anmälningskyldighet avseende dessa rättigheter	Art. 16-19 GDPR	Sektorschef med rätt att vidaredelegera till enhetschef	Efter samråd med dataskyddsombud
1.18	Beslut om rätt till dataportabilitet (överföring av personuppgifter till annan part)	Art. 20 GDPR	Sektorschef med rätt att vidaredelegera till enhetschef	Efter samråd med dataskyddsombud
1.19	Beslut om invändning mot behandling	Art. 21 GDPR	Sektorschef med rätt att vidaredelegera till enhetschef	Efter samråd med dataskyddsombud
1.20	Beslut att utse samt entlediga dataskyddsombud för samhällsnämnden		Sektorschef	

1.21	Beslut att anmäla en personuppgiftsincident samt upprätta anmälan och dokumentation enligt art. 33 GDPR		Sektorschef samt enhetschef inom respektive ansvarsområden	Anmälan till Integritetsskydds myndigheten senast 72 tim efter att myndigheten fått kännedom om incidenten. Samråd med dataskyddsbud före anmälan. Överklagandeförbud enligt lag om kompletterande best. till EU:s dataskyddsförordning 7 kap. 5§
1.22	Fastställande av konsekvensbedömning avseende dataskydd enligt art. 35; 1-3 GDPR		Sektorschef samt enhetschef inom respektive ansvarsområden	Samråd med dataskyddsbud innan konsekvensbedömning fastställs. Överklagandeförbud enligt lag om kompletterande best. till EU:s dataskyddsförordning 7 kap. 5§
1.23	Undertecknande av personuppgiftsbiträdesavtal	Art 28 p 3 GDPR	Sektorschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
2	Arbetsgivarärenden Kommunstyrelsen är övergripande personalorgan för kommunstyrelse och nämnder. Delegering av gemensamma arbetsgivarärenden framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.			Kommunstyrelsen tillsätter samtliga förvaltningschefer
2.1	Beslut om arvode ska utgå när förtroendevald under en sammanhängande tid som överstiger en månad inte kan fullgöra sitt uppdrag		Ordförande	Efter samråd med vice ordförande
2.2	Beslut om anställning och lönesättning av personal direkt underställd Sektorschef		Sektorschef	
2.3	Beslut om tillsvidareanställning, lönesättning för personal underställd enhetschef		Enhetschef	
2.4	Beslut om anställning och lön för tim- och månadsanställda vikarier		Närmaste chef	
2.5	Beslut om omplacering av personal		Närmaste chef	
2.6	Uppsägning från arbetsgivarens sida		Sektorschef	Efter samråd med personalchef Arbetsrättslig förhandling genomförs av personalchef
2.7	Underrättelse och besked enligt LAS		Närmaste chef	
2.8	Beslut om disciplinåtgärder, t.ex. varning		Sektorschef	Efter samråd med personalchef
2.9	Ersättning till förtroendevald		Ordförande	
2.10	Företräda nämnden vid fackliga förhandlingar rörande verksamheten		Sektorschef med rätt att vidaredelegera till ansvarig chef	
2.11	MBL-förhandling enligt §§ 11-19, 38 §§ i enlighet med samverkansavtalet	Medbestämmandelagen 11-19, 38 §§	Närmaste chef	

2.12	Arbetsgivaransvar för arbetsmiljöfrågor		Sektorschef med rätt att vidaredelegera till ansvarig chef	
2.13	Beslut om studier på arbetstid upp till 3 timmar per vecka maximalt 1 termin - för enhetschefer - för övrig personal		Närmaste chef	
2.14	Tjänstledighet som inte är lag- eller avtalsreglerad - upp till 6 månader		Närmaste chef	
2.15	Tjänstledighet som inte är lag- eller avtalsreglerad - över 6 månader		Sektorschef	
2.16	Beslut om arbetsår för uppehållsanställda		Enhetschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
3	Ekonomiärenden Kommunstyrelsen leder och samordnar styrningen och förvaltning av kommunens ekonomi. Delegering av gemensamma ekonomiärenden framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.			
3.1	Utseende av beslutsattestanter och rekvisiter		Sektorschef	Utsedda attestanter ska förtecknas i attestantförteckning
3.2	Upphandlingsunderlag för upphandling av principiell karaktär skall godkännas av arbetsutskottet innan annonsering		Arbetsutskottet	Samhällsnämnden beslutar årligen vilka upphandlingar som är av principiell karaktär

3.3	Beslut om att inleda och teckna avtal vid annonserad upphandling av varor och tjänster som omfattar fler än en avdelning/enhet		Sektorschef	
3.4	Beslut om att inleda och teckna avtal vid annonserad upphandling av varor och tjänster för en avdelning/enhet upp till 100 000 kr. För belopp över 100 000 efter samråd med sektorschef.		Enhetschef	Inom budgetram
3.5	Direktupphandlingar: Beslut om att inleda och teckna avtal vid direktupphandling för belopp över 25 000 kr.		Enhetschef	Inom budgetram Direktupphandling över 100 tkr har dokumentationsplikt enligt lag (LOU 19 kap 30 §)
3.6	Beslut om att tilldela eller avbryta upphandling vid annonserat förfarande		Sektorschef	
3.7	Avskrivning av debiterad avgift		Enhetschef	
3.8	Beslut om att häva avtal av principiell karaktär och/eller en kontraktstid som överstiger 2 år.		Arbetsutskottet	
3.9	Beslut om att häva avtal som inte är av principiell karaktär och/eller en kontraktstid som överstiger 2 år.		Sektorschef	
	Kultur- och fritidsfrågor			
3.10	Bevilja särskilt bidrag		Arbetsutskottet	
3.11	Bevilja alla bidrag förutom särskilt bidrag, verksamhetsbidrag och bidrag till studieförbund och bygdegårdar		Sektorschef	I enlighet med beslutade bidragsregler.
3.12	Verksamhetsbidrag och bidrag till studieförbund och bygdegårdar		Förenings- samordnaren	I enlighet med beslutade bidragsregler

3.13	Teckna nyttjanderättsavtal med föreningar avseende tillhandahållna kommunala lokaler		Sektorschef	
	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
4	Trafik och fordon			
4.1	Beslut att flytta fordon	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 2§	Trafikingenjör	
4.2	Beslut att skrota fordonsvrak	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 3§	Trafikingenjör	
4.3	Beslut att vidta åtgärder för förvar av fordon på uppställningsplats	Lag om flyttning av fordon i vissa fall 4§	Trafikingenjör	
4.4	Beslut om särskilda trafikregler genom lokala föreskrifter	Trafikförordningen 10 kap. 1§	Trafikingenjör	
4.5	Beslut om lokala trafikföreskrifter för områden	Trafikförordningen 10 kap. 3§ p.a-e	Trafikingenjör	
4.6	Beslut om föreskrifter med särskilda trafikregler för väg eller vägsträcka	Trafikförordningen 10 kap. 14§ p. 1-11	Trafikingenjör	
4.7	Beslut om tillfälliga undantag/dispenser från bestämmelser i Trafikförordningen	Trafikförordningen 13 kap. 3§	Trafikingenjör	Text tillfälliga dispenser för tungt, långt och/eller brett fordon
4.8	Beslut att föreskriva eller medge undantag av särskilda skäl eller om det behövs av säkerhets- eller framkomlighetsskäl	Trafikförordningen 13 kap. 4-5§§	Trafikingenjör	
4.9	Beslut om enskild körvägs anslutning till allmän väg	Väglagen 39§	Enhetschef	
4.10	Beslut om tillstånd att uppföra byggnad inom vägområde	Väglagen 43§	Enhetschef	
4.11	Beslut att förordna och att upphäva förordnande av parkeringsvakt	Lagen om kommunal parkeringsövervakning 6§	Enhetschef	
4.12	Beslut att utvidga uppgifter för parkeringsvakt att biträda polis för trafikövervakningsuppgifter	Lagen om kommunal parkeringsövervakning 7§	Enhetschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
5	Gata/park/natur			
5.1	Beslut om tillstånd att sätta upp skyltar där allmänheten avvisas från visst område av betydelse för friluftslivet	Lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning 5§	Trafikingenjör, produktionsledare	Gäller mark planlagd som allmän plats där samhällsnämnden är huvudman
5.2	Yttrande till polismyndighet angående tillstånd för ianspråktagande av offentlig plats	Ordningslagen 3 kap. 2§	Trafikingenjör	
5.3	Beslut att godkänna eller avslå trafikanordningsplaner		Trafikingenjör	Se Grävbestämmelser
5.4	Beslut om påföljdsavgift vid avvikelser från trafikanordningsplaner		Enhetschef	Se Taxor och avgifter för upplåtelse av offentlig plats samt grävning, trafikanordningsplaner och återställande av ytor
5.5	Beslut enligt grävbestämmelser		Produktionsledare	Se Grävbestämmelser
5.6	Beslut enligt allmänna bestämmelser för nyttjande av kommunal mark		Trafikingenjör	Se Allmänna bestämmelser för nyttjande av kommunal mark
5.7	Beslut om påföljdsavgift vid avvikelser från grävbestämmelser eller allmänna bestämmelser för nyttjande av kommunal mark		Enhetschef	Se Taxor och avgifter för upplåtelse av offentlig plats samt grävning, trafikanordningsplaner och återställande av ytor
5.8	Beslut att upplåta torghandelsplats(er) samt säga upp torghandelsplats(er)		Trafikingenjör	Se Lokala ordningsföreskrifter för torghandel samt Taxor och avgifter för upplåtelse av offentlig plats samt grävning, trafikanordningsplaner och återställande av ytor.

5.9	Beslut att utöka och/eller begränsa försäljningstiderna		Trafikingenjör	Lokala ordningsföreskrifter för torghandel.
5.10	Besluta att häva upplåtelse, tillfälligt avstänga torghandlare eller efter den bestämda upplåtelse tidens slut inte medge ny upplåtelse för den torghandlare som inte följer de lokala ordningsföreskrifterna för torghandel eller vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen		Enhetschef	Lokala ordningsföreskrifter för torghandel.

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
6	Avfall			
6.1	Beslut om att från kommunens sida begära att samråd genomförs med den som avser att driva ett insamlingssystem	Miljöbalken 15 kap 20§	Avfallsingenjör	Ex samråd med Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI)
6.2	Beslut att tillstyrka eller avslå begäran om hämtning av hushållsavfall som kommunen hänvisat fastighetsägaren att själv bortforsla	Miljöbalken 15 kap. 20a§	Avfallsingenjör, teknisk handläggare	Föreskrifter för avfallshantering Kommunfullmäktige 20191021 132§
6.3	Beslut att anvisa hämtningsplats för enskilda eller grupp av fastighetsinnehavare	MB 15 kap 23§	Avfallsingenjör samt teknisk handläggare	Föreskrifter för avfallshantering Kommunfullmäktige 20191021 132§
6.4	Beslut att inte utföra renhållningstjänster då avfallsföreskrifter inte följs		Enhetschef	Myndighetsbeslut Ska motiveras skriftligen, innehålla direktiv för vad som krävs för att tjänsten ska återupptas samt besvärshänvisning
6.5	Beslut att godkänna användning av gemensamt kärl		Avfallsingenjör samt teknisk handläggare	Föreskrifter för avfallshantering Kommunfullmäktige 20191021 132§

6.6	Beslut om uppehåll i hämtning av hushållsavfall inkl latrin och slam		Avfallsingenjör samt teknisk handläggare	Föreskrifter för avfallshantering Kommunfullmäktige 20191021 132§
-----	--	--	--	---

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
7	Vatten och avlopp	Lag om allmänna vattentjänster		
7.1	Beslut om förbindelsepunkt(er) inom allmänna VA-anläggningens verksamhetsområde	12§	Produktionsledare	
7.2	Beslut att anläggningsavgift ska fördelas på årliga betalningar under viss tid	36§	Enhetschef	
7.3	Beslut om avstängning eller strypning av vatten vid bristande betalning av VA-faktura eller annan väsentlig försummelse av fastighetsägare	43§	Enhetschef	Före åtgärd ska kommunens socialtjänst kontaktas
7.4	Upprätta avtal för VA-anlutningar utanför beslutat verksamhetsområde		Enhetschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
8	Bygglov, rivningslov och marklov	Plan- och bygglagen		
8.1	Beslut att bevilja ansökan för åtgärd som inte kräver lov	9 kap. 14§	Bygglovhandläggare	
8.2	Beslut att bevilja ansökan om förhandsbesked för planenlig åtgärd inom detaljplan	9 kap. 17§	Bygglovhandläggare	
8.3	Beslut att bevilja ansökan om villkorsbesked	9 kap. 19§	Bygglovhandläggare	
8.4	Beslut om föreläggande att avhjälpa brister i ansökan eller anmälan inom viss tid	9 kap. 22, 46 §§	Bygglovhandläggare	
8.5	Beslut att avvisa ansökan eller anmälan när föreläggande om komplettering inte åtlutts	9 kap. 22, 46§ §	Bygglovhandläggare	

8.6	Beslut att samordning med miljönämnd inte ska ske	9 kap. 24§	Enhetschef	Nämnderna och parterna ska ges möjlighet att yttra sig
8.7	Beslut om förlängning av handläggningstiden i ärende om lov, förhandsbesked eller anmälan	9 kap. 27, 45 §§	Bygglovhandläggare	
8.8	Beslut att bevilja ansökan om bygglov för <ul style="list-style-type: none">- lovpliktiga åtgärder inom detaljplan enligt byggrätt i plan- lovpliktiga åtgärder inom gällande områdesbestämmelser- lovpliktiga åtgärder utom detaljplan för åtgärder i linje med gällande förhandsbesked- bostadshus utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- tillbyggnad utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- nybyggnad av komplementbyggnad utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- ändring av byggnad samt anläggning utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- kiosk, transformatorstation, nodstation avloppspumpstation eller motsvarande byggnader utom	9 kap. 30, 30a, 31, 31a, 31b, 31c, 31d, 31e, 32, 32a §§	Bygglovhandläggare	

	<p>detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark</p> <ul style="list-style-type: none">- maskinhall, stall eller ridhus eller motsvarande byggnader utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- att ta i anspråk eller inreda byggnad helt eller delvis för väsentligen annat ändamål utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- att uppföra eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar utom detaljplan inom ianspråktagen och etablerad tomtmark- lovpliktiga åtgärder inom detaljplan eller områdesbestämmelser om avvikelsen är liten och förenlig med detaljplanens eller områdesbestäm- sernas syfte- lovpliktiga åtgärder inom detaljplan om åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt- lovpliktiga åtgärder inom detaljplan för en åtgärd som avviker från detaljplanen, om åtgärden			
--	---	--	--	--

	<p>1. är förenlig med detaljplanens syfte och tillgodoser ett angeläget gemensamt behov eller ett allmänt intresse, eller</p> <p>2. innebär en sådan annan användning av mark eller vatten som utgör ett lämpligt komplement till den användning som har bestämts i detaljplanen</p>			
8.9	Beslut att bevilja ansökan om tidsbegränsat eller förlängning av tidsbegränsat bygglov för lovpliktig åtgärd	9 kap. 33, 33 a §§	Bygglovhandläggare	
8.10	Beslut att bevilja ansökan om rivningslov, gäller ej byggnader med höga kulturvärden eller andra stora allmänna intressen	9 kap. 34 §	Bygglovhandläggare	
8.11	Beslut att bevilja ansökan om marklov för åtgärder inom detaljplan samt för åtgärder som innebär liten avvikelse från detaljplanen	9 kap. 35 §	Bygglovhandläggare	
8.12	Beslut att bevilja planenlig ansökan om bygglov, rivningslov eller marklov med villkor att planbeslut vinner laga kraft	9 kap. 36, 37, 37a, 38 §§	Bygglovhandläggare	
8.13	Beslut om att beslut om lov får verkställas tidigare än fyra veckor	9 kap. 42 a § andra st.	Bygglovhandläggare	Endast efter att beslutet kungjorts enligt plan- och bygglagen 9 kap. 41 a § om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det
8.14	Beslut om lov och förhandsbesked i övriga fall	9 kap.	Arbetsutskottet	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
9	Genomförande av bygg-, rivning- och markåtgärder	Plan- och bygglagen		
9.1	Beslut i ärenden gällande startbesked	10 kap. 3, 22 - 24 §§	Bygglovhandläggare	
9.2	Beslut att det inte krävs någon kontrollansvarig samt beslut att utse ny kontrollansvarig	10 kap. 10§ 10 kap. 13§	Bygglovhandläggare	
9.3	Beslut att det inte krävs någon kontrollplan för rivningsåtgärder	10 kap. 18§ andra st.	Bygglovhandläggare	
9.4	Beslut att förelägga byggherren att ge in ytterligare handlingar	10 kap. 22§ första st. 2	Bygglovhandläggare	
9.5	Beslut om kompletterande villkor	10 kap. 29§	Bygglovhandläggare	
9.6	Beslut om slutbesked att ett byggnadsverk får tas i bruk	10 kap. 4, 34§§	Bygglovhandläggare	
9.7	Beslut om interimistiskt slutbesked	10 kap. 36§	Bygglovhandläggare	
9.8	Beslut att krav på omfattande ändringar av andra delar än den direkt berörda av en byggnad inte behöver utföras förrän vid viss senare tidpunkt	Plan- och byggförordningen 3 kap. 21§	Bygglovhandläggare	
9.9	Beslut om att medge mindre avvikelser från föreskrifter i Boverkets byggregler		Bygglovhandläggare	
9.10	Beslut om behov av färdigställandeskydd	Lag om färdigställandeskydd 3§	Bygglovhandläggare	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
10	Tillsyn, tillträde, ingripande och påföljder	Plan- och bygglagen		
10.1	Beslut att avsluta tillsynsärende	11 kap. 5§	Bygglovhandläggare	
10.2	Beslut om ingripandebesked	11 kap. 7§	Bygglovhandläggare	
10.3	Beslut att begära biträde av Polismyndigheten för tillträde	11 kap. 9§	Bygglovhandläggare	
10.4	Beslut om lovföreläggande, utan vite	11 kap. 17§	Bygglovhandläggare	

10.5	Beslut att förbjuda att ett visst byggnads-, rivnings- eller markarbete eller en viss åtgärd fortsätts. Får förenas med beslut att förbjuda användningen av en byggnad eller anläggning, inkl. hissar. Får förenas med vite	11 kap. 30 – 32, 37 - 38§§ 11 kap. 33§	Bygglovhandläggare	
10.6	Beslut att utse annan funktionskontrollant	11 kap. 34§	Bygglovhandläggare	
10.7	Beslut att entlediga kontrollansvarig samt utse ny kontrollansvarig	11 kap. 35§	Bygglovhandläggare	
10.8	Beslut att ansöka om utdömande av vite	11 kap. 37§ tredje stycket	Bygglovhandläggare	
10.9	Beslut att kontrollansvarig inte behövs	Plan- och byggförordningen 7 kap. 5§ p.2-8	Bygglovhandläggare	
10.10	Beslut att ansöka om handräckning för tillträde eller för genomförande av en åtgärd som avses med ett föreläggande som meddelats med stöd av 11 kap. 19–25 §§ PBL	11 kap. 39§	Bygglovhandläggare	
10.11	Beslut att begära indrivning av byggsanktionsavgift	Plan- och byggförordningen 9 kap. 4§	Enhetschef	Bestämmelser om indrivning i indrivningsförordningen 3-9§§
10.12	Beslut om föreläggande om kontroll av hissar och andra motordrivna anordningar	Plan- och byggförordningen 8 kap. 6§	Bygglovhandläggare	
10.13	Beslut om senareläggning av besiktning		Bygglovhandläggare	Boverkets föreskrifter 2009:5 4§

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
11	Miljöbedömningar mm	Miljöbalken		
11.1	Yttrande om betydande miljöpåverkan samt yttrade inom ramen för undersökningssamråd vid strategisk miljöbedömning	6 kap 6§	Miljöinspektör	

11.2	Yttrande i avgränsningssamråd i samband med att en strategisk miljöbedömning för plan eller program upprättas	6 kap 10§	Miljöinspektör	
11.3	Yttrande till verksamhetsutövare inför eller i undersökningssamråd	6 kap 24§	Miljöinspektör	
11.4	Yttrande till verksamhetsutövare avseende avgränsningssamråd	6 kap 30§	Miljöinspektör	
Skydd av naturen				
11.5	Beslut om dispens från strandskydd vid särskilda skäl	7 kap 18 b§	Miljöinspektör Bygglovhandläggare	
11.6	Beslut om tillstånd, anmälan, dispens och undantag enligt föreskrifterna om vattenskyddsområde	7 kap 22§	Miljöinspektör	
11.7	Beslut om dispens från föreskrifter om djur- eller växtskyddsområde.	Förordningen om områdesskydd 9§	Miljöinspektör	
Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd				
11.8	Beslut i ärende om anmälan om miljöfarlig verksamhet	MB 9 kap 6 §	Miljöinspektör	
11.9	Avge yttrande till länsstyrelsen i anmälningsärende angående mindre ändring av tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	Miljöprövningsförordningen 1 kap. 11§	Miljöinspektör	
11.10	Avge yttrande inför eller i samrådsskedet om tillståndsansökan eller miljökonsekvensbeskrivning	9 kap. 6, 6a, 6 b §§ samt 6 kap. 4§	Miljöinspektör	
11.11	Avge yttrande till mark- och miljödomstol eller länsstyrelse i den s.k. kompletteringsremissen vid prövning av ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet	9 kap. 6, 6 a, 6 b §§, 19 kap. 4§, 22 kap. 4, 10§§ Miljöprövningsförordningen 9§	Miljöinspektör	
11.12	Beslut att förelägga verksamhetsutövaren att söka tillstånd.	9 kap. 6 a§	Enhetschef	

11.13	Beslut att anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigare än sex veckor efter att anmälan gjorts, eller inte påbörjas vid sexveckorsfristens utgång utan först när nämndens beslut meddelats	9 kap. 6 c§	Miljöinspektör	
11.14	Beslut om tillstånd och föreskrifter för avloppsanordning; inrättande eller anslutning av vattentoalett.	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 13§	Miljöinspektör	
11.15	Beslut om ändring av avloppsanläggning.	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 14§	Miljöinspektör	
11.16	Besluta i ärende om inrättande av värmepump	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 17-18§§	Miljöinspektör	
11.17	Beslut om att täkt är avslutad om verksamhetsutövaren begär det.	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 20c§	Miljöinspektör	
11.18	Medge undantag från kraven i 25 a gällande innehåll i anmälan om vindkraftverk	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 25b§	Miljöinspektör	
11.19	Beslut om försiktighetsåtgärder vid efterbehandlingsåtgärder i förorenade områden	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 28§	Miljöinspektör	
11.20	Beslut i ärenden om anmälan om lokaler och anläggningar	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 38§	Miljöinspektör	
11.21	Beslut om tillstånd, anmälan, dispens eller undantag enligt lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö	Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 39-40 §§	Miljöinspektör	
11.22	Beslut om kontrollplan för provtagning av badvattenkvalitet	Badvattenförordningen 4§ p.4	Miljöinspektör	

11.23	Beslut om åtgärder med anledning av försämrad badvattenkvalitet	Badvattenförordningen 11§	Miljöinspektör	
11.24	Beslut om lämpliga åtgärder för att hindra negativ inverkan på badandes hälsa.	Badvattenförordningen 14§	Miljöinspektör	
	Verksamheter som orsakar miljöskador			
11.25	Beslut att förelägga verksamhetsutövare att vidta avhjälpande åtgärder i samband med allvarlig miljöskada.	10 kap. 14§	Miljöinspektör	
11.26	Yttrande till länsstyrelsen om samråd avseende förklaring av område som miljöriskområde	Förordningen om miljöriskområden 3§	Miljöinspektör	
	Vattenverksamhet			
11.27	Yttrande i ärende om tillstånd för och anmälan om vattenverksamhet eller om tillstånd för markavvattning	11 kap. 9, 9a och 13§§	Miljöinspektör	
	Jordbruk och annan verksamhet			
11.28	Yttrande i ärende om anmälan för samråd	12 kap. 6§	Miljöinspektör	
11.29	Yttrande till länsstyrelsen i ärende angående hänsyn till natur- och kulturvärden vid skötsel av jordbruksmark eller ta jordbruksmark ur produktion	12 kap. 8-9§§	Miljöinspektör	
11.30	Beslut i ärende om undantag från föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket som Jordbruksverket har meddelat	12 kap. 10§, Förordningen om miljöhänsyn i jordbruket 36§	Miljöinspektör	
11.31	Yttrande till länsstyrelse i ärenden om vilthägn	12 kap. 11§	Miljöinspektör	
	Kemiska produkter och biotekniska organismer			
11.33	Yttrande till annan myndighet		Miljöinspektör	
11.34	Beslut att medge att fogmassa eller halkskydd/golvmassa avlägsnas senare samt förelägga ägaren sista tidpunkt för avlägsnande	Förordning om PCB mm 17§b	Miljöinspektör	

11.35	Beslut om dispens från förbud mot användning av växtskyddsmedel i enskilt fall	Förordning om bekämpningsmedel 2 kap. 37, 39§§	Miljöinspektör	
11.36	Beslut om tillstånd till yrkesmässig användning av växtskyddsmedel på vissa platser	Förordning om bekämpningsmedel 2 kap. 40§	Miljöinspektör	
11.37	Beslut i ärende om anmälan om yrkesmässig användning av växtskyddsmedel	Förordning om bekämpningsmedel 2 kap. 41 §	Miljöinspektör	
11.38	Beslut i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor	Naturvårdsverkets föreskrifter 2017:5	Miljöinspektör	
11.39	Beslut i tillsynsärende om anläggningar som innehåller CFC, HCFC, haloner och HFC	Förordning om fluorerade växthusgaser	Miljöinspektör	
11.40	Beslut om tillstånd för yrkesmässig användning vid vattenskyddsområde	6 kap. 1§ Naturvårdsverkets föreskrifter 2015:2 och 2015:3	Miljöinspektör	
11.41	Beslut om undantag från information till allmänheten och underrättelse till den kommunala nämnden	4 kap. 4§ Naturvårdsverkets föreskrifter 2015:2 och 2015:3	Miljöinspektör	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
12	Avfall	Avfallsförordningen		
12.1	Yttrande till länsstyrelsen om avfallstransporter	5 kap. 1, 7, 10, 11§§	Miljöinspektör	
12.2	Beslut efter anmälan från fastighetsägare om att kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa annat hushållsavfall än trädgårdsavfall	5 kap. 15§	Miljöinspektör	

12.3	Beslut att medge längre tömningsintervall för avloppsanläggning (slam)		Miljöinspektör	Lokala föreskrifter om avfallshantering 32§. Kommunfullmäktige 20191021
12.4	Beslut att medge egen kompostering eller annat omhändertagande av matavfall och trädgårdsavfall		Miljöinspektör	Lokala föreskrifter om avfallshantering 29, 34§§. Kommunfullmäktige 20191021
12.5	Beslut om att medge eget omhändertagande av slam		Miljöinspektör	Lokala föreskrifter om avfallshantering 36-37§§. Kommunfullmäktige 20191021
12.6	Beslut att medge eget omhändertagande av latrin		Miljöinspektör	Lokala föreskrifter om avfallshantering 30§. Kommunfullmäktige 20191021
12.7	Beslut att medge övriga undantag vid synnerliga skäl		Miljöinspektör	Lokala föreskrifter om avfallshantering 35§. Kommunfullmäktige 20191021

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
13	Prövning, tillsyn och avgifter	Miljöbalken		
13.1	Beslut om att vid ofullständig ansökan förelägga sökanden om att komplettera ansökan inom viss tid	22 kap. 2 §	Miljöinspektör	
13.2	Beslut om att avhjälpa brister i ansökan på sökandens bekostnad eller, om bristen är så väsentlig att ansökan inte kan ligga till grund för prövning av målet, avvisa ansökan	22 kap. 2 §	Miljöinspektör	Kan ske när föreläggande enligt 13.1 ej följts.
13.3	Beslut om villkor av mindre betydelse	22 kap. 25§	Enhetschef	
13.4	Beslut om föreläggande och förbud	26 kap. 9, 9a, 11, 12§§	Miljöinspektör	
13.5	Beslut om att ålägga tidigare ägare eller nyttjanderättshavare att till tillsynsmyndigheten lämna namn och adress till ny ägare eller nyttjanderättshavare	26 kap. 13§	Miljöinspektör	

13.6	Beslut att förena förelägganden och förbud med vite upp till 50 000 kr, 10 000 löpande per överträdelse och 2 000/månad om föreläggandet inte följs	26 kap. 14§	Enhetschef	Ansökan om utdömande, se punkt 13:18
13.7	Beslut att sända föreläggande/förbud till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret	26 kap. 15§	Miljöinspektör	
13.8	Beslut om ansökan om verkställighet samt ansökan om särskild handräckning för att åstadkomma rättelse	26 kap. 17§	Miljöinspektör	
13.9	Beslut om rättelse på den felandes bekostnad	26 kap. 18§	Enhetschef	
13.10	Beslut om begäran om förslag till kontrollprogram eller förbättrande åtgärder	26 kap. 19§	Miljöinspektör	
13.11	Beslut att meddela föreskrifter att lämna miljörapport	26 kap. 20§	Miljöinspektör	
13.12	Beslut om föreläggande att lämna uppgifter och handlingar	26 kap. 21§	Miljöinspektör	
13.13	Beslut att <ul style="list-style-type: none">- utföra undersökning med hjälp av annan än den som bedriver verksamheten eller som upplåter byggnad för bostäder eller för allmänna ändamål- fastställa det belopp som den som är skyldig att utföra undersökningen ska betala upp till 25 000 kr- förbjuda överlåtelse av den av undersökningen berörda fastigheten	26 kap. 22§	Enhetschef	
13.14	Beslut att beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	26 kap. 26§	Miljöinspektör	

13.15	Beslut om <ul style="list-style-type: none">- avgift i enlighet med kommunens taxa för prövning och tillsyn enligt miljöbalken- klassa in verksamheter i avgiftsklass enligt fastställd taxa- sätta ned avgift enligt fastställd taxa	27 kap 1§	Miljöinspektör Miljöinspektör Enhetschef	Vanligtvis är dock debitering enligt fastställd taxa ren verkställighet, se sista sidan i dokumentet.
13.16	Beslut om förbud att rubba utrustning samt om vite upp till 10 000 kr	28 kap 7§	Miljöinspektör	
13.17	Beslut om miljöstraffavgift upp till 25 000 kr	30 kap 3§	Miljöinspektör	
13.18	Besluta att ansöka hos mark- och miljödomstol respektive förvaltningsrätt om utdömande av vite	21 kap. 1 § tredje stycket 8 MB respektive 6 § viteslagen	Miljöinspektör	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
14	Strålskydd	Strålskyddslagen		
14.1	Beslut om föreläggande att vidta åtgärd på den ansvariges bekostnad upp till 25 000 kr	8 kap. 6§	Miljöinspektör	
14.2	Beslut om att förena ett beslut med vite (ej löpande) upp till 25 000 kr	8 kap. 7§	Miljöinspektör	
14.3	Beslut om försegling av fastigheter mm där joniserande strålning bedrivs	8 kap. 9§	Enhetschef	
14.4	Beslut om rättelse på felandes bekostnad	8 kap. 10§	Enhetschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
15	Tobak och liknande produkter	Lag om tobak och liknande produkter		
15.1	Beslut om <ul style="list-style-type: none">- föreläggande och förbud- förening av föreläggande och förbud med vite (ej löpande) upp till 25 000 kr	7 kap. 9§	Miljöinspektör	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
16	Sprängämnesprekursorer	Lag om sprängämnesprekursorer		
16.1	Beslut om <ul style="list-style-type: none">- föreläggande och förbud- förening av föreläggande och förbud med vite upp till 25 000 kr	8§	Miljöinspektör	

MYNDIGHETSBESLUT LIVSMEDEL

Inom livsmedelsområdet har Lilla Edet kommunal avtalssamverkan med Trollhättan. Ansvarig handläggare för myndighetsbeslut inom livsmedelsområdet avser därmed handläggare i såväl Lilla Edets kommun som i Trollhättans Stad

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
17	Livsmedelsfrågor	Livsmedelslagen		
17.1	Beslut om att i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet begära upplysningar och handlingar	20§	Ansvarig handläggare	

17.2	Beslut om föreläggande och förbud	22§	Ansvarig handläggare	
17.3	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till och med 50 000 kronor för respektive adressat i varje enskilt ärende	23§ 4 § Viteslagen	Ansvarig handläggare	Samma nivå som i Trollhättan
17.4	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad som föreläggande eller förbudet inte följs	23§ 4 § Viteslagen	Ansvarig handläggare	
17.5	Beslut avseende registrering av livsmedelsanläggning	2-3 § LIVSFS 2022:8	Ansvarig handläggare	
17.6	Beslut om avregistrering av livsmedelsanläggning	Artikel 10, punkt 2 i förordning (EU) 2017/625, 15 § livsmedelsförordningen (2006:813).	Ansvarig handläggare	
17.7	Beslut att ta hand om en vara samt, om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kr	24§ första och andra st.	Ansvarig handläggare	
17.8	Beslut att på ägarens bekostnad låta förstöra vara eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter meddelade med stöd av livsmedelslagen 6§ p. 6	24§ tredje st.	Ansvarig handläggare	
17.9	Beslut om rättelse på egen bekostnad	26§	Ansvarig handläggare	
17.10	Beslut att begära hjälp av Polismyndigheten	27§	Ansvarig handläggare	
17.11	Beslut att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33§	Ansvarig handläggare	

	Åtgärder från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner	EU-förordning 2017/625		
17.12	Beslut att varor ska behandlas, att märkning ändras, eller att korrigerande information ska förmedlas till konsumenterna	Art 138 2 c	Ansvarig handläggare	
17.13	Beslut att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten	Art 138 2 d	Ansvarig handläggare	
17.14	Beslut att aktör ska öka egenkontrollernas frekvens	Art 138 2 e	Ansvarig handläggare	
17.15	Beslut att varor ska dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för	Art 138 2 g	Ansvarig handläggare	
17.16	Beslut att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod	Art 138 2 h	Ansvarig handläggare	
17.17	Beslut att beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod	Art 138 2 i	Ansvarig handläggare	
17.18	Beslut om sanktionsavgift inom nämndens kontrollområde	Livsmedelslagen 30c, livsmedelsförordningen 39 a – 39	Ansvarig handläggare	Regler i livsmedelslagen och livsmedelsförordningen

		Livsmedels- förordningen		
17.19	Beslut om att den som är sysselsatt med livsmedelsverksamhet ska genomgå läkarundersökning	8§	Ansvarig handläggare	
		Förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter		
17.20	Beslut om risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsföretag samt om årlig kontrollavgift	3-6§§	Ansvarig handläggare	Kommunens taxa
17.21	Besluta om kontrollfrekvens för livsmedelsföretag	Lagstöd beslutas under år 2023	Ansvarig handläggare	
17.22	Beslut om avgift för registrering	11 §	Ansvarig handläggare	
17.23	Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgift	18§	Ansvarig handläggare	Kommunens taxa
17.24	Beslut om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål	12-13§§ Art. 79 2 c och art. 83 p 1 2017/625	Ansvarig handläggare	
17.25	Beslut om avgift för importkontroll	Förordning 2006:812 11-12 §§ eller motsvarande bestämmelse som gäller efter den 14 december 2019	Ansvarig handläggare	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
18	Foder och animaliska biprodukter	Lag om foder och animaliska biprodukter		
18.1	Beslut att meddela förelägganden och förbud utan vite	23§	Ansvarig handläggare	

18.2	Beslut att förena föreläggande och förbud med (fast) vite upp till och med 50 000 kr för respektive adressat i varje enskilt ärende	24§	Ansvarig handläggare	
18.3	Beslut att förena föreläggande eller förbud med löpande vite om högst 10 000 kronor per överträdelse eller om 10 000 kronor per månad om föreläggande eller förbudet inte följs	24§	Ansvarig handläggare	
18.4	Beslut att ta hand om en vara samt, om förutsättningar för det föreligger, att låta förstöra varan på ägarens bekostnad, om varans värde kan antas understiga 10 000 kr	25§	Ansvarig handläggare	
18.5	Beslut att begära hjälp av Polismyndigheten	27§	Ansvarig handläggare	
18.6	Beslut om sanktionsavgift ska betalas av den som påbörjar en verksamhet som är registreringspliktig utan att någon anmälan om registrering har gjorts, eller brister när det gäller att uppfylla krav på journalföring eller annan dokumentation	30 a§	Ansvarig handläggare	
18.7	Beslut att förordna att ett beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas	33§	Ansvarig handläggare	
	Avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska produkter	Förordning om avgifter för offentlig kontroll av foder och animaliska produkter		
18.8	Beslut om risk- och erfarenhetsklassificering samt årlig kontrollavgift	3-6§§	Ansvarig handläggare	Kommunens taxa

18.9	Beslut om att vid särskilda skäl nedsätta eller efterskänka avgiften	11§	Enhetschef	Kommunens taxa
18.10	Beslut om avgift för uppföljande kontroll och utredning av klagomål som föranleds av bristande efterlevnad av regelverket	12-13§§	Ansvarig handläggare	
18.11	Besluta om avgift för den som anmäler en anläggning för verksamhet med foder eller animaliska biprodukter, eller driftansvarig, för registrering	14§	Ansvarig handläggare	
18.12	Besluta om att sätta ned eller efterskänka avgiften under de förutsättningar som anges i kontrollförordningen 625/2017 art	13 a § och 16 a §	Enhetschef	

Nr	Delegationsärende	Lagrum	Delegat	Anmärkning
19	Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten	Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten		
19.1	Fastställelse av faroanalys och undersökningsprogram mm	15 och 21§§	Ansvarig handläggare	

Förteckning över ärenden och ärendegrupper som är att anse som ren verkställighet

Ekonomiska ärenden

- Avtalstecknande för belopp som understiger 25 000 kronor
- Debitering enligt fastställd taxa (gäller inte PBL-ärenden)
- Indrivning av fordran och utfärdande av fullmakt i sådana ärenden
- Bokföringsmässig avskrivning av fordran
- Representation - om riktlinjer finns upprättade
- Attestering och utbetalning av fakturor eller andra utbetalningsunderlag enligt den fastställda attesträtten
- Söka och bevaka statsbidrag

Arbetsgivarärenden

- Beviljande av tjänstledighet, semester och annan ledighet enligt lagar och avtal
- Arbetsrutiner
- Anställdas studiebesök, kurser och konferenser
- Mottagning och uppvaktning av sedvanlig karaktär (enligt Skatteverkets anvisningar och kommunens vägledande regler om gåvor, förmåner och belöningar)
- Rehabilitering samt hälsobefrämjande och förebyggande arbete
- Medgivande av förkortad uppsägningstid
- Tjänstgöringsbetyg (tjänstgöringsintyg skrivs av Soltak)
- Beslut om fortbildning inom anvisade anslag
- Bidrag till fritidsstudier, om det antagits regler i kommunen
- Kortare vikariatsförordnande (vid till exempel semester) för förvaltningschef

Verksamhetsärenden

- Åtalsanmälan vid misstanke om överträdelser

Ansökan om särskilt bidrag - kulturaktivitet

Dnr SAN 2023/214

Sammanfattning

Bygdegårdarnas Riksförbund bygdegårdsdistrikt Västra ansöker om 3 000 kronor i medfinansiering för ett publikt event i Hjärtumsgården lördagen den 13 maj 2023. Bygdegårdsrörelsen genomför för närvarande sin största sammanhållna satsning inom konst- och kulturområdet. 24 professionella kulturutövare inom sång, musik, dans, litteratur, teater med mera är anställda för att genomföra Sveriges största kulturbygdsturné. Statens kulturråd står för den huvudsakliga finansieringen men även kommunal medfinansiering ansöks.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 23-04-17
Bestämmelser för stöd till kultur- och fritidsverksamhet
Ansökan med bilaga från Bygdegårdarnas Riksförbund

Ekonomiska konsekvenser

Ryms i budget

Förslag till beslut

Samhällsnämnden beviljar ett bidrag på 3 000 kr till Bygdegårdarnas Riksförbund.

Carolina Allvin Bromar
Handläggare
carolina.allvin-bromar@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Stefan Löfgren, projektledare Bygdegårdarnas Riksförbund
Carolina Allvin Bromar, föreningssamordnare
Maria Wagerland, planering och exploateringschef

Ansökan om särskilt bidrag

Dnr SAN 2023/201

Sammanfattning

OK Gipen brukar varje år ansöka om ett kartbidrag på 50 000 kr för att utveckla sin verksamhet för ungdomar och vuxna. Ingen orienteringsverksamhet kan bedrivas utan aktuella kartor.

I dagsläget har OK Gipen 4 kartområden som de använder. Hjärtum, Västerlanda, Högstorp och centrala samhället Lilla Edet/ Ström. Kostnaden för detta har varit ca 1 miljon kr. Föreningen har en önskan att de ska få till en karta i Lödöse inom några år. Föreningen har kunnat upprätthålla de orienteringskartor de har i klubben med hjälp av bland annat det kommunala bidraget för kartor som de fått de senaste 15 åren. När de beställer en nyritning eller revidering av orienteringskartan så görs det i regel på hela eller stora delar av den aktuella kartan. Vissa år blir kostnaderna mera än andra år. Eftersom kostnaden är mycket stor kan inte alla kartor uppdateras på en gång utan man gör en mindre del i taget och söker därför bidrag varje år.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 23-03-30

Bestämmelser för stöd till kultur- och fritidsverksamhet

Bilaga till ansökan

Ekonomiska konsekvenser

Ryms i budget

Förslag till beslut

Samhällsnämnden beviljar ett bidrag på 50 000 kr till OK Gipen.

Carolina Allvin Bromar

Handläggare

carolina.allvin-bromar@lillaedet.se

Beslut expedieras till

OK Gipen

Carolina Allvin Bromar, föreningssamordnare

Maria Wagerland, planering och exploateringschef

Ansökan om särskilt bidrag

Dnr SAN 2023/213

Sammanfattning

Lilla Edets Tennisklubb planerar för att ha prova-på tennis under två perioder under sommaren för barn och ungdomar. Aktiviteten ska var gratis för de som är intresserade under en vecka i början på juli och under en vecka i slutet på juli. För Lilla Edets Tennisklubb medför detta kostnader och klubben söker bidrag med 15 000 kr för att kunna finansiera aktiviteten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 23-04-17
Bestämmelser för stöd till kultur- och fritidsverksamhet
Bilaga till ansökan

Ekonomiska konsekvenser

Ryms i budget

Förslag till beslut

Samhällsnämnden beviljar ett bidrag på 15 000 kr till Lilla Edets Tennisklubb.

Carolina Allvin Bromar
Handläggare
carolina.allvin-bromar@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Lilla Edets Tennisklubb
Carolina Allvin Bromar, föreningssamordnare
Maria Wagerland, planering och exploateringschef

Information om Utvecklingsplan för Ströms slottspark

Dnr SAN 2021/692

Sammanfattning

Syftet med utvecklingsplanen för Ströms slottspark är att generellt beskriva gestaltningen och viljeinriktningen för parkens framtida utveckling. Planen beskriver befintliga kvaliteter som finns i parken och hur dessa kan tas till vara, utvecklas och förädlas utan att beskriva varje enskild plats eller utformningsdetalj. Utgångspunkt för utvecklingen ska vara kommunens möjlighet att förvalta parken långsiktigt med bibehållen eller ökad kvalitet.

Ströms slottspark är Lilla Edets kommuns enda stadspark, en pärla invid Göta älv. Parkens olika kvaliteter gör att den går att likställa med andra kända stadsparker, så som till exempel Slottsskogen i Göteborg, om än i mindre format. Parken utgör redan idag en populär mötesplats för kommuninvånare och besökare men har stor potential för att bli en ännu mer attraktiv samlingsplats för både kultur-, fritids- och turiständamål. Parken har även starka historiska kvaliteter liksom naturvärden som är viktiga för det lokala ekosystemet. Parken har således flera olika kvaliteter för både människa och natur och parkens framtida utveckling ska tillgodose många olika behov på bästa tänkbara sätt.

Att erbjuda invånare och besökare i Lilla Edet en attraktiv stadspark går i linje med kommunens vision om hållbarhet och tillgänglighet samt med kommunfullmäktiges målområden om *Bra boende och livsmiljö* och *Ökad hälsa och välbefinnande*.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-05-08.

Utvecklingsplan för Ströms slottspark, daterad 2023-04-05. (Kommer uppdateras till nämnd.)

Ekonomiska konsekvenser

Att hålla en stadspark i sådant skick att den upplevs attraktiv kostar både i arbetskraft och pengar. En av de starkaste planeringsgrunderna för utvecklingen av parken är att finna lösningar och utformningsalternativ som är driftssnåla, i syfte att uppnå resurseffektivitet utan att det ger större avkall på kvaliteten och upplevelsen.

Driften av parken belastar, både ekonomiskt och personellt, skattekollektivet genom stadsmiljöenhetens verksamhet. Investeringar kommer även de att belasta stadsmiljöenhetens driftsbudget i form av avskrivningskostnader.

Sociala konsekvenser

Social hållbarhet innebär bland annat att ge människor likvärdiga möjligheter att delta i samhällslivet. Att skapa en riktigt attraktiv plats där variation av aktivitet, rekreation och upplevelsevärde erbjuds kommer att locka många människor till platsen och därmed skapa större möjlighet till interaktion. En stadspark ska vara mötesplats för alla medborgare och ska främja kontakten mellan människor från olika kommunalder, boendeformer, kulturer, åldrar, könsidentitet etcetera. Målet är att skapa positiva sociala effekter som innebär att alla människor får chans att utvecklas och leva i en god livsmiljö. I takt med att Strömsparken utvecklas och blir mer attraktiv ökar också den sociala hållbarheten i samhället.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen om Utvecklingsplan för Ströms slottspark.

Anna Berlin
Enhetschef
anna.berlin@lillaedet.se

Beslut expedieras till

Här skriver du vilka som ska ta del av beslutet

Beslutet skickas för kännedom till

Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom

Information om Handlingsplan för lekplatser

Dnr SAN 2023/168

Sammanfattning

20 april 2023 antog Samhällsnämnden *Program för lekplatser. Handlingsplan för lekplatser* är en konkretisering av programmets intentioner. Syftet är att konkretisera när, var och hur lekplatser ska utvecklas eller avvecklas. Programmet ska utgöra planeringsunderlag för tillsättning av arbetsresurser och ekonomiska medel för att säkerställa kommunala lekmiljöer av hög kvalitet, nu och i framtiden.

I dagsläget har kommunen 20 kommunala lekplatser som förvaltas av stadsmiljöenheten. Sedan 2018 har två nya lekplatser byggts och ytterligare tre lekplatser har totalrenoverats. Arbetet med att bygga en utflyktslekplats i Ströms slottspark, Lilla Edet, pågår. Lekplatsen på Lödöse torg kommer under 2023 att förnyas i samband med upprustningen av torget. På övriga lekplatser består lekutrustningen generellt av standardprodukter och variationen mellan olika lekplatser är relativt låg. Generellt är lekplatserna anpassade för mindre barn, 0-6 år.

En jämförelse med Trollhättan, Uddevalla och Mölndal visar att dessa kommuner har mellan 157-203 barn i åldern 0-14 år per lekplats. Lilla Edet har ca 120 barn per lekplats. Lilla Edets kommun har alltså i den jämförelsen 5-8 lekplatser "för många".

Samtliga lekplatsers kvalitet har analyserats utifrån besökspotential, lekplatsens skick och lekvärde i kombination med en geografisk analys av varje lekplats upptagningsområde (antal barn boende i närområdet) samt tillgängligheten till platsen. Utifrån den analysen har en åtgärdsplan tagits fram där det framgår att 8 lekplatser är/blir områdeslekplatser, 5 lekplatser är närlekplatser och att 7 lekplatser avvecklas. Åtgärderna är tidssatta och kostnadsbedömda.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-08.

Ekonomiska konsekvenser

Genom att inom de närmsta åren avveckla lekplatser kommer besparingar att göras varje år avseende drift och underhåll. Det kommer att bli en tidsbesparing motsvarande 80 000 kr/år, därtill tillkommer besparing för sandbyte och annat löpande underhåll. Planen tar också höjd för att någon/några lekplatser utvecklas/upprustas varje år.

År 2023: 7,7 mkr varav 5 mkr utgör utflyktslekplats Ströms slottspark.

År 2024: 2,55 mkr.

År 2025: 1,6 mkr.

Sociala konsekvenser

Barn har rätt till bra och kvalitativa lekmiljöer. Genom att koncentrera resurserna kan kommunen erbjuda bättre och roligare lekmiljöer för fler barn. Några barn kommer få längre gångavstånd till en lekplats men prioriteringen är gjord på sådant sätt att merparten som bor inom detaljplanelagt område har tillgång till en lekplats inom 600 meters radie, oftast kortare.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Anna Berlin
Enhetschef
anna.berlin@lillaedet.se

Beslut expedieras till

Här skriver du vilka som ska ta del av beslutet

Beslutet skickas för kännedom till

Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom

Information om belysningsplan

Dnr SAN 2023/256

Sammanfattning

En belysningsplan har upprättats under 2022/2023 och tar avstamp i den belysningspolicy som kommunen antog 2013. Belysningsplanen ska ligga till grund för hur kommunen ska hantera gatubelysningsanläggning på så väl kort som lång sikt. Den ska skapa en samlad bild för såväl tjänstemän som politiker i kommunen och på det sättet underlätta det framtida arbetet med att erbjuda kommuninvånarna en belysningsanläggning med god kvalitet.

Planen beskriver flertalet olika aspekter på bland annat drift och underhåll, gestaltning, investeringar, ekonomi och miljö. Planen ska vara vägledande i samband med reinvesteringar och nyinvesteringar och utgångspunkten är att ha en långsiktig kostnadseffektiv förvaltning av belysningsanläggningen.

Inom kommunen finns det ca 2400 ljuspunkter i gatubelysningsanläggningen. På 10 år har antalet belysningspunkter ökat med ca 15 %. Antalet belysningspunkter kommer inom några år att öka markant främst på grund av övertagande av statlig väg samt utbyggnad av exploateringsområden.

Planen innehåller en investeringsplan som visar behovet översiktligt under 15 år framöver. Det finns i dagsläget betydande investeringsbehov i gatubelysningsanläggningen. Ca 75 % av stolpbeståndet har passerat den tekniska livslängden och endast 25 % av belysningen är LED. Totalt uppgår det akuta underhållsbehovet till ca 45 mkr. Kostnaderna inkluderar inte eventuell asfaltering. Reinvesteringen bör göras inom 5 år. Efter att underhållsskulden är nollställd så behöver kommunen, baserat på dagens belysningsanläggning, reinvestera ca 2 mkr/år enligt dagens penningvärde.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-08.

Belysningsplan daterad 2023-05-08.

Ekonomiska konsekvenser

Att modernisera anläggningar är kostsamt avseende investeringen, men ger sänkta kostnader på sikt tack vare en lägre energiförbrukning och en längre livslängd. Att byta ut samtliga armaturer till LED-armatur skulle ge en direkt energikostnadsbesparing på uppskattningsvis 110 000 kr/år. Detta beräknat på dagens fördelaktiga elpris där elavtalet löper ut årsskiftet 2023/2024. Om kostnaderna för elförbrukning och elöverföring skulle stiga med 50 % blir besparingen istället ca 170 000 kr/år. Ju högre

prisökningen blir, desto större besparing skulle kommunen göra genom att byta till LED.

Ytterligare besparingar kommer att göras för själva anläggningen avseende drift- och underhållskostnader då LED-armaturer har en betydligt längre livslängd än andra armaturtyper. Reservdelar till natriumarmaturer är svåra att få tag i och dessutom dyra. Även lampor och drivdon till metallhalogenarmaturer är dyra och kommer att öka drift- och underhållskostnaderna.

Sociala konsekvenser

Om reinvestering i gatubelysningsanläggningen inte ökar kommer delar av belysningsanläggningen inom ett par år att släckas ner på grund av brist på reservdelar. Detta kommer med stor sannolikhet uppfattas som negativt av kommuninvånarna och öka känslan av otrygghet.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Anna Berlin
Enhetschef
anna.berlin@lillaedet.se

Beslut expedieras till
[Här skriver du vilka som ska ta del av beslutet](#)

Beslutet skickas för kännedom till
[Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom](#)

BELYSNINGSPLAN

Framtagen av: Stadsmiljö

Datum: 2023-05-08

Beslutad av: Anna Berlin, enhetschef Stadsmiljö

LILLA EDETS
KOMMUN

INNEHÅLL

1	Inledning	3
1.1	Belysningspolicy	3
1.2	Ändrad lagstiftning.....	3
2	Syfte	4
3	Måluppfyllelse	4
4	För- och nackdelar med belysning.....	5
5	Nulägesanalys	5
5.1	Befintliga armaturer	6
5.2	Befintliga stolpar.....	7
5.3	Kablar.....	8
6	Standard och tekniska lösningar	8
6.1	Effekt och ljusstyrka	8
6.2	Nattsänkning	8
6.3	Närvarostyrd belysning	9
6.4	Styrsystem.....	9
6.5	Armaturer och ljuskälla.....	9
6.6	Dark sky-armaturer	9
6.7	Färgtemperatur	10
6.8	Stolpar, fundament och stolpavstånd	10
6.9	Kablar.....	11
6.10	Mätning av el	11
6.11	Standard i Lilla Edets kommun.....	11
7	Belysning inom olika områden.....	13
7.1	Lokalgator	13
7.2	Genomfartsgator.....	13
7.3	Gång- och cykelvägar	13
7.4	Park- och naturområden.....	13
7.5	Områden med högre krav på design.....	13
7.6	Effektbelysning	14
7.7	Exploateringsområden.....	14
7.8	Fritidsanläggningar och motionsspår	14
7.9	Belysning av annans mark	14
8	Drift och underhåll.....	15

8.1	Avtal med Vattenfall	15
8.2	Inspektion/rondering	15
8.3	Besiktning	15
8.4	Återanvändning av materiel	15
8.5	Avfallshantering.....	15
9	Dokumentation	15
10	Handlingsplan.....	16
10.1	Investeringsbehov	16
10.2	Kostnadsbesparing	16
10.3	Prioritering	17

1 Inledning

Belysningsplanen ska ligga till grund för hur kommunen ska hantera gatubelysningsanläggning på så väl kort som lång sikt. Den ska skapa en samlad bild för såväl tjänstemän som politiker i kommunen och på det sättet underlätta det framtida arbetet med att erbjuda kommuninvånarna en belysningsanläggning med god kvalitet.

Planen beskriver flertalet olika aspekter på bland annat drift och underhåll, gestaltning, investeringar, ekonomi och miljö. Planen ska vara vägledande i samband med reinvesteringar och nyinvesteringar.

Planen innehåller en investeringsplan som visar behovet översiktligt under 15 år framöver.

Denna belysningsplan är upprättad under 2022/2023. Underlaget till planen har tagits fram av Elcenter i Söderköping AB på uppdrag av förvaltaren av belysningsanläggningen, Vattenfall, och Lilla Edets kommun, som köper gatubelysningstjänsten av Vattenfall.

Planen bör revideras ca var 4 år för att fortsätta att vara aktuell.

1.1 Belysningspolicy

Planen tar avstamp i den belysningspolicy som kommunen antog 2013 (Dnr: 2013/S204-2). I policyn står bland annat att Lilla Edets kommuns gatubelysningspolicy ska ge:

God belysning för oskyddade trafikanter och tillräcklig belysning för biltrafik där kommunen är huvudman för gator, vägar, gång och cykelvägar, parkeringsplatser och torg.

I policyn framhävs även att jämställdhetsaspekter och trygghetsaspekter ska tas i beaktande. Det tydliggörs även att kommunen ska vara huvudman endast för gatubelysningsanläggningar där kommunen är huvudman för allmän plats enligt detaljplan. Övrig belysningsanläggning utefter enskilda, samfälliga eller statliga vägar ska belysningsanläggningen tas ur bruk eller överlåtas.

1.2 Ändrad lagstiftning

År 2005 antog EU ekodesigndirektivet. Det sätter minimikrav för energiprestanda hos produkter, vilket i praktiken förbjuder produkter som är mycket energikrävande.

I EU-kommissionens förordning 245/2009, som omfattar högintensiva urladdningslampor (kvicksilverlampor, högtrycksnatrium och metallhalogen) samt förkopplingsdon och armaturer för dessa lampor, tas i huvudsak två miljöaspekter upp:

1. energi under användningsfasen, samt
2. kvicksilverinnehållet i lampor.

Under åren 2009-2017 skedde en stegvis utfasning av ineffektiva ljuskällor, förkopplingsdon och armaturer. Utfasningsplanen var detaljerad och inkluderade ett flertal kravparametrar, såsom ljusutbyte, livslängd, bibehållningsfaktor och kvicksilverinnehåll. Förordningen medförde bland annat att:

- Kvicksilverlampor förbjöds år 2015 (försäljningsförbud).
- De mest ineffektiva högtrycksnatrium- och metallhalogenlamporna fasades ut.
- Gatubelysningar endast får sprida en viss mängd ljus uppåt (begränsningar av ljusföroreningar).
- Kraven på produktinformation skärptes, bland annat måste kvicksilverinnehåll anges.

En följd av ekodesigndirektivet är att många äldre anläggningar eller anläggningsdelar behöver ersättas med nya, när äldre typer av ljuskällor och andra komponenter inte längre finns på marknaden. Att modernisera anläggningar är kostsamt avseende investeringen, men ger sänkta kostnader på sikt tack vare en lägre energiförbrukning och en längre livslängd.

2 Syfte

Belysningsplanens syfte är att vara vägledande i samband med ny- och ombyggnation av belysningen. Planens utgångspunkt är att ha en långsiktig kostnadseffektiv förvaltning av belysningsanläggningen utan att försämra belysningsstandarden. Hänsyn ska tas till ekonomi, miljö, säkerhet, trygghet och upplevelse.

Ett annat syfte med planen är att fastslå standarder för gatubelysningen, både för den befintliga anläggningen och för det som nyskapas samt att beskriva hur drift och underhåll hanteras.

Planen ska även ligga till grund för den ekonomiska investeringsplaneringen.

3 Måluppfyllelse

Av målen i kommunfullmäktiges beslutade Mål och resursplan 2023 (MoR) relaterar följande till gatubelysningsanläggningen:

- bra livsmiljöer
- ökad hälsa och välbefinnande
- hållbar miljö

Bra livsmiljöer utgörs bland annat av en positiv upplevelse av det offentliga rummet. En väl fungerande belysningsanläggning bidrar till en trevlig och trygg stadsmiljö samtidigt som den blir säkrare och mer funktionsduglig.

Med välavvägd belysning skapas attraktiva miljöer som ökar möjligheten att gå och cykla. När människor aktiveras fås positiva samhällseffekter genom **ökad folkhälsa och ökat välbefinnande**. Det ger också bättre förutsättningar för medborgare utan tillgång till bil att ta större del av samhällslivet och samhällsservicen, vilket är avgörande för att leva ett rikt och gott liv. Dessutom ökar barns och ungdomars självständighet då de kan nyttja ett större geografiskt område när de och deras föräldrar känner att de kan röra sig tryggt och säkert i samhället.

Genom smart belysningsplanering har kommunen stora möjligheter att **främja ökad biologisk mångfald**.

Allt detta bidrar till ett attraktivt samhälle där människor mår bra och vill leva, verka och vistas.

Av målen i Samhällsnämndens verksamhetsplan och budget 2023 relaterar målet om att öka energieffektiviseringen direkt till att energi- och resurseffektivisera belysningsanläggningarna i kommunen.

4 För- och nackdelar med belysning

Att lysa upp mörkret har många fördelar för oss människor. Det hjälper oss att se bättre så att vi kan ta oss fram på ett säkert sätt, utöva aktiviteter, hitta rätt och det ökar också mångas upplevda trygghet. Belysning kan också bidra till en ökad positiv upplevelse av en plats, till exempel när det framhäver eller självt utgör ett designelement i stadsrummet.

Men ljus är inte enkom positivt. För starkt ljus, eller felriktat ljus kan blända oss. Då kan vi uppleva platsen som otrygg eftersom vi inte uppfattar vad som finns bortom ljuskällan. Ett starkt ljus på en plats gör också att mörkret runtomkring känns mer kompakt, vilket kan skapa en känsla av otrygghet.

För många och/eller olika ljuskällor inom ett och samma område kan förta designeffekten och platsen kan istället kännas rörig och svårorienterad. Rätt belysning kan vägleda trafikanter och skapa säkrare miljöer, medan för mycket ljus får oss att uppmärksamma fel saker och tappa fokus på trafiken.

Människor med synnedsettningar kan uppleva ljus mycket olika. För vissa är det bra med starkt ljus medan andra kan vara ljuskänsliga och därmed ha svårt för starkt upplysta platser.

Ljusföroreningar – negativ påverkan på människor, djur och natur

Ljusföroreningar (på engelska light pollution) är ett begrepp som blivit allt mer vanligt förekommande i samband med att vi omger oss med mer och mer artificiellt ljus. Det åsyftar nedsmutsning med ljus i form av för starkt ljus, överdrivet många ljuskällor och ljus på fel platser – ljus som påverkar djur och natur på ett skadligt sätt. Dagsljuset, nattmörkret, månens faser och årstidernas växlingar styr både människor, djur och växter. Artificiellt ljus gör att dessa naturliga cykler sätts ur spel, vilket i sin tur har orsakat att t.ex. fladdermössen svälter ihjäl då de inte ger sig ut på jakt i nattmörkret. Insekter luras att söka sig till lampor och dör ofta av utmattning, värme eller som offer för rovdjur. Detta i sin tur leder till färre pollinerare och i förlängningen till sämre livsvillkor för oss människor.

Lagom är bäst

I Lilla Edets kommun ska belysningsanläggningarna utformas på ett genomtänkt sätt där de positiva aspekterna av belysning vägs mot dess negativa effekter. Belysning ska bidra till säkerhet och trygghet samtidigt som den ska ske i måttlig omfattning. Belysning ska inte uppföras slentrianmässigt utan för varje plats ska funktionen av belysning motiveras.

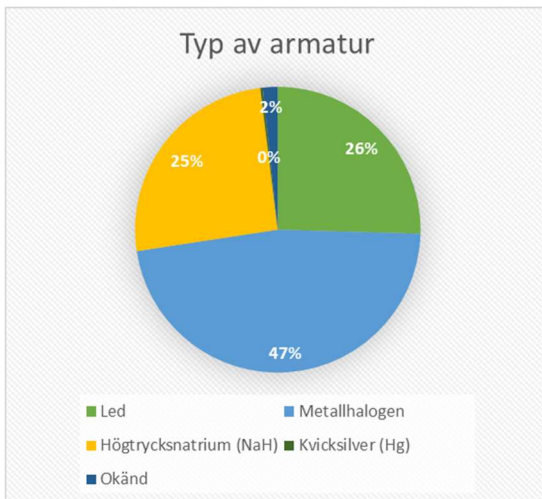
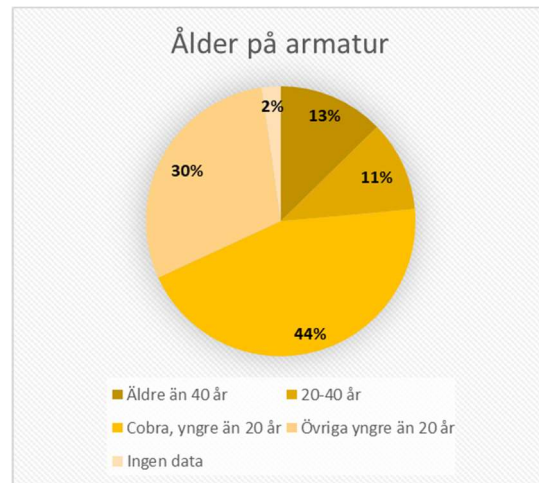
5 Nulägesanalys

Inom kommunen finns det ca 2400 ljuspunkter i gatubelysningsanläggningen. På 10 år har antalet belysningspunkter ökat med ca 15 %. Antalet belysningspunkter kommer inom några år att öka markant främst på grund av övertagande av statlig väg samt utbyggnad av exploateringsområden.

5.1 Befintliga armaturer

Armaturer har en ungefärlig livslängd på 15-20 år. Närmare 75 % av armaturerna är 20 år eller yngre. 60 % av dessa utgörs dock av modellen Cobra, en metallhalogenarmatur vars livslängd är kortare än 20 år på grund av sina drivdon. Detta betyder att närmare 1700 armaturer behöver bytas ut inom de närmsta åren. Av de övriga yngre armaturerna utgörs nästan alla av LED-armaturer.

Inom kommunen finns flertalet olika armaturtyper med olika ljuskällor. Av dessa är ca 610 LED-armaturer, ca 10 kvicksilverarmaturer, ca 610 natriumarmaturer och 1130 metallhalogenarmaturer. Det finns även ett 40-tal odefinierade armaturer varav några inte är i bruk och andra utgörs av effektbelysning.

Nedan följer en beskrivning av de olika armaturtyperna.

LED

Inom kommunen finns ca 610 LED-armaturer. LED är överlägset bästa ljuskällan avseende både energieffektivitet och livslängd. LED-armaturer har upp emot 75 000 brinntimmar. Traditionella ljuskällor beräknas ha enbart 16 000 brinntimmar, vilket motsvarar att dessa ljuskällor behöver bytas ut vart 4 år.

Kvicksilver

Inom kommunen finns 10 st kvicksilverarmaturer. Vid utbyte av dessa beräknas elförbrukningen sjunka med ca 80 %. Lampor till kvicksilverarmaturerna finns inte längre på marknaden så dessa går i inte längre att byta ut.

Det finns ca 160 LED-armaturer av modellen Motion.

Natrium

Inom kommunen finns ca 610 st natriumarmaturer som ger ett gult ljus. Dessa är i första hand belägna i centrumdelarna. Tidigare var det ett sätt att spara energi då dessa var energieffektivare än kvicksilverlamporna. Nackdelen med det gula ljuset är att man tappar färgåtergivning nästan helt och hållet och det upplevda ljuset blir sämre.

Enligt ecodesigndirektivet kommer dessa ljuskällor fasas ut. Detta innebär att inom några år kommer lampor även till natrium inte finnas tillgängliga. Armaturerna bör därför bytas ut till LED-armaturer inom 3 år.

Vid utbyte av natriumljus till modern LED-teknik beräknas elförbrukningen sjunka med ca 70% samt att framtida kostsamma lampbyten och brist på material undviks.

Hälften av natriumarmaturerna utgörs av modellen SGS.

Metallhalogen

Metallhalogenlampor är relativt energisnåla i jämförelse med natrium. Trots detta så uppnår man en energibesparing på 20-30 % vid byte till LED-armaturer.

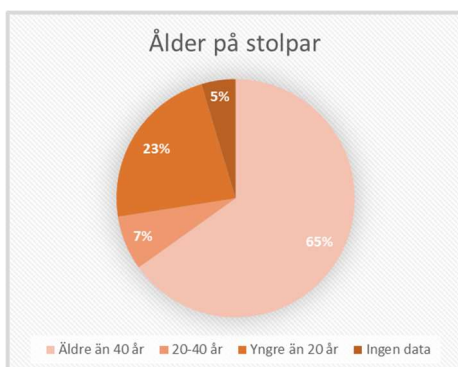
En stor nackdel med metallhalogen är att reservdelarna är dyra. Flertalet av dessa ljuskällor har även återkommande problem med trasiga drivdon. Även lampor och drivdon till dessa armaturer är dyra och ökar drift- och underhållskostnaderna. Således är metallhalogenlamporna dyra för kommunen och bör bytas ut.

Inom kommunen finns 1130 armaturer med metallhalogenlampor. Av dessa är 95 % av modellen Cobra. Samtliga dessa armaturer behöver bytas ut inom några år då de går sönder.

Cobra-armaturen har drivdon som ofta går sönder och är dyra att ersätta.

5.2 Befintliga stolpar

Inom kommunen har 65-70 % av stolparna passerat den beräknade livslängden på 30-40 år. Det motsvarar ca 1700 stolpar, vilka bör bytas ut inom de närmsta 10 åren. De senaste årens besiktningar visar på att en del av stolparna bör bytas ut akut för att undvika att de trillar och då riskera att skada personer eller egendom. En stolpe kan också vara hårt rostangripen under mark och därmed svår att upptäcka vid en okulärbesiktning.

I Lilla Edet finns inte en exakt ålder på de tidiga installationerna men i dessa fall får man anta att de är över 40 år. I slutet av 60- och början av 70-talet

började stolptillverkarna optimera materialåtgången och godstjockleken minskades i stolparna. På många håll är en stolpe från tidigt 60-tal i bättre skick än en som är tio år yngre. Det är därför viktigt att även stolparnas kondition kontrolleras regelbundet.

5.3 Kablar

Ledningsnätet mellan stolparna beräknas ha en livslängd på 60-80 år. Det finns ingen eller lite dokumentation avseende kablarna. Man får dock anta att kablarna är lika gamla som de äldsta stolparna i området. Ca 45 % av stolpbeståndet härör från 60-talet och i dessa områden kan man förvänta sig att kabelbyte är nödvändigt. Ju fler skarvar det finns på kabeln ju kortare är livslängden. Därför kan det vara aktuellt 70med kabelbyte även i områden med yngre stolpbestånd. Vid byte av stolpe och/eller fundament besiktigas kablarna.

6 Standard och tekniska lösningar

Målet vid uppdatering av gatubelysningsanläggningen är att förbättra, eller i vart fall inte försämrade, ljusstandarden jämfört med den som finns idag samtidigt som belysningsanläggningen behöver kostnadseffektiviseras. Fokus ligger både på att effekten på ljuskällan (elkonsumtionen) är så låg som möjligt samtidigt som livslängden, både på ljuskälla och armatur, är så lång som möjligt. Detta ska givetvis avvägas mot vad nya anläggningskomponenter kostar samt vilka driftkostnader som är att vänta.

6.1 Effekt och ljusstyrka

Watt (W) är ett mått som anger effekt och är alltså det mått som anger hur mycket energi en ljuskälla förbrukar. Lumen (lm) är det belysningsmått som anger lampans ljusstyrka. LED-lampor har den i särklass lägsta effekten. En 20 W LED-lampa motsvarar i ljusstyrka ca 120 W glödlampa.

Det mest korrekta sättet att mäta ljus är att mäta ljusstyrka, dvs Lumen, vid den plats man vill belysa. Ljusstyrka och effekt hänger dock ihop, dvs ju högre effekt desto högre ljusstyrka och vice versa. Inom belysningsbranschen pratar man främst om effekt (Watt).

Vid val av ljusstyrka behöver man ta hänsyn till kontrasten mellan ljus och mörker. För starkt ljus bländar och gör att vi har svårare att uppfatta vad som finns bortom det upplysta området, vilket kan skapa en känsla av otrygghet.

I Lilla Edets kommun är effektstandarden för lokalgator och gång-/cykelvägar 20 W medan det på genomfartsgator eller gator med högre trafikintensitet är 30 W.

6.2 Nattsänkning

Nattsänkning betyder att ljusstyrkan dimmas ner under nattetid. Många armaturer går att beställa med färdigprogrammerad nattsänkning. Vanligtvis sänks belysningen etappvis vid förbestämda tider, för att på morgonen åter höja ljusstyrkan på motsvarande sätt.

I Lilla Edets kommun är standarden för nattsänkning följande:

Tid	Effekt
Tändning-kl 21	100 %
Kl 21-00	70 %
Kl 00-04	50 %
Kl 04-06	70 %
Kl 06-släckning	100 %

Detta skulle ge en kostnadsbesparing på ca 32 % över året, vilket motsvarar ca 50 kr/år och armatur eller 120 000 kr/år för hela anläggningen (elpris 2 kr/kWh). Dessutom ökar livslängden på ljuskällan om man sänker effekten, vilket i sig blir ytterligare en kostnadsbesparing. Att investera i nattsänkning betalar sig inom 1-2 år.

6.3 Närvarostyrd belysning

På vissa platser eller sträckor kan man överväga att använda närvarostyrning, detta i syfte att spara energi samt minska negativ påverkan på djur och natur. Effekten på lamporna sänkt i viloläge till ca 20 %. När någon närmar sig lampan känner en sensor av detta och då ökas effekten på lampan till förbestämd effekt. Man bör i dessa fall beakta variationen på ljuset när det dimrar upp och ned, så att det inte upplevs som störande. Även den upplevda tryggheten kan påverkas och behöver beaktas.

Anläggningskostnaden för närvarostyrning uppväger inte den energibesparing som åstadkoms utan åtgärden väljs främst på platser där man vill minska den negativ påverkan på djur och natur. Sådana platser är exempelvis parker, partier i randzonen mot skog eller vatten samt på gång- och cykelvägar som är lågt frekventerade.

6.4 Styrssystem

För att ha mer avancerad styrning av belysningsanläggningen, till exempel närvarostyrd belysning eller egenprogrammerad nattsänkning, krävs att ett styrssystem installeras. Det finns flera olika styrssystem på marknaden, varav vissa kan installeras i efterhand. Armaturer med förprogrammerad nattsänkning behöver inget styrssystem.

I Lilla Edets kommun installeras inga styrssystem i dagsläget då nyttan inte anses överstiga kostnaden.

6.5 Armaturer och ljuskälla

Armaturen är specialgjord för den avsedda ljuskällan. Man kan således inte bara byta ut ljuskällan, från till exempel natrium till LED, utan det kräver att hela armaturen byts ut.

Syftet med att använda LED- armaturer är främst energieffektivisering samt minskat drift- och underhållskostnader.

6.6 Dark sky-armaturer

För att begränsa ljusföroreningar ska standardarmaturen som används i Lilla Edets kommun uppfylla kraven för dark sky, dvs armaturen ska vara så utformad att den inte släpper ljus uppåt och i begränsad del åt sidorna.

6.7 Färgtemperatur

Färgtemperatur innebär vilken färgton en lampas ljus har och anges i enheten Kelvin (K). Den kan variera från en låg färgtemperatur som har ett varmt, glödande ljus med mycket rött i, till en hög färgtemperatur som har ett kallt ljus med mycket blått i.

När LED-lampor först blev tillgängliga på marknaden var dess vita ljus ganska blåaktigt och kallt och alltså ganska annorlunda från glödlampans mer varma ljus. Nuförtiden har LED-tekniken utvecklats det går att få LED-lampor i ett stort färgspektrum.

Färgtemperaturen 3000 Kelvin ska används som standard.

LED-lampor går att få i flera olika färgtemperaturer. I Lilla Edets kommun används som standard 3000 K för gatubelysning.

6.8 Stolpar, fundament och stolpavstånd

Stolpe och fundament

Alla stolpar ska placeras i fundament som är avpassade för stolphöjd och markförhållanden. Nya stolpar ska ha förstärkt korrosionsskydd så kallad rotlack för att få en så lång livslängd som möjligt. Som standard ska varmgalvad stolpe användas.

Nybyggnation

Vid nybyggnation ska 6 m rotlackad rak stolpe försedd med LED-armatur vara standard, med ett avstånd på ca 30 m mellan stolparna.

Stolphöjd

Vid stolpbyte ska stolphöjden som regel bibehållas för att minska risken för bländning och därmed onödig irritation för boende. Om befintlig stolpe kan återanvändas ska eventuell arm tas bort där detta är möjligt och lämpligt utifrån ljusbilden.

Stolpavstånd

Avseende belysningspunktens placering ska denna bibehållas, även om belysningsanläggningen inte uppfyller nybyggnadsstandard. Detta har erfarenhetsmässigt visat sig vara lyckosamt då det orsakar minst irritation bland kringboende. Kvaliteten på belysningsanläggningen upplevs oftast ändå som förbättrad genom byte till LED-armaturer.

På platser med stolpavstånd längre än 30 m kan man överväga att välja 7 m stolpe samt armatur med högre effekt för att kompensera för det längre stolpavståndet. I undantagsfall kompletteras anläggningen med ytterligare stolpar.

6.9 Kablar

Vid upprustning i befintliga områden bör även standarden på kablar ses över så att man får en anläggning som är både el- och driftsäker. Att byta kablar i anslutning till andra schaktningsarbeten är en mycket liten kostnad mot att senare gå tillbaka och gräva upp nya ytskikt som medför kvalitetsförsämring och ökar risken för framtida sättningar med mera. Innan nya inkopplingar utförs på befintligt kabelnät ska det dokumenteras hur kablarna ligger förlagda. Finns det ritningar ska det kontrolleras att dessa stämmer.

Vid om- och tillbyggnader av belysningsanläggningen ska kabeldimensioner kontrolleras. Under några år på 1990-talet föreskrevs det 5-ledarkabel som skulle bli den nya standarden. På grund av risk för felkopplingar och olyckor togs kravet på 5-ledare bort efter ett par allvarliga olyckor. Kontroll ska alltid utföras om det är 4- eller 5-ledare på de markförlagda kablarna innan nya inkopplingar utförs. All utomhusbelysning samlas till gemensamma matningspunkter.

6.10 Mätning av el

Enligt lagstiftningen ska all el som används vara mätbar och Energimyndigheten utgör kontrollorgan. I dagsläget utgår inga sanktioner för omänt elförbrukning men sannolikheten att det kommer införas inom ett par år är relativt stor. För att kunna mäta elförbrukningen i kommunens belysningsanläggning behöver totalt ett 50-tal mätare installeras. Endast ett fåtal av dessa är redan installerade. Ungefär 30-40 % är förberedda för att mätning ska kunna installeras. Resterande arbete skulle kosta ca 1 mkr att installera. Om det utförs i samband med andra arbeten i elcentralen kan kostnaden komma att halveras.

6.11 Standard i Lilla Edets kommun

I Lilla Edets kommun ska i första hand armaturen Motion från Cardi användas. Motion-serien består av flera olika modeller där varje modell är anpassad efter sitt speciella användningsområde. I första hand kommer Motion Street respektive Motion GC att användas. Motion Street har en optik med en längsgående ljusbild, optimal för vägbelysning medan Motion GC har en optik som är specialanpassad för gångvägar och motionspår, där den även ger ljus på sidorna av vägen för ökad trygghet. Därutöver finns olika linser och olika effekter som ökar möjligheten att anpassa belysningen till den specifika platsen.

Armaturen uppfyller kraven på en ”dark sky-armatur” och ska som standard beställas med nattsänkning Active Night.

Som standard ska också aluminiumfärgad armatur väljas. Bägge standardarmaturerna går dock att få i en färg som passar svarta stolpar om så önskas.

Undantag

I de områden som består av redan befintlig LED-armatur av annan modell än Motion, ska samma modell som redan finns i området användas för att ljussättningen ska upplevas enhetlig och homogen. Det blir även enklare och billigare i driftsskedet om samtliga armaturer inom ett område är av samma typ. Vanligen förekommande fabrikat, som också har samma teknik och är likvärdiga med Motion, är Philips Clearway.

STANDARD I LILLA EDETS KOMMUN	Lokalgata	Genomfartsgata	Gång-/cykelväg	Område med högre krav på design
Armatur	Motion Street	Motion Street	Motion GC	Anpassas till platsen
Färgtemperatur	3000 Kelvin	3000 Kelvin	3000 Kelvin	Anpassas till platsen
Effekt	20 W nattsänkning	30 W nattsänkning	20 W nattsänkning eller närvarostyrning	Anpassas till platsen
Ljusstyrka	2400 lm	3700 lm	2100 lm	Anpassas till platsen
Stolphöjd bef. Stolphöjd nyexploatering	Befintlig 6 m	Befintlig 6-7 m	Befintlig 5 m	Anpassas till platsen
Stolpavstånd bef. Stolpavstånd nyexploatering	Befintligt Ca 30 m	Befintligt	Befintligt Ca 25 m	Anpassas till platsen
Färg	Aluminium	Aluminium	Aluminium	Anpassas till platsen

7 Belysning inom olika områden

7.1 Lokalgator

Gatubelysningen på lokalgator ska byggas enligt standard.

7.2 Genomfartsgator

På genomfartsgator eller gator med högre trafikintensitet ska högre klass på belysning eftersträvas. Stolphöjden är vanligtvis något högre, exempelvis 7 m, och armaturerna kan behöva ge kraftigare ljus.

7.3 Gång- och cykelvägar

Belysning på gång- och cykelvägar har som huvudsakliga syfte att skapa en trygghet för dem som rör sig på dessa under de mörka delarna av dygnet. Belysningen på gång- och cykelvägar ska vara utformad på ett sådant sätt att det ger betryggande belysning på själva gång- och cykelvägen men också ett spridningsljus som lyser upp någon eller några meter utanför själva gång- eller cykelvägen. Detta i syfte att öka tryggheten.

Utformningen ska dock ta hänsyn till omkringliggande bebyggelse och utformas på ett sådant sätt att belysningen inte stör omgivningen, så att det till exempel inte lyser in genom fönster eller liknande. Utöver detta är intensionen att få en så energisnål belysning som möjligt.

På ensliga gång- och cykelbanor ska man överväga att använda närvarostyrning, detta i syfte att spara energi samt minska negativ påverkan på djur och natur.

Särskild hänsyn ska tas till att få en bra belysning vid övergångsställen, korsande cykelbanor, skolvägar och ställen där mycket oskyddade trafikanter passerar. Vid övergångsställen bör det finnas armaturer av en typ som sprider ljuset, så att hela gatans bredd blir jämt upplyst. I vissa fall där gatan är bredare ska man överväga belysning på bägge sidor om övergångsstället.

7.4 Park- och naturområden

Belysning i park- och naturområden ska om möjligt undvikas. Där belysning ändå anses nödvändig ska stor omsorg läggas på utformningen av anläggningen och ljussnåla armaturer ska väljas. Stor hänsyn tas till naturvärden och det upplysta området ska därför begränsas i största möjliga mån. Nattsänkning ska alltid användas, gärna i kombination med närvarostyrning. Man ska också överväga att använda rött ljus som är mindre störande för nattaktiva djur.

7.5 Områden med högre krav på design

I vissa områden behöver det visas extra stor omsorg avseende belysningsanläggningen och dess design. Det kan vara platser där man vill värna den befintliga miljöns karaktär, eller med hjälp av belysningsanläggningen skapa en mer omsorgsfullt designad miljö. Exempel på sådana platser är torg, parker och lekplatser. I dessa fall förordas att man alltid tar fram alternativa förslag på olika typer av belysning som både passar rent estetisk men också ger den ljusupplevelse man eftersträvar. Exempelvis kan svarta stolpar och armaturer användas när man önskar ett mer stiligt och påkostat intryck.

7.6 Effektbelysning

Att jobba med belysning som ett sätt att öka trivsel och trygghet har visat sig ge en god effekt på hur medborgare upplever städer och platser. I Lilla Edet ska man i samband med omdaning av platser där man avser att ha belysning, ta särskild hänsyn till detta i samband med projektering. Man bör i första hand använda material som kan betraktas som standardsortiment och som är väletablerat på marknaden. Vid val av material ska det tas särskild hänsyn till framtida drift- och underhållskostnader, samt möjligheten att få tag i reservdelar.

7.7 Exploateringsområden

Vid exploatering där gator och belysning efter byggnation ska övergå till allmän förvaltning, ska denna plan följas. Exploatörer ska i det tidiga planeringsskedet involvera ansvariga för belysningen för att på så sätt få riktlinjer för hur belysningen ska utformas.

Det är viktigt att i ett tidigt skede planera hur den nya belysningen ska kopplas ihop med redan befintlig belysning. Det bör strävas efter att koppla samman ny belysning med befintlig på ett sätt som minimerar antalet nya uttagspunkter, vilka medför fasta kostnader.

Samtliga nybyggnationer av belysning ska följa Vattenfall Elanläggningars tekniska handbok.

7.8 Fritidsanläggningar och motionsspår

Vid utformning av belysning på fritidsanläggningar och motionsspår ska särskild hänsyn ges till vilken typ av aktivitet som belysningen ska betjäna.

När det gäller motionsspår så är det av stor vikt att belysningen lyser upp själva spåret på ett bra sätt, och att man vid ny- och ombyggnation i möjligaste mån försöker undvika att det uppstår mörka partier mellan ljuspunkterna. Vid armaturval ska en typ som sprider ljuset till viss del både bakåt och framåt väljas. Detta för att skapa en belysning som lyser upp även lite utanför spåret, för att skapa en trygghetskänsla för de som nyttjar anläggningen. Belysningen ska även möjliggöra att det går att se en bit utanför själva spåret.

Intelligent styrning ska användas för att undvika att anläggningarna lyser under tider då ingen nyttjar dessa. I dagsläget ingår inte belysningen för fritidsanläggningar och motionsspår i Vattenfalls åtagande, utan ägs och förvaltas av kommunen. Man bör överväga att samordna hanteringen av belysning i motionsspår med övrig belysning för att säkerhetsställa anläggningarnas skötsel och tillsyn. Belysning vid övriga fritidsanläggningar tillhör fastigheten.

7.9 Belysning av annans mark

Inventering visar att det finns kommunal belysning som belyser vägar med annan ägare än kommunen, samt att det finns en del belysning där man kan ifrågasätta om belysningen ska vara kvar på sikt.

Enligt kommunens belysningspolicy ska dessa anläggningar successivt fasas ut ur kommunens anläggning, i första hand genom överlåtelse och i andra hand genom avveckling.

FIGUR 1: EXEMPEL PÅ
EFFEKTBELYSNING FRÅN
ANNAN KOMMUN.

8 Drift och underhåll

Att ha ett väl planerat underhåll är avgörande för att se till att anläggningen fungerar och ger det ljus som är tänkt under hela belysningens livslängd. Ett väl avvägt och planerat underhåll förlänger livslängden på anläggningen och är också helt nödvändigt för att kunna sköta anläggningen på ett sätt som bland annat ellagstiftningen föreskriver. Innehavarens ansvar är reglerat i Elsäkerhetsverkets föreskrifter.

8.1 Avtal med Vattenfall

Lilla Edets kommun ingick 2006 ett avtal med Vattenfall där hela gatubelysningsanläggningen övergick till Vattenfalls ägo. 2016 gjordes en avtalsrevidering. Vattenfall har sedan avtalet trädde i kraft ägt, förvaltat och därmed också ansvarat för anläggningen. I avtalet regleras bland annat rondning, besiktning, elansvar, anläggningens tekniska standard, prioriteringsordning vid avhjälpande av brister och liknande.

Kostnader för allt erforderligt arbete och material som härrör till belysningsanläggningen bekostas av kommunen.

8.2 Inspektion/rondning

I dagsläget sker rondning av hela belysningen 3 gånger per år. Vid inspektionerna byts trasiga ljuskällor och drivdon ut. Drift- och underhållsinsatserna anpassas efter armaturtyp. I takt med att man byter ut traditionella ljuskällor mot LED-armaturer så blir underhållet lägre.

8.3 Besiktning

Besiktning av anläggningen, i vilken anläggningens status kontrolleras, genomförs med en fjärdedel av beståndet per år. Genom att göra på detta sätt så får man en jämn fördelning av kostnaden för besiktningen och ingen del av anläggningen har ett besiktningintervall som är äldre än 4 år.

Vid besiktning bedöms stolpar fundament och armaturer var för sig och klassas utifrån skick. Utifrån besiktningen ska en årlig handlingsplan tas fram.

8.4 Återanvändning av materiel

I de fall fungerande armaturer eller annan utrustning byts ut ska de gamla sparas och om möjligt återanvändas på annan plats. Exempelvis är reservdelar till Cobraarmaturer dyra, och därför sparas bl.a. drivdon från demonterade armaturer till att nyttja i befintligt bestånd.

8.5 Avfallshantering

Allt material som anses vara uttjänt ska återvinnas. Vattenfall och dennes entreprenörer ansvarar för hanteringen och ska på förfrågan från kommunen kunna redovisa på vilket sätt som man hanterar avfallet.

9 Dokumentation

Dokumentationen av belysningsanläggningen sker digitalt. I samband med införandet av digital dokumentation mättes stolparna in med exakt läge. Kabelnätet får dock ses som en schematisk översikt då dess exakta läge inte är inmätt. I dokumentationen finns detaljerad information om varje ljuspunkt såsom till exempel armaturtyp, typ av ljuskälla, effekt, stolphöjd samt årtal på armatur och stolpe.

I samband med ny- och ombyggnationer ska de nya anläggningarna mätas in för att på så sätt hela tiden upprätthålla och förbättra dokumentationen.

10 Handlingsplan

10.1 Investeringsbehov

Inom Lilla Edets kommun finns det i dagsläget betydande investeringsbehov i gatubelysningsanläggningen. Ca 75 % av stolpbeståndet har till exempel passerat den tekniska livslängden och endast 25 % av belysningen är LED.

Enligt Vattenfall kostar en ny stolpe med fundament och ny armatur ca 13 000 kr/stolpe. Behovet av att byta ut ca 1700 stolpar och armaturer ger ett investeringsbehov på dryga 22 mkr. Det bedöms att ca 50 % av anläggningen är i behov av kabelbyte. Kostnad för kabelbyte uppskattas till ca 22 mkr. Dessutom behöver mätskåp för cirka 1 mkr installeras inom det snaraste. Totalt uppgår det akuta underhållsbehovet således till ca 45 mkr. Kostnaderna inkluderar inte eventuell asfaltering.

Investeringen bör helst göras inom 5 år även om delar av anläggningen kan klara sig längre än så. Det innebär en reinvesteringsnivå på ca 9 mkr/år (exklusive indexuppräknings). Skulle underhållsskulden arbetas ikapp inom 10 år skulle investeringen istället behöva uppgå till ca 4,5 mkr/år (exklusive indexuppräknings).

Efter att underhållsskulden är nollställd så behöver kommunen, baserat på dagens belysningsanläggning, reinvestera ca 1,6 mkr/år enligt dagens penningvärde. Detta bygger på att 120 armaturer, 60 stolpar och 1 km kabel behöver bytas ut varje år, vilket i sin tur beror av varje komponents livslängd.

10.2 Kostnadsbesparing

Att byta ut samtliga armaturer till LED-armatur skulle ge en direkt energikostnadsbesparing på uppskattningsvis 110 000 kr/år. Detta beräknat på dagens fördelaktiga elpris där elavtalet löper ut årsskiftet 2023/2024. Om kostnaderna för elförbrukning och elöverföring skulle stiga med 50 % blir besparingen istället ca 170 000 kr/år. Ju högre prisökningen blir, desto större besparing skulle kommunen göra genom att byta till LED.

Ytterligare besparingar kommer att göras för själva anläggningen avseende drift- och underhållskostnader då LED-armaturer har en betydligt längre livslängd än andra armaturtyper. Reservdelar till natriumarmaturer är svåra att få tag i och dessutom dyra. Även lampor och drivdon till metallhalogenarmaturer är dyra och kommer att öka drift- och underhållskostnaderna.

10.3 Prioritering

Nedan följer en enkel prioriteringsordning på de delar som behöver genomföras. Listan ska inte ses som en absolut sanning utan flera delar kan arbetas med parallellt. Lägre prioriterade aktiviteter kan arbetas med utifrån att ett tillfälle dyker upp som kostnadseffektiverar genomförandet. Av samma anledning kan någon annan del få lägre prioritet.

1. Installera mätanläggningar
2. Energieffektivisera och byt armatur och ljuskälla till LED
 - a. Kvicksilverarmaturer (ca 10 st)
 - b. Natriumarmaturer (ca 610 st)
 - c. Metallhalogenarmaturer (ca 1130 st)
3. Samordna belysning på motionsspår med övrig belysningsanläggning för att få en enhetlig hantering och som medför att man uppfyller de lagar och krav som finns på innehavare av en elanläggning.
4. Fasa ut belysningsanläggningar som inte belyser kommunal allmän platsmark, i första hand genom överlåtelse och i andra hand genom avveckling.
5. Kartlägg platser med fel belysning och ta fram en åtgärdsplan. Inkludera åtgärdsplanen i årsplanen.

Upphandling Slamtömning av enskilda avlopp 2024

Dnr SAN 2023/242

Sammanfattning

Information om upphandling slamtömning av enskilda avlopp 2024 innan annonsering.

Informationspunkterna kommer beröra följande 6 områden:

1. Allmän orientering
2. Upphandlingsföreskrifter
3. Leverantörskvalificering
4. Kravspecifikation
5. Utvärdering av anbud
6. Kommersiella villkor

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Dnr 2023/242 daterad 2023-05-04

Bakgrund

Annonsering av entreprenaden sker i slutet av maj 2023 då gällande entreprenad gäller till och med 2024-03-31.

Förslag till beslut

Nämndens arbetsutskott antecknar och godkänner upphandlingens villkor.

Ulf Nilsson
Enhetschef avfall och återvinning
ulf.nilsson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
[Här skriver du vilka som ska ta del av beslutet](#)

Beslutet skickas för kännedom till
[Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom](#)

Kostenhetens årliga uppföljning av Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun

Dnr SAN 2023/147

Sammanfattning

I enlighet med kommunens Livsmedelspolicy, Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun, ska policyn följas upp årligen. Den årliga uppföljningen ska enligt policyn följas upp i samband med årsredovisningen, den är dock något försenad.

Syftet med livsmedelspolicyn är att värna om den svenska livsmedelsproduktionen och att erbjuda måltider av god kvalitet och samtidigt bidra till en hållbar utveckling. Det sker genom att styra inköpen mot större andel svenskproducerade livsmedel, samt främja val av livsmedel som vid framställningen bidrar till hållbar utveckling. Även genom att sträva efter att arbeta med obearbetade livsmedel i så hög utsträckning som möjligt samt att arbeta kontinuerligt med att minska matsvinnet.

De mål för inköp som följs upp är:

- I första hand ska svenskt kött, kyckling, ägg och mjölk köpas in
- Krav på djurskydd motsvarande svensk lagstiftning ställs för alla kött och charkprodukter
- Genom att anpassa inköp av frukt och grönsaker efter säsong ökar möjligheterna att nå högre andel svenskodlat
- Fisk och skaldjur ska till övervägande del köpas MSC märkt
- Kaffe och kakao ska vara ekologiskt odlade och uppfylla Fairtrade kriterierna
- Bananer ska köpas ekologiska och om möjligt Fairtrade märkta
- Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 30%
- Mängd matsvinn

Uppföljning sker genom analyser av statistik från leverantörer samt genom punktvis mätning av matsvinn.

Sammanfattningsvis kan man se att andelen *ekologiskt* ökat och även andelen måltider lagade *från grunden* av råvaror (ökningen är i grundskola och förskola).

Kostenheten köper ungefär lika mycket *svenskt* som tidigare.

Det är fortsatt svårt att mäta *svinn* då skola och förskola varit underbemannade och tid och kunskap inte räcker till. Besvärligt att få till möten med omsorgen för att kunna göra svinnmätningar liksom att ha träffar med skolan för att prata tallrikssvinn med lärare och elever. Kökspersonalen har stor kunskap i att ta hand om bra överbliven mat på ett säkert sätt vilket bidrar stort till lägre svinn.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, daterad 2023-03-24

Uppföljning, daterad 2023-03-24

Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun, daterad 2020-01-20

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljningen av Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun medför inga ekonomiska konsekvenser i sig.

Sociala konsekvenser

Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun utgör en dels viktig del i att elever och brukare får en väl lagad och väl sammansatt kost för att tillgodose näringsbehov m.m. men också viktigt utifrån att värna om den svenska livsmedelsproduktionen samt för att bidra till en hållbar utveckling. Uppföljningen av policyn är därmed en viktig del att genomföra för att följa hur väl policyn efterlevs.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar att godkänna Kostenhetens del av uppföljningen av Livsmedelspolicy för Lilla Edets kommun.

Anethe Johansson

Kostchef

Beslut expedieras till

Här skriver du vilka som ska ta del av beslutet

Beslutet skickas för kännedom till

Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom

Bilaga: Uppföljning Livsmedelspolicy för Kostenheten 2022

Inom Kostenheten görs inköp till förskolan, skolan och omsorgens måltider.

Mål för inköp av livsmedel	Måluppfyllelse kostenheten 2022
I första hand ska svenskt kött, kyckling, ägg och mjölk köpas in	Andel svenskt för några utvalda livsmedelsgrupper: Kött 97%, Fågel 92 %, ägg 100%, mjölk 100%, övrig mejeri 89%, färska morötter 100% och potatis (inkl. produkter) 72%, spannmåls prod. 66%. Ambitionen är att alltid köpa svenskt men det finns inte alltid tillgång till svenska varor.
Krav på djurskydd motsvarande svensk lagstiftning ställs för alla kött och charkprodukter	Uppfylls genom att inköpen görs från leverantörer med avtal med kommunen.
Genom att anpassa inköp av frukt och grönsaker efter säsong ökar möjligheterna att nå högre andel svenskodlat	Kostenheten arbetar aktivt med säsongsanpassning, dock kan priset ibland vara avgörande för att välja importerat. För variation av frukt måste vi köpa icke svenskt, bananer och citrus odlas inte här tex.
Fisk och skaldjur ska till övervägande del köpas MSC märkt	Fisk som köps in är MSC märkt.
Kaffe och kakao ska vara ekologiskt odlade och uppfylla Fairtrade kriterierna	Bryggkaffe är ekologiskt odlat och uppfyller fairtrade kriterierna. Kakao som används är hållbart producerad.
Bananer ska köpas ekologiska och om möjligt Fairtrade märkta	Inköpta bananer är ekologiska och till stor del fairtrade-märkta.
Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 30%	Andelen ekologiska livsmedel uppgår till 30,8 % av totala inköpen av livsmedel. (fsk och skola 32,1 och omsorg 28,4)
Mängd matsvinn	Pga. pandemin har <i>äldreomsorgen</i> inte mätt matsvinn. All mat skickas till avdelningarna och köket har ingen kontroll över vad som sparas eller slängs. <i>Skola och förskola har gjort mätningar</i> under våren och hösten. Det finns svårigheter med att hinna mäta och att mäta på rätt sätt. Köken upplever sedan flera år att de slänger mindre matavfall (färre säckar/dag). Bildnings kök deltog i projektet Kunskapskliv för klimatsmarta offentliga måltider, det har medfört en större medvetenhet och kunskap om hur man tar tillvara bra överbliven mat. Största problemet

	är elever som tar till sig för mycket mat och sedan inte äter upp = tallrikssvinn.
Mat lagad från grunden	<p><i>Omsorgen</i> lagar det mesta från grunden. <i>Förskola och skola</i> lagar mycket från grunden och har senaste månaderna kunnat ändra arbetsätt och laga än mer från grunden. Prefabricerade produkter används i de fall det inte är möjligt rent logistiskt att laga från grunden, tex. köttbullar. Även vid personalbrist kan prefabricerade produkter användas dock är de alltid av mycket hög kvalitet.</p>

Taxor för måltider inom kostenheten förskola och skola 2023 och 2024

Dnr SAN 2022/255

Sammanfattning

Samhällsnämnden lämnar förslag till kommunfullmäktige om vilka taxor som ska gälla i nämndens kostverksamhet för förskola och skola från och med 1 augusti år 2023 samt att taxan för 2024 uppdateras i enlighet med gällande index.

Personal inom skola och förskola samt besökare i verksamheterna har möjlighet att köpa lunch på plats i verksamheten. Priserna har senaste året ökat för bland annat livsmedel och en taxejustering är nödvändig.

Taxor för pedagogiska måltider hanteras av Sektor bildning och taxor för måltider inom omsorgen hanteras av Sektor socialtjänst enligt överenskommelse i april 2023.

Måltider i skola och förskola

För måltider tillverkade för verksamheten skola eller förskola baseras priset på självkostnaden. Priset är marknadsanpassat inklusive 12% moms.

Måltid	2022 Ordinarie pris	2023 Ordinarie pris	2024 Ordinarie pris
Lunch	53kr	63kr	2023 års pris med uppräknig av gällande index

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-03

Ekonomiska konsekvenser

Kostenheten får täckning för sina ökade kostnader gällande prishöjningar och en budget mer i balans.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden föreslår kommunfullmäktige att Lilla Edets kommuns taxor för måltider sätts enligt ovan.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Anethe Johansson
Kostchef
anethe.johansson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Kommunfullmäktige
Sektorchef bildning Karin Hallhagen Bagby

Beslutet skickas för kännedom till
Verksamhetschef skola Anders Nordgren
Verksamhetschef förskola Maria Berg

Kommunal medfinansiering för att kompensera neddragningar av kalkning

Dnr SAN 2023/153

Sammanfattning

På grund av omfattande underskott inom kalkningsverksamheten i Västra Götaland kommer länsstyrelsen genomföra neddragningar i länet motsvarande ca 30% av kalkningen under 2023. För Lilla Edets del innebär det att kalkningen föreslås utebli helt i åtgärdsområdet för Stendammen, vilket inkluderar sjöarna Stendammen, Kroksjön, Helgesjön och Stora Blandevattnet. Detta utgör en neddragning av totalt 77 ton kalk.

Samhällsnämnden har med anledning av ovanstående uppdragit åt miljöenheten att återkomma med en redovisning av beräknade kostnader för kompensation av neddragningarna samt utreda möjligheten att använda Essitys returfiberaska som ett mindre kostsamt alternativ till ordinarie sjökalk.

Den beräknade kostnaden för att kalka alla fyra sjöar i Stendammens åtgärdsområde skulle med årets indexuppräknings uppgå till 125 444 kronor. Om den medfinansiering som kommunen årligen budgeterar för kalkningen i dessa sjöar räknas bort, skulle den totala *tillkommande* kostnaden för kommunen uppgå till 106 628 kronor.

Ett uppehåll av kalkning i hela åtgärdsområdet bedöms få betydande påverkan på ekosystemen. Stendammen och Kroksjön är emellertid större sjöar med relativt god vattenkemi och klarar förmodligen ett uppehåll i kalkningen bättre än de uppströms liggande sjöarna Helgesjön och Stora Blandevattnet. Helgesjön är mycket försurad och utloppet rinner först genom en värdefull våtmark i reservatet och sedan ut i Stendammen. Helgesjön har gott fiske med aborre och gädda. Brist på kalk i dessa uppströms liggande sjöar kan ge rejäla surstötter ut i systemet och få en påverkan på djurlivet. Vid tillskott av kommunal medfinansiering för att kompensera neddragningarna bör därför kalkning av i första hand Helgesjön och i andra hand Stora Blandevattnet prioriteras. Det skulle i så fall kräva ett ekonomiskt tillskott till kalkningsverksamheten på 55 000 kronor.

Vad gäller Essitys returfiberaska, som klassas som ett återvunnet ämne, uppfyller den inte kvalitetskraven enligt gällande standarder och föreskrifter för kalkprodukter (P-märkning) och därmed inte heller kommunens upphandlingskrav. Att nyttja returfiberaska som kalkmedel i vattenmiljöer bedöms som olämpligt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-05

Ekonomiska konsekvenser

Under normala omständigheter hade den kommunala medfinansieringen för kalkning i Stendammens åtgärdsområde legat på 18 817 kronor. Om denna medfinansiering dras av från grundkostnaden för att kalka Helgesjön och Stora Blandevattnet blir kostnaden med årets indexuppräknings 53 943 kronor. Vägersättning till vägföreningar tillkommer med 1120 kronor. Total kostnad blir då drygt 55 000 kronor.

Bakgrund

Samhällsnämnden har i samband med informationsärendet om kalkningen vid sammanträdet den 20 april 2023, uppdragit åt miljöenheten att återkomma med en redovisning av beräknade kostnader för kompensation av neddragningar av kalkningen. Miljöenheten har även uppdragits att utreda möjligheten att använda Essitys returfiberaska som ett alternativ till ordinarie sjökalk för att få ner kostnaden för kalkningen.

Neddragning av kalkning och kostnader för kompensation

På grund av omfattande underskott inom kalkningsverksamheten i Västra Götaland kommer neddragningar i länet motsvarande ca 30% av kalkningen att genomföras under 2023. För Lilla Edets del innebär det att kalkningen föreslås utebli helt i åtgärdsområdet för Stendammen, vilket inkluderar sjöarna Stendammen, Kroksjön, Helgesjön och Stora Blandevattnet. Detta utgör en neddragning av totalt 77 ton kalk. Samtliga sjöar utgör så kallade 85%-objekt vilket innebär att kommunen har stått för 15% av kostnaden och alltså sökt bidrag för 85% av kostnaden för att kalka sjöarna med båt och helikopter.

MOVAB är kommunens upphandlade entreprenör och har inkommit med årets begäran om prisändring enligt en indexjustering på 4,5%. Utifrån denna blir årets tonnagepriser på kalkning 1208 kr för båtkalkning, 1794 kr för flygkalkning med sjökalk, och styckpris på båtsättning 4494 kr.

Kostnaden för att kalka sjöarna i Stendammens åtgärdsområde skulle därmed bli som följer:

Helgesjön, 30 ton flygkalk, 53 820 kr (85% - 45 747 kr)
Stora Blandevattnet 10 ton flygkalk, 17 940 kr (85% - 15 249 kr)
Kroksjön 20 ton båtkalk, 24 160 kr (85% - 20 536 kr)
Stendammen 17 ton båtkalk, 20 536 kr (85% - 17 456 kr)
Båtsättningskostnad, 8 988 kr (85% - 7 640 kr)

Total kostnad för att kalka samtliga objekt: 125 444 kr
Med borträkning av ordinarie medfinansiering: 106 628 kr

Ett uppehåll av kalkning i hela åtgärdsområdet bedöms få betydande påverkan på ekosystemen. Stendammen och Kroksjön är emellertid större sjöar med relativt god vattenkemi och klarar förmodligen ett uppehåll i kalkningen bättre än de uppströms liggande sjöarna Helgesjön och Stora Blandevattnet. Helgesjön är mycket försurad och utloppet rinner först genom en värdefull våtmark i reservatet och sedan ut i Stendammen. Helgesjön har gott fiske med aborre och gädda. Brist på kalk i dessa uppströms liggande sjöar kan ge rejäla surstötter ut i systemet och få en påverkan på

djurlivet. Vid tillskott av kommunal medfinansiering för att kompensera neddragningarna bör därför kalkning av i första hand Helgesjön, och i andra hand Stora Blandevattnet prioriteras.

Returfiberaska

Returfiberaskan från Essity är en biprodukt och numera klassad som återvunnet ämne enligt REACH-förordningen (tidigare klassades askan som ett avfall). Miljöenheten har varit i kontakt med både Länsstyrelsen i Västra Götaland, Essity och kalkentreprenören MOVAB och kan konstatera att det saknas dokumentation om att aska skulle ha använts som kalkningsmedel i sjöar, vattendrag eller våtmarker historiskt.

Aska har däremot använts vid skogsmarkskalkning på försök för ca 20 år sedan. Vidare används Essitys returfiberaska idag i viss omfattning vid kalkning på jordbruksmark, som anläggning av skogsbilvägar och till t.ex täckning av deponier. Sådan användning villkoras normalt sett med särskilda försiktighetsåtgärder för att undvika spridning till omgivningen. Halterna av tungmetaller i askan uppfyller kriterierna för utlakning av inert avfall för deponering. För att en produkt ska användas vid kalkning i vatten gäller emellertid mycket striktare kvalitetskrav med hänsyn till miljöriskerna.

All kalk som sprids i sjöar och våtmarker ska enligt kommunens upphandling av kalkningen vara P-märkt, det vill säga certifierad enligt SPCR 155 som bygger på gällande standarder och Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter och kalkning av sjöar och vattendrag HVMFS 2013:27 och Kalkning av sjöar och vattendrag – Handbok 2010:2. P-märkning innebär att kalken uppfyller vissa kvalitetskrav för fraktion, CaO-värde och tungmetaller. CaO-värdet är ett mått på kalkningsmedlets syranutraliserande förmåga och ligger normalt mellan 48 och 53%. Enligt kommunens kravspecifikation i upphandlingen av kalkningen ska CaO-halten på kalkprodukten ligga inom detta intervall.

Essitys returfiberaska är inte P-märkt och uppfyller inte ovanstående krav på kvalitet. Kalkprodukter är kemiska produkter enligt 14 kap. Miljöbalken och den som genomför kalkspridning ska vidta försiktighetsmått för att motverka skada eller olägenhet för människors hälsa och miljön. Att använda Essitys returfiberaska som ett alternativ till ordinarie kalkprodukt bedöms därmed inte som lämpligt.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden beslutar att år 2023 utöka den kommunala medfinansieringen till kalkningen med totalt 55 000 kronor och uppdrar åt förvaltningen att inkludera sjöarna Helgesjön och Stora Blandevattnet i årets kalkning.

Anna Tauson
Kommunekolog
anna.tauson@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Anna.tauson@lillaedet.se

Beslutet skickas för kännedom till
[Här skriver du vilka som ska ha beslutet för kännedom](#)

Information om tillsyn av inomhusmiljön i lokaler för utbildning och omsorg

Dnr SAN 2023/258

Sammanfattning

I Naturvårdsverkets nationella strategi för miljöbalkstillsyn 2022-2024 ska tillsyn ske bland annat av inomhusmiljön i bostäder och inomhusmiljön i förskolor och skolor.

Miljön inomhus påverkas av installationer och material samt hur fastigheten är utformad men påverkas också av hur fastigheten används, underhålls och sköts. Fastighetsägaren ska underhålla och sköta fastigheten så att de boende eller nyttjanden inte får besvär eller blir sjuka av brister i inomhusmiljön.

För att inte olägenhet för människors hälsa ska uppstå, ska en bostad eller lokal särskilt ge skydd mot värme, kyla, drag, fukt, buller, radon, luftföroreningar och andra liknande störningar vilket även innefattar tjänligt dricksvatten. Detta ska säkerställas och kontrolleras av fastighetsägaren. Det ska därför finnas fastställda rutiner som följs upp för kontroller och åtgärder.

Alla som driver en verksamhet ska planera och kontrollera sin verksamhet för att motverka olägenheter för människors hälsa och miljön. Fastighetsägare för bostäder och lokaler för allmänna ändamål omfattas av miljöbalkens krav på egenkontroll.

I lokaler för utbildning och omsorg, vistas barn, äldre och människor som inte själva kan välja var de ska vistas eller bo. De saknar ofta förmågan att själv uttrycka sin vilja eller åsikt.

Miljöenheten har noterat att många lokaler för utbildning och omsorg har problem med inomhusmiljön och har ett eftersatt underhåll. Då AB Edethus är den största fastighetsägaren kommer miljöenheten inledningsvis att bedriva tillsyn av deras egenkontroll.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 8 maj 2023.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet ryms inom enhetens budget.

Sociala konsekvenser

De människor som vistas i lokaler för utbildning och olika former av vårdboenden är huvudsakligen människor som inte själva kan välja var de ska vistas eller bo, så som barn, äldre eller människor med handikapp. Insatsen avser därmed stärka de svagare grupperna i samhället.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden antecknar informationen.

Emma Westerlund
Miljöinspektör
emma.westerlund@lillaedet.se

Beslut om byggsanktionsavgift för installation av eldstad och rökkanal på fastigheten [REDACTED]

Dnr: MB-2023-30

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Ägaren till fastigheten [REDACTED], [REDACTED] påförs en byggsanktionsavgift om 5 250 kronor för att utan startbesked ha installerat eldstad och rökkanal i en komplementbyggnad på sin fastighet.

Byggsanktionsavgiften faktureras separat och ska betalas inom två månader från delgivning av detta, även om beslutet överklagas.

Viktig information

Om en byggsanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte vidtar rättelse, ska en ny avgift för överträdelsen tas ut enligt 9 kap. 2 § plan- och byggförordningen. Varje sådan ny avgift tas ut med dubbla det belopp som togs ut senast. Bygglovsenheten kommer därför att följa upp ärendet tills dess att rättelse har skett.

Rättelse

Rättelse i ärendet är:

- att demontera eldstaden och rökkanalen eller
- att samhällsnämnden efter det att fastighetsägaren har lämnat in en anmälan om installation av eldstad och rökkanal lämnat start- och slutbesked.

Handlingar som tillhör beslutet

- Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-03
- Beräkning av byggsanktionsavgift, dnr MB-2023-30-5

Beslutsunderlag

- Klagomål, dnr MB-2023-30-1
- Översiktskarta
- Fastighetsägarens svar på kommunikering, dnr MB-2023-30-9
- E-post från 2021 till fastighetsägaren med information om att en eldstad ska anmälas, MB-2023-30-10

Sammanfattning av ärendet

Till samhällsnämnden har det inkommit en anonym klagan på en eldstad i en komplementbyggnad (byggnad) på fastigheten [REDACTED]

När fastigheten besiktigades den 15 februari 2023 brann en brasa i eldstaden, en gjutjärns kamin (kamin). Både kaminen och rökkanalen har tagits i bruk.

Innan en ny eldstad och rökkanal får installeras krävs en anmälan till samhällsnämnden vilket framgår av 6 kap. 5 § plan- och byggförordningen. En åtgärd som kräver en anmälan får inte påbörjas utan startbesked. Någon anmälan om installation av eldstad och rökkanalen har inte gjorts till samhällsnämnden varför start- och slutbesked inte har lämnats för åtgärden. Samhällsnämnden ska därför ta ut en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § plan- och bygglagen.

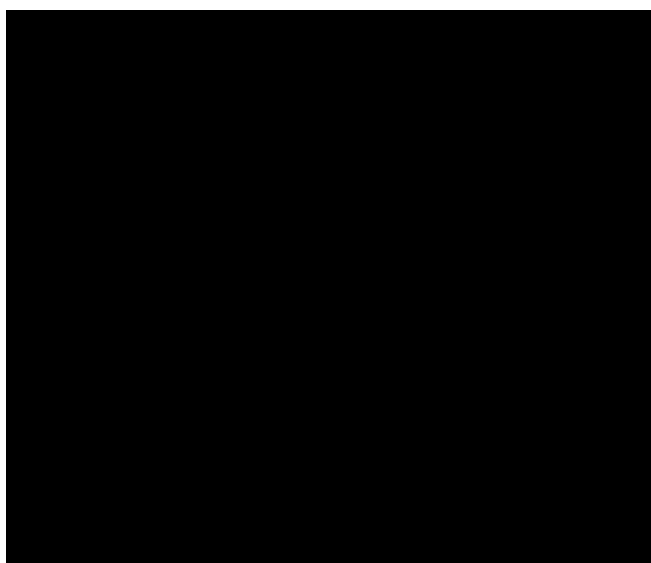
Historik i ärendet

Bygglövsenheten beslutade på delegation den 16 februari 2023 om förbud mot fortsatt användning av kaminen i avvaktan på ett slutbesked.

Beskrivning av ärendet

Ärendet

Till samhällsnämnden har det inkommit ett anonymt klagomål på en kamin i en komplementbyggnad (byggnad) på fastigheten [REDACTED]. Den aktuella byggnaden är markerad med röd ring på flygfotot nedan.

Flygfoto över fastigheten [REDACTED]. Kaminen finns i byggnaden nordost om bostadshuset och är markerad med röd ring.

Byggnaden besiktigades den 15 februari 2023. Vid besiktningen deltog fastighetsägaren. Fastighetsägaren berättade att kaminen fanns i byggnaden när han köpte den för cirka 14 år sedan. Han installerade kaminen och tog den i bruk först i november 2022. Kaminen används för uppvärmning, värma vatten och koka kaffe. Han har inte besiktigat den och ingen brandskydds kontroll har utförts.

Kommunicering

Fastighetsägaren har fått ta del av förvaltningens bedömning och informerats om byggsanktionsavgiften. Fastighetsägaren har inkommit med en skrivelse av vilken följande framgår:

1. Byggnaden köptes för mer än 10 år sedan med en kamin.

2. På kommunens uppmaning har han flyttat byggnaden med kaminen. Ingen ny installation har skett.
3. Fastighetsägaren har även bifogat en e-postkonversation av vilken det framgår att byggnaden tidigare ska haft en eldstad.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen, PBL, (2010:900) ska byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i plan- och bygglagen m.m.

För åtgärder som inte kräver lov krävs det en anmälan vid en installation eller väsentlig ändring av eldstad och röckanal, vilket framgår av 6 kap. 5 § plan- och byggförordningen (PBF).

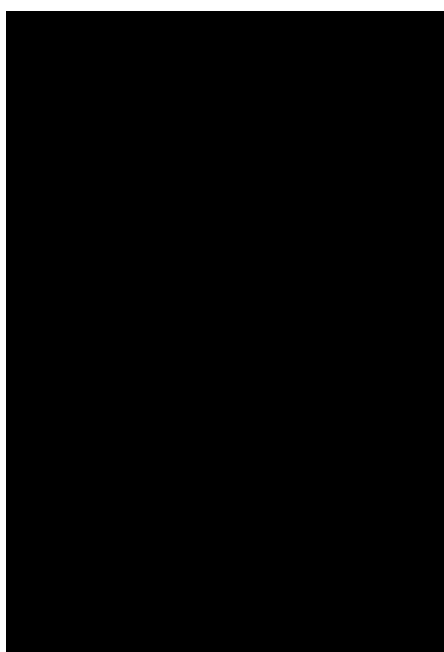
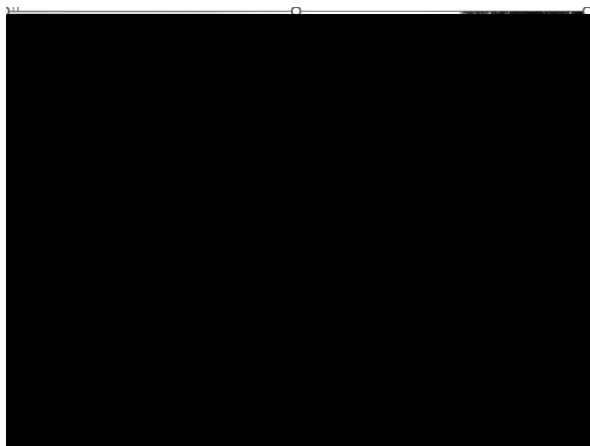
En åtgärd får inte påbörjas innan samhällsnämnden har gett startbesked om åtgärden kräver en anmälan enligt PBF, vilket framgår av 10 kap. 3 § PBL.

Enligt 11 kap. 51 § PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i 8-10 kap PBL. Avgiftens storlek framgår av 9 kap. i plan- och byggförordningen, PBF, (2011:338). En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Under vissa förutsättningar behöver avgiften inte tas ut enligt 11 kap 53 § andra stycket PBL. Enligt 11 kap. 53 a § PBL får avgiften sättas ned till hälften eller en fjärdedel om avgiften i det enskilda fallet är oproportionerlig.

Bygglovsenhetens bedömning

Fastigheten [REDACTED] ligger utanför område med detaljplan och sammanhållen bebyggelse. På fastigheten finns ett enbostadshus och det finns därför förutsättningar för att bygga en bygglovsbefriad komplementbyggnad i anslutning till bostadshuset på fastigheten. Den aktuella byggnaden flyttades till den nu aktuella platsen 2021. Att flytta en befintlig byggnad från en plats till en annan ska enligt PBL ses som en nybyggnation. På den nya platsen har byggnaden byggts till med ett uterum.

På ett fotografi från 2017 av byggnaden (se foto 1) syns ingen röckanal, röret som syns till högre om entrén på fotografiet är sannolikt ett ventilationsrör. Byggnaden som vid tiden stod nere vid sjön var enligt inkommen e-postkonversation ute till försäljning 2016. Det finns inga sparade bilder från tiden som styrker att det fanns en eldstad i byggnaden. Mäklaren drar sig dock till minnes en eldstad. Om det fanns en eldstad borde det även ha funnits en röckanal, vilken borde synas på fotografiet taget året efter. Den enda förklaringen till att röckanalen saknas är att den demonterades ner efter 2016 eller inte har funnits.

På foto 1 från 2017 syns ingen rökkanal. På foto 2 som inkom med klagomålet syns en kort rökkanal markerad med röd cirkel. Foto 3 från besiktningen den 15 februari 2023 visar hur rökkanalen har förlängts.

På det fotografi som klagande bifogat med sitt klagomål (se foto 2) syns en mycket kort rökkanal som går upp genom uterummets tak. Den korta rökkanalen har sotat ner undersidan av takfoten. Sotningen visar att kaminen och rökkanalen har använts. Vid besiktningen den 15 februari 2023 brann det i kaminen och rökkanalen hade förlängts med ett svart rör (se foto 3).

Fastighetsägaren hävdar att kaminen ingick i byggnaden när den inköptes för mer än tio år sedan. Det framkom under samtal med fastighetsägaren vid besiktningen den 15 februari 2023 och det framgår av fastighetsägarens kommuniceringssvar. Bygglovsenheten ifrågasätter inte byggnadens ålder eller om kaminen ingick i byggnaden vid köpet. Frågan i ärendet gäller när kaminen installerades och när den togs i bruk? Vid besiktningen uppgav fastighetsägaren att kaminen och rökkanalen installerades och monterades i november 2022, vilket kan stämma med det fotografi som inkom med klagomålet till samhällsnämnden (se foto 2). Fotografiet är inte daterat men det tunna snötäcket visar på under vilken årstid fotografiet är taget.

Bygglovsenheten menar att utredningen i ärendet visar att kaminen installerats efter det att byggnaden flyttats till sin nuvarande plats. Fastighetsägarens påstående vid besiktningen att kaminen installerats i november 2022 bekräftas av fotobevisningen i ärendet. Det bedöms även sannolikt att den klagande uppmärksammat eldningen i och med den nedsotade takfoten, vilket väcker fråga om kaminen och rökkanalen installerats rätt. Det är en byggteknisk fråga som inte behandlas i detta ärende och i väntan på den utredningen har bygglovsenheten fattat förbud mot fortsatt eldning.

Bygglovsenheten menar att det rör sig om en ny installation av en kamin med rökkanal. En åtgärd som ska anmälas till samhällsnämnden och startbesked ska inväntas innan åtgärden utförs. Då ingen anmälan har gjorts saknas startbesked och samhällsnämnden ska ta ut en byggsanktionsavgift, vilken är beräknad enligt bilaga.

Innan byggnaden flyttades fick fastighetsägaren information om att byggnaden var undantagen bygglovsplikten och kunde uppföras utan anmälan, men att han trots det behövde göra en anmälan om det fanns en eldstad i byggnaden, se beslutsunderlag. Bygglovsenheten menar därför att det inte finns förmildrande omständigheter för att sätta ner avgiften.

Upplysningar

- Detta beslut kan överklagas, se bifogad information om *Hur man överklagar*.
- Anmälan om nyinstallation av eldstad och rökkanal kan göras i efterhand till Lilla Edets kommun, Bygglovsenheten, 463 80 Lilla Edet eller via e-post till bygglov@lillaedet.se. Med anmälan ska eldstadens fabrikat och prestanda samt teknisk information om rökkanalen skickas med. Eldstadens placering ska markeras på en planritning och skorstenens placering ska redovisas på en fasadritning.

Emma Bönnestig
Bygglovshandläggare

Beslutet delges med förenklad delgivning:
Fastighetsägaren

Beslut om åtgärdsföreläggande och byggsanktionsavgift på fastigheten [REDACTED]

Dnr MB-2009-1169

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Åtgärdsföreläggande

Ägarna till fastigheten [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] föreläggs att vid fast vite om vardera 30 000 kronor, senast fem månader från att detta beslut har vunnit laga kraft, ha genomfört åtgärden nedan på sin fastighet [REDACTED]

- Städat undan föremål och material inom områdena A-C, enligt *Sammanställning av fotografier på fastigheten* [REDACTED]

Byggsanktionsavgift

Ägarna till fastigheten [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] (, påförs en byggsanktionsavgift om 13 125 kronor för att utan startbesked uppfört en byggnad (se fotografi på sida 7 i tjänsteskrivelsen daterad 2023-04-24).

Byggsanktionsavgiften ska fördelas solidariskt mellan fastighetsägarna.

Byggsanktionsavgiften faktureras och ska betalas inom två månader från delgivning av detta beslut. Fakturan ska betalas även om beslutet överklagas.

Lovföreläggande

Ägarna till fastigheten [REDACTED], [REDACTED] och [REDACTED] ges tillfälle att snarast dock senast den 31 augusti 2023 inkomma med en ansökan om bygglov för ny byggnad (se fotografi på sida 7 i tjänsteskrivelsen daterad 2023-04-24) på sin fastighet [REDACTED]

Viktig information

Om en byggsanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter inte vidtar rättelse, ska en ny avgift för överträdelsen tas ut enligt 9 kap. 2 § plan- och byggförordningen. Varje sådan ny avgift tas ut med dubbla det belopp som togs ut senast. Bygglovsenheten kommer därför att följa upp ärendet tills dess att rättelse har skett.

Rättelse kan ske antingen genom att samhällsnämnden beviljar bygglov, start- och slutbesked i efterhand eller att byggnaden flyttas eller rivs.

Observera att en flytt av byggnaden kan kräva bygglov och/eller startbesked från byggnadsnämnden i den aktuella kommunen.

Handlingar som tillhör beslutet

- Sammanställning av fotografier på fastigheten [REDACTED], MB-2009-1169-31
- Beräkning av byggsanktionsavgift, dnr MB-2009-1169-29
- Tjänsteskrivelse daterad 2023-04-24

Beslutsunderlag

- Översiktskarta
- Svar på kommunikering fastighetsägare, dnr MB-2009-1169-30

Sammanfattning av ärendet

Fastigheten [REDACTED] ligger några kilometer norr om Nygård vid sjön Gårdsjön. Bebyggelsen på fastigheten utgjorde tidigare en gård med mangårdsbyggnad, ekonomibygggnad och uthus. Sedan några år tillbaka har gårdens bostadshus och en ekonomibygggnad rivits. Kvar står ett par uthus. Husgrunderna från ekonomibygggnaden och bostadshuset finns kvar och i anslutning till dem och på gårdsplanen har rivningsmaterial, byggmaterial samt diverse äldre jordbruksredskap och annat skrot lämnats kvar. Sammantaget upplevs fastigheten vara ovårdad och skräpig.

Intill den kvarvarande grunden till den rivna ekonomibygggnaden har en mindre byggnad på 10,5 m² (3,55 * 2,95) och med en nockhöjd av 3,6 m uppförts. Byggnaden har uppförts mellan den 17 april 2022 och den 8 december 2022.

Bygglovsenheten börjar med att konstatera att överträdelsen, den ovårdade fastigheten, ägde rum innan den 2 maj 2011 och då PBL inte leder till lindrigare påföljd för fastighetsägarna ska den tidigare plan- och bygglagen (ÄPBL) tillämpas i de delar av beslutet som berör åtgärdsföreläggandet.

Vad gäller den nya byggnaden tillkom den under 2022 och den nya plan- och bygglagen (PBL) ska därför tillämpas i detta vad gäller rättelse och påföljd.

De högar med material som delvis upplevs som skräp, kvarlämnade delar av äldre maskiner, jordbruksredskap, byggmaterial, skrot m.m. som förvaras på fastigheten ger sammantaget ett ovårdat intryck. Då det under lång tid har ansamlats olika högar med material, skrot, skräp och fordon har det med tiden blivit en betydande olägenhet för omgivningen. En olycka kan lätt ske på fastigheten då det finns maskiner och material som till exempel, plåtar, rostiga metalledar, spik m.m. som man kan skada sig på eller så kan en olycka uppstå av att något faller ner eller välter. Bygglovsenheten menar därför att det finns skäl för samhällsnämnden att besluta om ett åtgärdsföreläggande enligt 11 kap. 15 § ÄPBL.

Fastighetsägarna har under flera år hållit fastigheten ovårdad. Tidigare överenskommelser och åtgärdsföreläggande har inte följts varför det finns skäl att förena åtgärdsföreläggande med vite enligt 11 kap. 18 § ÄPBL. Vite är ett påtryckningsmedel för att få till rättelse. Vitet riktas mot båda fastighetsägarna som delar ansvaret att hålla fastighet i ett vårdat skick. Vitet fördelas så att varje enskild fastighetsägare ska betala ett vite på 30 000 kronor. Det totala vitesbeloppet uppgår till 60 000 kronor.

Bygglovsenhetens samlade bedömning av den uppförda byggnaden på cirka 10 m² är att den utifrån sitt utseende och sin funktion inte är en ekonomibyggnad och därför inte kan undantas från lovplikten enligt 9 kap. 3 § PBL. Byggnaden är lovpliktig enligt 9 kap. 2 § PBL. Då byggnaden kräver bygglov och det saknas bygglov och startbesked ska samhällsnämnden ta ut en byggsanktionsavgift enligt 11 kap. 51 § PBL. Byggsanktionsavgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Avgiften bedöms inte oskäligen med hänsyn till den utförda åtgärden.

Bygglovsenheten bedömer att bygglov kan ges i efterhand varför beslutet även förenas med ett lovföreläggande angående byggnaden, enligt 11 kap. 18 § PBL.

Historik i ärendet

Ärendet inleddes i november 2009 med ett tillsynsbesök på fastigheten. Tillsynsbesöket följdes upp med ytterligare något besök året därpå men inget beslut eller annan åtgärd vidtogs.

2019 återupptogs en kontakt med fastighetsägaren, [REDACTED] [REDACTED] meddelade att han skulle städa upp på tomten under hösten och vintern det året. Ett nytt tillsynsbesök planerades in under våren 2020.

Den 6 maj 2020 genomförde bygglovsenheten sitt uppföljande tillsynsbesök för att kontrollera att fastigheten hade städats upp enligt överenskommelsen. Det var inte gjort, vilket ledde till att samhällsnämnden fattade beslut om ett rivningsföreläggande av en ekonomibyggnad den 28 september 2020, § 122.

Den 25 maj 2021 konstaterades att ekonomibyggnaden rivits. Då uppstädning av fastigheten inte hade skett beslutade samhällsnämnden om ett nytt föreläggande om att städa upp plasttunnor, metallskrot, plasttak och trävirke från tomten. Samhällsnämnden fattade sitt beslut om åtgärdsföreläggande förenat med vite den 2 september 2021. Beslutet hämtades ut den 21 september 2021 och vann laga kraft den 12 oktober 2021, vilket gav en tidsfrist för att städa upp fastigheten till den 12 april 2022.

Vid ett nytt uppföljande tillsynsbesök den 27 april 2022 konstaterades att åtgärdsföreläggande inte efterlevts och bygglovsenheten ansökte om utdömmande av vitet. Mark- och miljödomstolen ansåg att visa föremål städats upp och satte ner vitet till 10 000 kronor. Mark- och miljödomstolens dom vann laga kraft den 3 oktober 2022.

Under vintern 2022/2023 följdes det senaste åtgärdsföreläggandet upp med ett nytt besök till fastigheten.

Beskrivning av ärendet

Ärendet

Fastigheten [REDACTED] ligger några kilometer norr om Nygård vid sjön Gårdsjön. Fastigheten ligger utanför område med detaljplan och utanför sammanhållen bebyggelse. Bebyggelsen på fastigheten utgjorde tidigare en gård med mangårdsbyggnad, ekonomibyggnad och uthus. Sedan några år tillbaka har gårdens bostadshus och en ekonomibyggnad rivits. Kvar står ett par uthus. Husgrunderna från ekonomibyggnaden och bostadshuset finns kvar och i anslutning till dem och på gårdsplanen har rivningsmaterial, byggmaterial samt diverse äldre jordbruksredskap och annat skrot lämnats kvar. Sammantaget upplevs fastigheten vara ovårdad och skräpig.

Intill den kvarvarande grunden till den rivna ekonomibyggnaden har en mindre byggnad på 10,5 m² (3,55 * 2,95) och med en nockhöjd av 3,6 m uppförts. Bilder tagna av bygglovsenheten vid de olika besiktningstillfällena visar att byggnaden har uppförts mellan den 17 april 2022 och den 8 december 2022.

Kommunicering

Fastighetsägarna har fått ta del av förvaltningens bedömning, förslag till beslut och information om byggsanktionsavgift och vite. De har även fått skäligen tid (2 månader) för rättelse av den olovligt uppförda byggnaden.

I ett skriftligt svar på kommunikeringen skriver fastighetsägarna: ”Boden kördes till fastigheten för att skapa möjlighet till att kunna byta kläder, ta en fikapaus i samband med arbete inom jord- och skogsarbete samt röjningsarbetet på tomten.” De menar att den nya byggnaden är att betrakta som en bygglovsbefriad ekonomibyggnad.

Synpunkterna bemöts under motivering till beslut.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Ovårdad tomt

Byggnadsnämnden ska ta upp frågan om påföljd eller ingripande enligt detta kapitel så snart det finns anledning att anta att en överträdelse har skett av bestämmelserna om byggande i denna lag eller av någon föreskrift eller något beslut som har meddelats med stöd av dessa bestämmelser, vilket framgår av 11 kap. 1 § äldre plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL.

Tomter skall, oavsett om det har tagits i anspråk för bebyggelse eller inte, hållas i vårdat skick. De skall skötas så att betydande olägenheter för omgivningen och för trafiken inte uppkommer och så att risken för olycksfall begränsas, vilket framgår av 3 kap. 17 § ÄPBL.

Om någon underlåter att utföra arbete eller vidta någon annan åtgärd som åligger honom enligt denna lag eller enligt någon föreskrift eller något beslut som har meddelats med stöd av lagen, får byggnadsnämnden förelägga honom att inom en viss tid vidta åtgärden, vilket framgår av 11 kap. 15 § ÄPBL.

Föreläggande enligt 15 § får förenas med vite eller med föreskrift att åtgärden, om föreläggandet inte följs, kan komma att utföras genom byggnadsnämndens försorg på den försumliges bekostnad, vilket framgår av 11 kap. 18 § ÄPBL.

Olovligt byggande

Enligt 11 kap. 5 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL m.m.

Enligt 11 kap. 51 § PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i 8-10 kap PBL. Avgiftens storlek framgår av 9 kap. i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Under vissa förutsättningar

behöver avgiften inte tas ut enligt 11 kap 53 § andra stycket PBL. Enligt 11 kap. 53 a § PBL får avgiften sättas ned till hälften eller en fjärdedel om avgiften i det enskilda fallet är oproportionerlig.

Det krävs bygglov för nybyggnad enligt 9 kap. 2 § PBL.

Det krävs inte bygglov för en ekonomibyggnad för jordbruket, skogsbruk eller annan liknande näring om åtgärden vidtas i ett område som inte omfattas av detaljplan, vilket framgår av 9 kap. 3 § PBL.

En åtgärd får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked om åtgärder kräver bygglov, enligt 10 kap. 3 § PBL.

Om en åtgärd som kräver lov har utförts ska fastighetens ägare ges tillfälle att inom en viss tid ansöka om lov, om det är sannolikt att lov kan ges för åtgärden, vilket framkommer av 11 kap. 18 § PBL.

Bygglövsenhetens bedömning

Bygglövsenheten börjar med att konstatera att överträdelsen, den ovårdade fastigheten, ägde rum innan den 2 maj 2011 och då PBL inte leder till lindrigare påföljd för fastighetsägarna ska den tidigare plan- och bygglagen (ÄPBL) tillämpas i de delar av beslutet som berör åtgärdsföreläggandet.

Vad gäller den nya byggnaden tillkom den 2022 och den nya plan-och bygglagen (PBL) ska tillämpas vad gäller rättelse och påföljd av den.

Fastigheten har två fastighetsägare som vardera äger hälften av fastigheten och därför delar ansvar för fastigheten. Tidigare förelägganden har endast riktats mot en av fastighetsägarna. Då denna inte haft förmåga att på egen hand städa upp fastigheten tillskrivs denna gång båda fastighetsägarna med en förhoppning om att de kan hjälpas åt och stötta varandra i de åtagande som krävs för att få ordning på fastigheten.

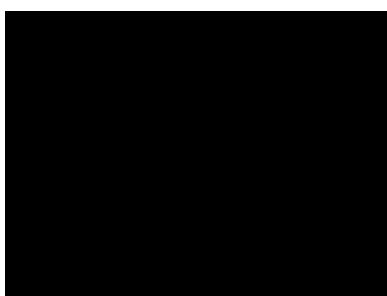
Ovårdad tomt

Vid en genomgång konstateras att en del åtgärder har vidtagits på fastigheten de senaste åren. När fotografier från besiktningar mellan åren 2017 och 2023 jämförs framgår att lösa föremål har flyttats, sorterats, städats undan och nya har tillkommit. Det upplevs som att antalet högar av material, skräp och skrot samt andra lösa föremål och fordon har ökat. När fastigheten besiktigades den 10 maj 2021, efter det att ekonomibyggnaden rivits, noterades att rivningsmaterial lämnats kvar, vilket ledde till ett föreläggande att vidta åtgärder som att städa undan plasttunnor, metallskrot, bildäck, plasttak och trävirke. Rivningsmaterial finns fortfarande, två år, senare kvar på gårdsplanen. Material och föremål förvaras under bar himmel och utsätts för väder och vind vilket förstör dem. Positivt är att en del av materialet har sorterats upp i högar, korgar och hinkar utifrån material och användningsområde. Bland de lösa föremål och byggmaterial som finns avser fastighetsägarna sannolikt återanvända en del saker och material när ett nytt bostadshus ska byggas på platsen. Vad bygglövsenheten uppfattar pågår ingen nybyggnation på fastigheten idag.

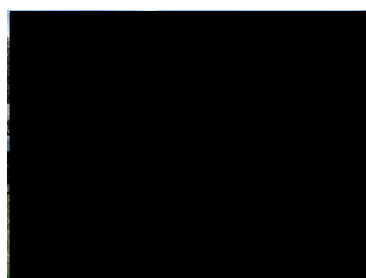
Samhällsnämnden beviljade bygglov för nytt bostadshus den 23 oktober 2020. Startbesked har inte lämnats och bygglovet har gått ut eftersom byggnationen inte påbörjats inom två år från bygglovet gavs.

Utöver det material, skrot och skräp och bra att ha saker som är beskrivna i detta föreläggande finns en hel del material och föremål kvar efter det tidigare bostadshuset, som revs hösten 2021. Bygglovsenheten har valt att bortse från detta eftersom det finns ett startbesked för rivning som gäller till och med den 24 september 2023. Föreläggandet riktar sig endast mot den mellersta delen av fastigheten, vilket är den del av fastigheten som har varit aktuell sedan tillsynsärendet upprättades 2009.

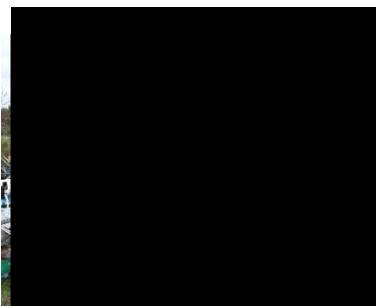
De högar med material som delvis upplevs som skräp, kvarlämnade delar av äldre maskiner, jordbruksredskap, byggmaterial, skrot m.m. som förvaras på fastigheten ger sammantaget ett ovårdat intryck. Då det under lång tid har ansamlats olika högar med material, skrot, skräp och fordon har det med tiden blivit en betydande olägenhet för omgivningen. En olycka kan lätt ske på fastigheten då det finns maskiner och material som till exempel, plåtar, rostiga metalldelar, spik m.m. som man kan skada sig på eller så kan en olycka uppstå av att något faller ner eller välter. Bygglovsenheten menar därför att det finns skäl för samhällsnämnden att besluta om ett åtgärdsföreläggande.

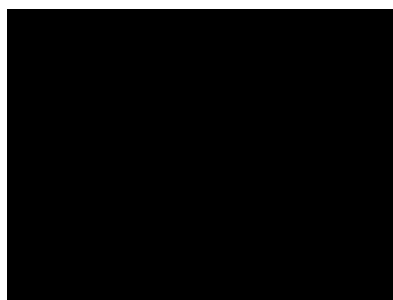
Juli 2017

Maj 2020

Maj 2021

Februari 2023

Tidsfrist

Arbetet med att städa upp på och kring gårdsplanen utförs lämpligen under sommarhalvåret. Därför föreslås en tidsfrist på fem månader, från det att beslutet vinner laga kraft. Arbetet bör inte heller behöva ta mer tid, då det i sak inte är komplicerat eller kräver någon speciell kompetens eller utrustning.

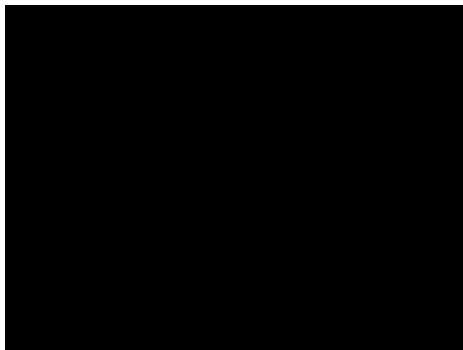
Vite

Fastighetsägarna har under flera år hållit fastigheten ovårdad. Tidigare överenskommelser och åtgärdsföreläggande har inte följts varför det finns skäl att förena åtgärdsföreläggande med vite. Vite är ett påtryckningsmedel för att få till rättelse. Vitet riktas mot båda fastighetsägarna som delar ansvaret att hålla fastighet i ett vårdat skick. Vitet fördelas så att varje enskild fastighetsägare ska betala ett vite på 30 000 kronor. Det totala vitesbeloppet uppgår till 60 000 kronor.

Beloppet är beräknat på hyran för 10 containrar (totalt 100 m³) a´4 000 kronor, vilket ger 40 000 kronor. Då vitet bör vara högre än kostnaden för att utföra åtgärden sätts det totala vitet till 60 000 kronor.

Ny byggnad

På gårdsplanen, väster om grunden från ekonomibygnaden, har en byggnad på 10,5 m² uppförts.

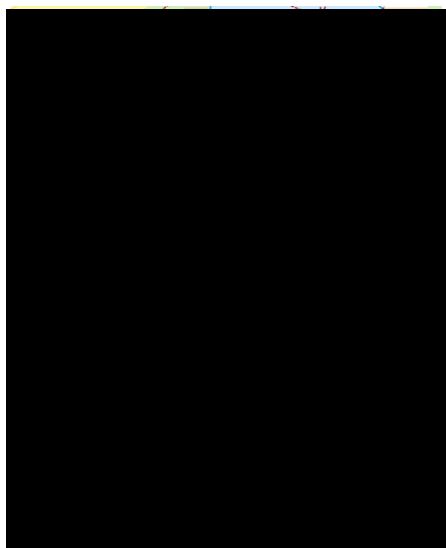
Fotografi från december 2022 som visar den nya byggnaden av trä med svart betongtegel. Byggnaden är 10,5 m² stor och 3,6 m hög.

Av 9 kap. 2 § PBL framgår att en byggnad kräver bygglov. Mot denna generella lovplikt finns i lagen flera undantag. De flesta undantagen avser fastigheter med en- eller tvåbostadshus. Bostadshuset på fastigheten [redacted] revs 2021 och då inget nytt har färdigställts kan undantagen mot bygglovsplikten för en- och tvåbostadshus inte åberopas.

Utanför områden med detaljplan är ekonomibygnader undantagna lovplikten. En ekonomibygnad är en byggnad med en koppling till jordbruk, skogsbruk eller annan liknade näring. Fastigheten [redacted] är en bebyggd lantbruksenhet på knappt tre hektar mark, fördelat på jordbruksmark och skog. Fastighetsägarna uppger att byggnaden är för jord- och skogsbrukets behov och används för klädbyte och vid fikapauser vid arbete med gårdens marker och på tomten. För att avgöra om en byggnad kan anses vara en ekonomibygnad för jord- och skogsbrukets behov måste en helhetsbedömning göras utifrån byggnadens karaktär, art och omfattning av den verksamhet som bedrivs i byggnaden samt dess anknytning till övriga verksamheter på fastigheten. Det är en enkel byggnad på cirka 10 m² av trä som står på betongsten med sadeltak. Fasaden av liggande panel är målad vit. I ena gaveln sitter en dörr och intill en igensatt fönsteröppning. Taket är täckt med svart betongtegel. Byggnadens karaktär påminner mer om en mindre komplementbyggnad till ett bostadshus än en ekonomibygnad.

Jord- och skogsbruket på fastigheten får med hänsyn till fastighetens storlek ses som en hobbyverksamhet. Fastigheten är för liten för att vara en självständig näringsverksamhet. På gården finns ingen djurhållning. Det finns två öppna fält som tillhör gården, ett större mot sjön i nordväst och ett mindre i sydöst om det tidigare bostadshuset. I väster finns ett mindre skogsparti. Bygglovsenheten kan inte avgöra om fälten används för odling eller bete. De bedöms dock inte kräva någon omfattande skötsel med hänsyn till deras storlek. Det samma gäller fastighetens skogsparti. Byggnadens användning, för ombyte och fika, bedöms inte ha någon direkt koppling till jord- och skogsbruket. Byggnaden ersätter snarare det tidigare bostadshusets funktioner och användningen har en lika stark koppling till det rivningsarbete som pågår på gården som till jord- och skogsbruket. Det skulle lika väl kunna vara en arbetsbod men då det inte framgår att det finns någon avsikt att flytta den när rivningen av bostadshuset är klar är den funktionen inte möjlig. Bygglovsenhetens samlade bedömning av

byggnaden, utifrån dess utseende och funktion, är att det inte är visat att det är en ekonomibyggnad för jord- och skogsbruket eller en tillfälligt utplacerad arbetsbod. Byggnaden bedöms därför vara lovpliktig.

Karta. Den blå linjen markerar fastigheten [redacted]. I mitten av fastigheten ligger gårdsplanen med uthuset som tillhört gårdsbebyggelsen och den nyuppförda byggnaden (beigt område). Gula fält är öppen jordbruksmark och grönt område är skog.

Då byggnaden kräver bygglov och det saknas bygglov och startbesked ska samhällsnämnden ta ut en byggsanktionsavgift. Byggnaden fanns inte när fastigheten besöktes den 27 april 2022. Byggnaden har således stått på platsen i mindre än fem år och samhällsnämnden har rätt att ta ut en byggsanktionsavgift.

Byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Byggsanktionsavgiften är beräknad enligt Boverkets guide för beräkning av byggsanktionsavgift och uppgår till 13 125 kronor. Avgiften bedöms inte oskäligen med hänsyn till den utförda åtgärden.

Bygglovsenheten bedömer att bygglov kan ges i efterhand varför beslutet även förenas med ett lovföreläggande angående byggnaden.

Upplysningar

- Detta beslut kan överklagas, se bifogad information om *Hur man överklagar*.
- Bygglov för byggnad ska ansökas om i efterhand. Ansökan om bygglov lämnas till Lilla Edets kommun, Bygglovsenheten, 463 80 Lilla Edet eller via e-post till bygglov@lillaedet.se
- Bygglov för nytt enbostadshus som beviljades den 23 oktober 2020 har upphört att gälla eftersom byggnationen inte har påbörjades inom två år. Kvarstår planerarna på att bygga ett nytt bostadshus behövs bygglov sökas på nytt.
- Ansökan om bygglov kan inkludera både ett nytt bostadshus och den i detta ärende aktuella byggnaden. Det krävs således endast en ansökan om bygglov för de två åtgärderna.

Emma Bönnevig
Bygglovshandläggare

Beslutet delges med rekommenderat brev:
Fastighetsägarna (avgiftsskyldige)

Beslutet meddelas:
Lantmäteriet Fastighetsinskrivning, 761 80 Norrtälje

Beslut om byggsanktionsavgift för nya lägenheter på fastigheten [REDACTED]

Dnr MB-2023-311

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Ägaren till fastigheten [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], påförs en byggsanktionsavgift om sammanlagt 88 200 kronor för att utan startbesked ha inrett ytterligare bostäder på berörd fastighet.

Byggsanktionsavgiften faktureras separat och ska betalas inom två månader från delgivning av detta beslut, även om beslutet överklagas.

Handläggande tjänsteman ska efterbevaka ärendet och säkerställa att rättelse utförs. Nämnden kommer ta upp frågan angående en ny sanktionsavgift om rättelse inte utförts senast tre (3) månader från det att beslutet vunnit laga kraft. Sanktionsavgiften ska enligt Plan- och byggförordningen 9 kap 2 § tas ut med dubbla beloppet mot det som togs ut senast.

Om rättelse sker innan nämnden fattar beslut om byggsanktionsavgift ska ingen sådan avgift tas ut av den avgiftsskyldige.

Rättelse för boendet är att de nytillkomna lägenheterna avvecklas och våningarna återställas till sitt ursprungliga utseende.

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringskarta
- Tjänsteskrivelse daterad 2023-04-20

Sammanfattning av ärendet

Bygglovsenheten mottog en bygglovsansökan för ombyggnation den 30 augusti 2022. Enligt ansökan skulle ett tvåbostadshus i tre våningsplan byggas om till ett flerbostadshus med fyra lägenheter.

Enligt gällande detaljplan (från 2010) så är endast enbostadshus tillåtna på platsen.

I byggnaden fanns sedan tidigare en mindre lägenhet i bottenplan (bygglov 1978). Att utöka med ytterligare två lägenheter strider dock mot detaljplanen och bygglovsenheten meddelade sökande att åtgärden var så pass planstridig att de troligen inte kunde få bygglov för åtgärden.

Efter en dialog med sökande framkom att åtgärderna redan utförts. Bygglovsenheten besökte platsen den 3 november 2022 (dnr 2022/528 daterat 2022-11-07). I samband med detta besök informerade bygglovsenheten följande:

Då det enligt detaljplanen endast är tillåtet med en lägenhet på fastigheten kommer bygglovsfrågan lämnas över till byggnadsnämnden för beslut. Frågan angående byggsanktionsavgiften kommer beredas till samma nämndmöte.

Lägenheterna var vid besöket helt färdiginredda med ny parkett, badrum samt kök. Det fanns dock en hel del som saknades då det gäller tillgänglighet samt brandavskiljning. Sökande hävdar att de inte förstått att det handlade om en bygglovspliktig åtgärd och hänvisar till att en byggtreprenör informerat dem om att bygglov inte krävts.

Enligt plan- och byggförordningen 6 kap. 5 § krävs inget bygglov men dock en anmälan om man gör en avsevärd ändring i planlösningen samt om man gör en ändring som väsentligt påverkar brandskyddet. Då de redan hade en mindre lägenhet i bottenplan så valde sökande därför att ändra sin ansökan till en anmälan och ändra till en större lägenhet i bottenplan. De fyra lägenheterna ändrades så att det blev en lägenhet på vardera bostadsplanet.

Tekniskt samråd har genomförts på plats den 29 december 2022. Slutsamråd för åtgärden lämnades 23 mars 2023.

I april 2023 lades fastigheten ut på försäljning. I mäklaren annons står att läsa

Fastighet med 4 st nyrenoverade lägenheter.

 är nu till salu, nyrenoverat och ombyggt till 4 st ljusa och moderna lägenheter.

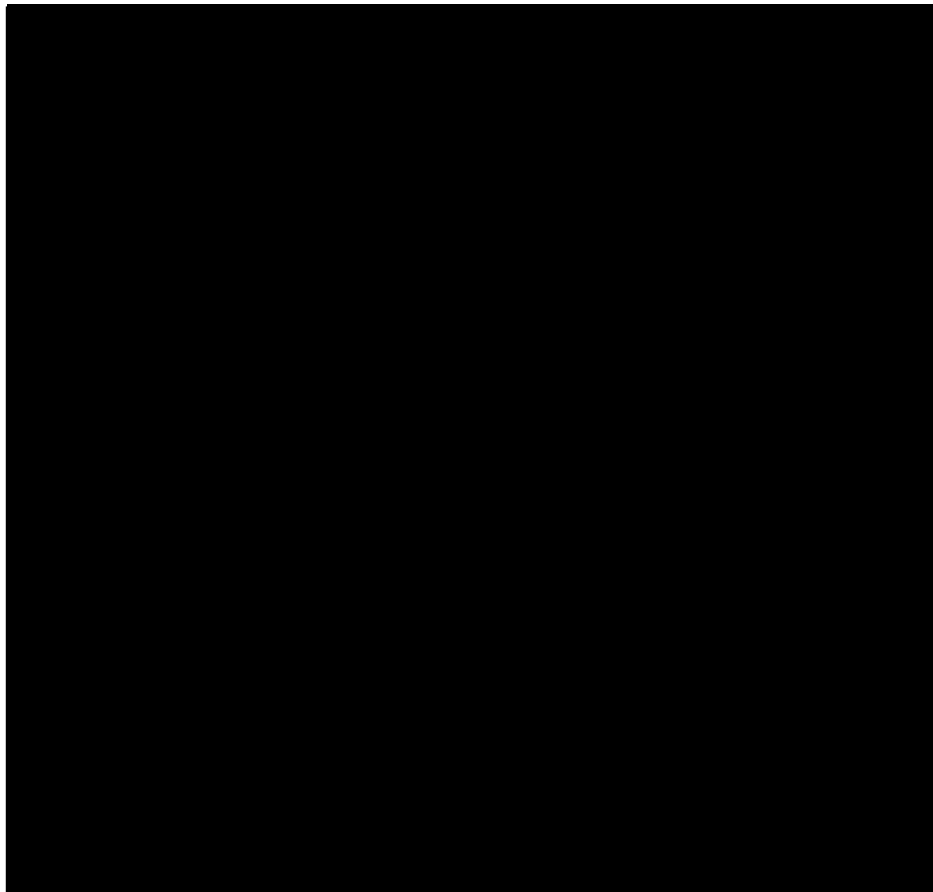

Bild 1. Mäklarannons från 19 april 2023.

BOTTENPLAN

Bild 2. Beslutad planlösning källarplan från anmälansärende dnr 2022/528. Enligt beslutet finns det endast en lägenhet i källarplanet.

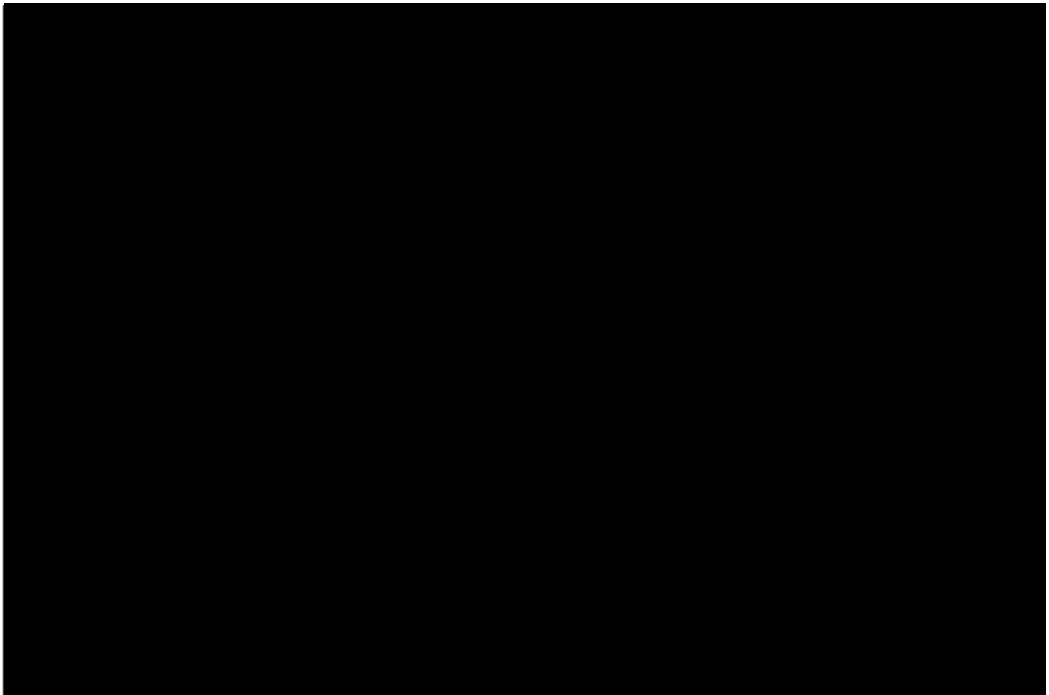
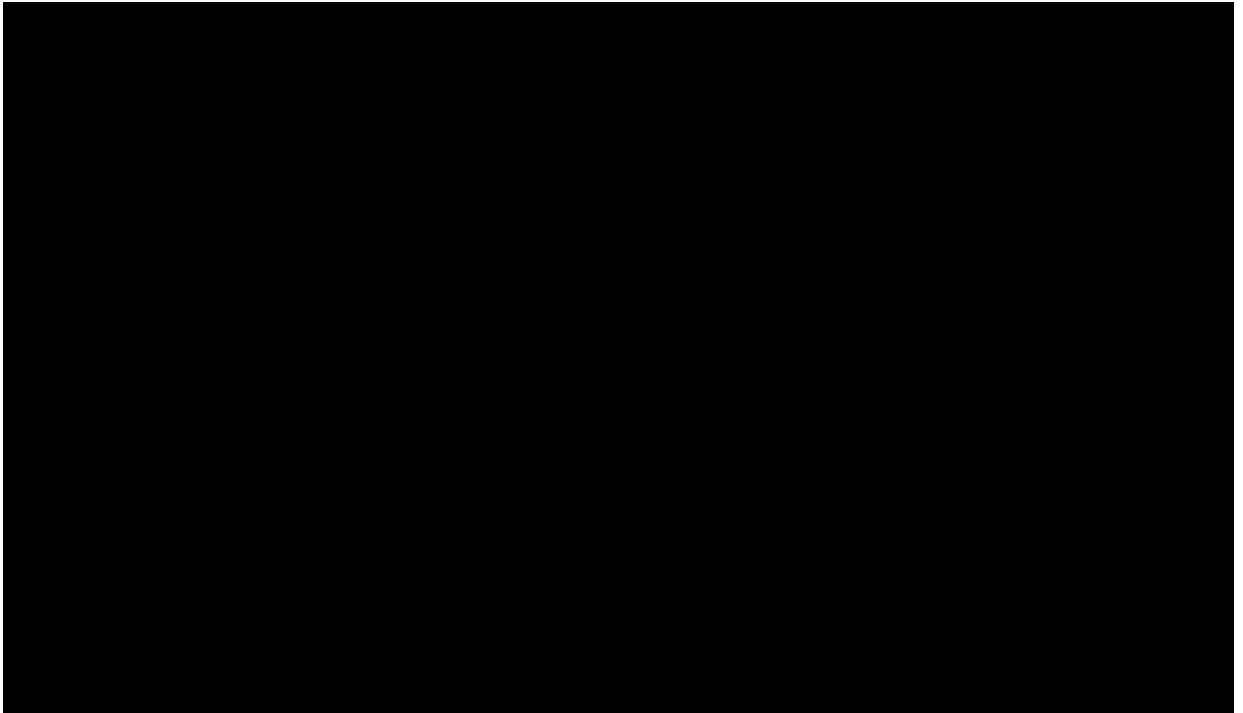

Bild 3. Källarplan från mäklarannons 2023-04-20. Den tidigare lägenheten har delats upp i två mindre lägenheter.

MELLANPLAN

Bild 4. Beslutad planlösning mellanplan från anmälsärende dnr 2022/528. Enligt ritningen finns det endast en lägenhet i mellanplanet.

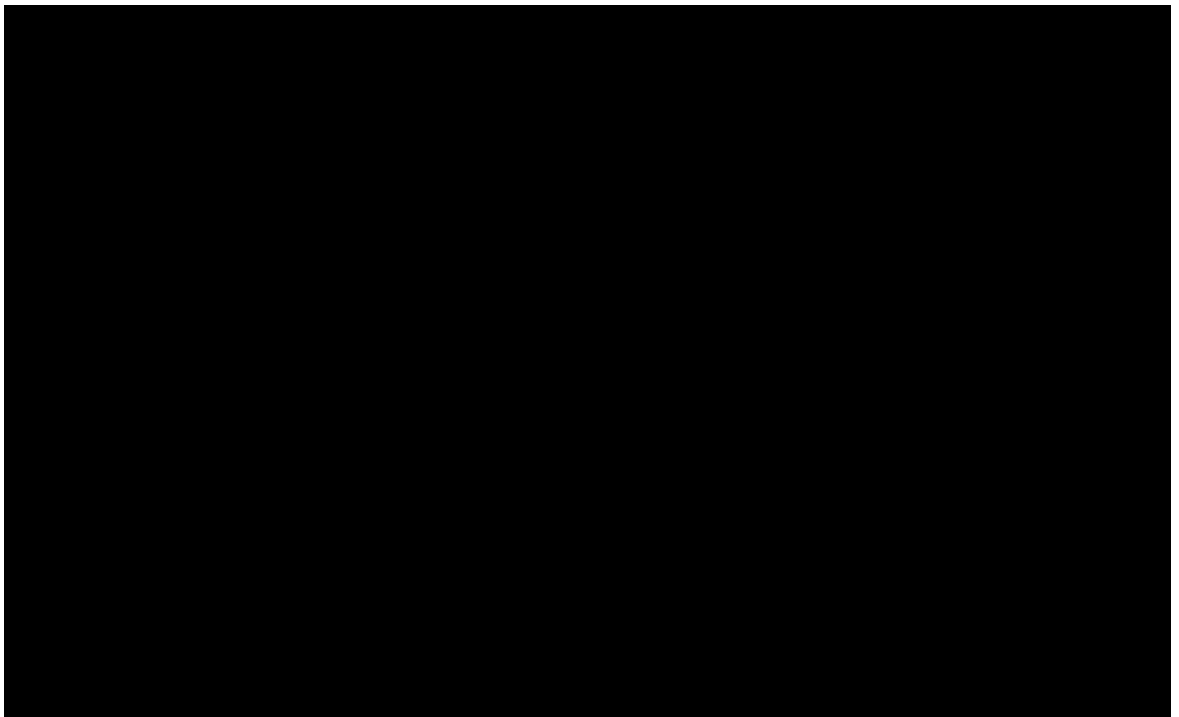

Bild 5. Mellanplan från mäklarannons 2023-04-20. Den tidigare lägenheten har delats upp i två mindre lägenheter.

Kommunicering

Inför beslutet har fastighetsägaren getts möjlighet att ta del av det som tillförts ärendet samt beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Sökande har även informerats att ingen byggsanktionsavgift ska utgå ifall byggnadens planlösning återställs till sitt tidigare utseende. Inga synpunkter har inkommit.

Beslutsmotivering

Att inreda ytterligare bostäder är bygglovspliktigt. Samhällsbyggnad bedömer att bygglov för mer än 2 lägenheter inte kan lämnas då detaljplanen endast tillåter en lägenhet. Fastighetsägaren har informerats om detta i samband med den tidigare ombyggnationen.

Åtgärden har påbörjats utan att startbesked lämnats, någon gång efter den 10 mars 2023 då kommunen höll slutsamråd på plats.

Enligt inlämnade handlingar i ärendet så gör bygglovsenheten bedömningen att de genomförda åtgärderna påverkar en yta om 326 kvm.

Beräkning av byggsanktionsavgift inredning av bostäder

Sanktionsarea (area-15 m ²):	311 m ²
Aktuellt prisbasbelopp:	52 500 (2023)
Beräkningsgrundad formel:	$(0,125 * pbb) + (0,005 * pbb * \text{sanktionsarea})$
Beräkning:	$(0,125 * 52500) + (0,005 * 52500 * 311)$
Beräknad sanktionsavgift:	<u>88 200 kr</u>

Byggsanktionsavgiften ska tas ut av den som när överträdelsen begicks var ägare till fastigheten, den som begick överträdelsen eller den som fått en fördel av överträdelsen.

En byggsanktionsavgift får, i ett enskilt fall, sättas ned till hälften eller en fjärdedel om avgiften inte står i rimlig proportion till den överträdelse som har skett. Vid prövningen ska det särskilt beaktas om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet eller om överträdelsen av andra skäl kan anses vara av mindre allvarlig art.

Bygglovsenheten gör bedömningen att byggherren haft full vetskap om att bygglov krävts för åtgärden då detta informerats ett antal tillfällen i den tidigare ombyggnaden.

Bygglovsenheten ser inga skäl till att byggsanktionsavgiften sätts ner.

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.

Hans Tjäder
Bygglovshandläggare

Beslut delges

Beslut om byggsanktionsavgift för ändrad användning samt byggsanktionsavgift och lovföreläggande för uppförda balkonger samt monterade ytterdörrar på fastigheten [REDACTED]

Dnr 2022/54

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Fastighetsägaren [REDACTED]

[REDACTED] ges tillfälle att snarast, dock senast 2 månader efter att beslutet vunnit laga kraft inkomma med en ansökan om bygglov för de uppförda balkongerna med tillhörande balkongdörrar.

Om föreläggandet inte följs beslutar samhällsnämnden att på ägarens bekostnad låta upprätta de ritningar och beskrivningar samt vidta de åtgärder i övrigt som är nödvändiga för att pröva frågan om lov.

Samhällsnämnden beslutar även att påföra fastighetsägaren [REDACTED] en byggsanktionsavgift på

146 671 kronor för ändrad användning samt uppförda balkonger på fastigheten [REDACTED]

Byggsanktionsavgiften faktureras separat och ska betalas inom två månader från delgivning av detta beslut, även om beslutet överklagas.

Handläggande tjänsteman ska efterbevaka ärendet och säkerställa att rättelse utförs. Nämnden kommer ta upp frågan angående en ny sanktionsavgift om rättelse inte utförts senast tre (3) månader från det att beslutet vunnit laga kraft. Sanktionsavgiften ska enligt Plan- och byggförordningen 9 kap 2 § tas ut med dubbla beloppet mot det som togs ut senast.

Om rättelse sker innan nämnden fattar beslut om byggsanktionsavgift ska ingen sådan avgift tas ut av den avgiftsskyldige.

Rättelse för boendet är att inga fysiska personer är folkbokförda på den aktuella fastighetsadressen. De två nytillkomna lägenheterna på andra plan ska avvecklas och våningen återställas till sitt ursprungliga utseende.

Handlingar som tillhör beslutet

- Fastighetsägarens svar på kommunikering, dnr 2022/0054-4
- Tjänsteskrivelse, daterad 2023-04-21
- E-post till husköpare 2019, dnr 2022/0054-6

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringsskarta
- Klargörande till tidigare fastighetsägare, dnr 2018/32-9
- Information till fastighetsmäklare, dnr 2018/32-7
- Prospekt från Länia företagsförmedling, dnr 2017/960-2

Sammanfattning av ärendet

För fastigheten gäller detaljplan 15-STY-1212 och marken ska användas för industriändamål.

På den aktuella fastigheten har tidigare lämnats in två bygglovsansökningar för att ändra huvudbyggnadens användning till boende, (dnr 2017/0960 och 2018/0032). I samband med dessa ansökningar gjorde bygglovsenheten en genomgång av fastigheten (2017-11-21) och kunde då notera att det fanns tre juridiska personer registrerade på fastigheten, (Hamnvillan AB, AB Guldskon och SG Fastigheter). Det fanns inga folkbokförda fysiska personer på den aktuella adressen.

Skärmdump från Ratsit 2017-11-21 som visar de juridiska personer som fanns skrivna på adressen.

I ett prospekt från Länia företagsförmedling som inlämnades i bygglovsansökan dnr 2017/960 beskriver en företagsmäklare:

”All information runt företaget och verksamheten som är presenterad i prospektet grundar sig på ägarens uppgifter, som också ansvarar för att informationen är riktig.”

”Fastigheten har en boyta på 291 m² fördelat på 9 rum + stort vardagsrum på entréplan samt kök och 5 toaletter.”

”Det bedrivs idag ingen verksamhet och bolaget har idag inga anställda.”

”Fastigheten kan delas till två bostäder”

I samband med kommunikering om boendefrågan i tidigare bygglovsärenden (dnr 2017/0960 och 2018/0032) har ingen av de tidigare fastighetsägarna inkommit med information att någon typ av boende förekommit i samband med kommunikeringen.

- I ärende ”Tidsbegänsat bygglov 2018-03-01 t o m 2023-03-01, Ändrad användning från Jm till HVB-hem” dnr 2017-960, drar sökande tillbaka ansökan utan kommentar när bygglovsenheten informerat att boende inte kan bedrivas på platsen enligt detaljplanen.
- I ärende ”Ändring från bostad till HVB-hem tom 2022” dnr 2018/32 begär en av de tidigare fastighetsägarna ett klargörande från bygglovsenheten.

Bygglovsenheten meddelar att ”vid en eftersökning 2017-11-21 fanns det tre firmor skrivna på fastigheten, det fanns inga personer skrivna på platsen”. Fastighetsägaren inkom inte med någon annan information som motsade detta och ärendet avslutades.

Båda dessa bygglovsansökningar togs tillbaka av sökande och den tidigare fastighetsägaren lade istället ut fastigheten till försäljning.

I samband med försäljningen inkom frågor från spekulanter och bygglovsenheten kontaktade då ansvarig fastighetsmäklare som gavs nedanstående information:

Bygglovsavdelningen i Lilla Edet har fått förfrågningar angående [REDACTED]

Byggnaden ligger inom ett industriområde och detaljplanen medger endast industriändamål på den aktuella fastigheten.

Vi har nyligen haft en bygglovsansökan för ändrad användning från industriändamål till boende och informerat sökande att vi inte kunde bevilja detta.

På den aktuella fastigheten fanns 2017-11-21 tre stycken firmor registrerade, (enl. Ratsit):

- 1. Hamnvillan AB som bedriver verksamhet för ungdomar med sociala problem*
- 2. AB Guldskon som bedriver handel med skor.*
- 3. SG Fastigheter som bedriver fastighetsförvaltning.*

Det fanns inga folkbokförda personer på den aktuella adressen. Ni bör informera köparna att byggnaden endast kan användas till kontor, lager eller något annat som inryms inom begreppet industriändamål. Byggnaden är dock inte avsedd för bostadsändamål.

Den 21 augusti 2019 inkom en mailfråga angående fastigheten från en person som sa sig köpt fastigheten, mailadress [REDACTED]”. Hon besökte även kommunhuset och fick både muntlig samt skriftlig information via e-post att byggnadens senaste användning varit kontor- och handelsändamål. Hon lämnade inte någon information till bygglovsenheten att byggnaden de inköpt beboddes av några fysiska personer.

I början av 2022 noterade bygglovsenheten att det bodde folk i byggnaden. Bygglovsenheten undersökte via Ratsit vilka personer som fanns skrivna på adressen. Den 2 mars 2022 fanns fem fysiska samt en juridisk person skriven på adressen.

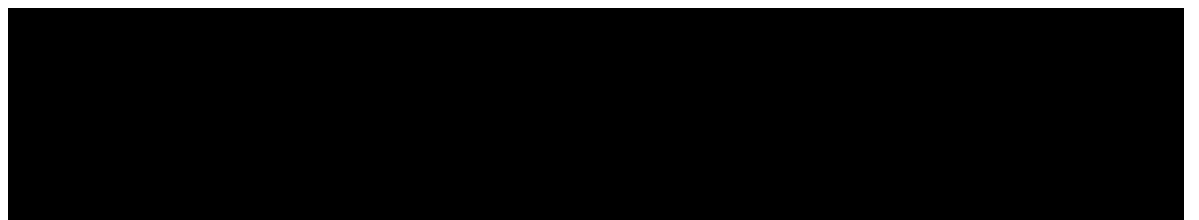
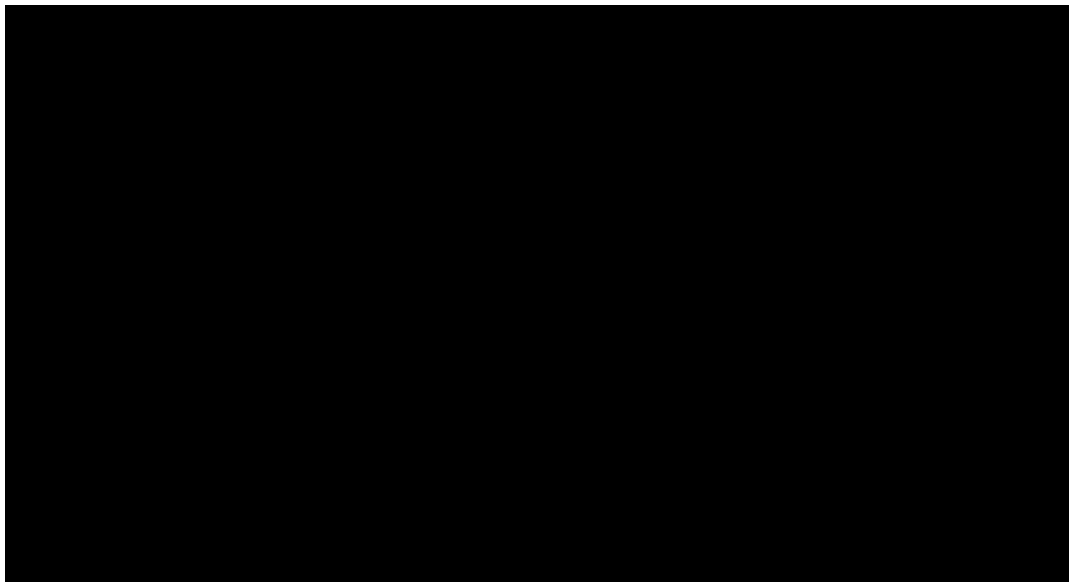
Den 31 januari 2022 upprättades ett tillsynsärende på fastigheten [REDACTED] avseende eventuellt olovlig användning av fastighetens huvudbyggnad.

Den 21 april 2022 beslutade samhällsnämnden angående en byggsanktionsavgift för den olovliga användningen.

Beslutet upphävdes den 6 oktober 2022 av Länsstyrelsen med hänvisning till att:

- 1. Nämnden inte har visat att boende har upphört i byggnaden och därmed heller inte kunnat visa att en ändrad användning har skett.*
- 2. Nämnden inte visat hur stor del av byggnaden som berörs av ändringen.*

Den 20 april 2023 fanns två fysiska samt en juridisk person skriven på adressen.

Skärmdokument från Ratsit 2023-04-20 som visar juridisk samt fysiska personer som är skrivna på adressen.

Kommunicering

Inför beslutet har fastighetsägaren getts möjlighet att ta del av det som tillförts ärendet samt beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Inga synpunkter har inkommit.

Fastighetsägaren har dock tidigare inkommit med information att de bestrider bygglovsenhetens påstående att boende sker på platsen. De anser att boende pågått i byggnaden innan de tagit den i anspråk då bygglov för boende en gång beviljats 1973.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Enligt 11 kap. 5 § PBL, ska byggnadsnämnden pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i plan- och bygglagen.

Enligt 11 kap. 51 § PBL ska en byggsanktionsavgift tas ut om någon bryter mot en bestämmelse i 8-10 kap PBL. Avgiftens storlek framgår av kap. 9 plan- och byggförordningen (2011:338), PBF. En byggsanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet. Under vissa förutsättningar behöver avgiften inte tas ut enligt 11 kap 53 § andra stycket PBL. Enligt 11 kap. 53 a § PBL får avgiften sättas ned till hälften eller en fjärdedel om avgiften i det enskilda fallet är oproportionerlig.

Bygglovsenhetens bedömning

Enligt 9 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900; PBL) anges att bygglov krävs om byggnad helt eller delvis tas i anspråk för ett väsentligt annat ändamål än det som byggnaden senast har använts för.

Fastighetsägaren har inte ansökt om bygglov för den ändrade användningen. Då bygglov saknas har samhällsnämnden inte heller lämnat startbesked för den utförda åtgärden.

Med hänvisning till:

1. företagsmäklare i ärende 2017/960 som skriver att det inte bedrivs verksamhet i lokalen, fastigheten kan delas in i två bostäder samt att denna information lämnats av fastighetsägaren.
2. avsaknad av information från fastighetsägare och sökande då bygglovsenheten meddelat att boende ej fick förekomma i bygglovsansökan dnr 2017/0960 och 2018/0032
3. uppgifter från folkbokföringsregistret (via Ratsit) 2017 och 2018 som endast visar juridiska personer skrivna på den aktuella adressen.
4. avsaknad av svar från fastighetsmäklare 2018 att boende redan pågick då denne informerats att byggnad ej kunde användas till boende.
5. avsaknaden av från nuvarande ägares ombud då fastigheten inköptes. Bygglovsenheten informerade ombudet att boende inte får bedrivas i byggnaden, ombudet lämnade ingen information att denna verksamhet redan pågick i samband med köpet.

bedömer bygglovsenheten att det inte fanns något pågående boende i byggnaden 2017 och 2018 samt att det endast fanns en lägenhet i byggnaden vid den aktuella tiden

Har en åtgärd som kräver bygglov vidtagits utan att lov har lämnats ska byggnadsnämnden enligt 11 kap. 17 § PBL i ett lovföreläggande ge fastighetens eller byggnadsverkets ägare tillfälle att inom en viss tid ansöka om lov, om det är sannolikt att lov kan ges för åtgärden.

Bygglovsenheten bedömer att man inte kan bevilja bygglov i efterhand då boende inom ett industriområde inte är förenligt med detaljplanen. De två nytillkomna lägenheterna på andra plan ska därför avvecklas och våningen återställas till sitt ursprungliga utseende.

Efter 2018 har även balkonger med tillhörande balkongdörrar uppförts på byggnaden. Enligt bild 4-6 har balkonger med tillhörande entrédörrar tillkommit någon gång efter den 14 maj 2018.

Bild 5 från den 17 april 2020 visar pågående arbete med balkongerna. Bygglovsenheten bedömer att balkonger med tillhörande altandörrar monterats vid denna tidpunkt.

Då det gäller balkongerna med tillhörande dörrar gör bygglovsenheten bedömningen att dessa kan kvarstå och att fastighetsägaren därför ska söka bygglov i efterhand för dem.

Enligt gällande regelverk ska avgift inte tas ut om överträdelsen inte har skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Ett ombud till fastighetsägaren har tidigare haft kontakt med bygglovsenheten och fått både muntlig samt skriftlig information att boende inte var möjlig på den aktuella adressen. Därtill har fastighetsägaren lämnats tillfälle att vidta rättelse innan beslutet om byggsanktionsavgift fattas.

Byggsanktionsavgiften kan framstå som relativt hög vid jämförelse med den överträdelse som begåtts. Detta har emellertid varit lagstiftarens avsikt i syfte att inskräpa att plan- och bygglagstiftningens bestämmelser måste hållas.

Bygglovsenheten bedömer därför att det saknas förutsättning för nedsättning av avgiften som anges i 11 kap. 53 a § PBL.

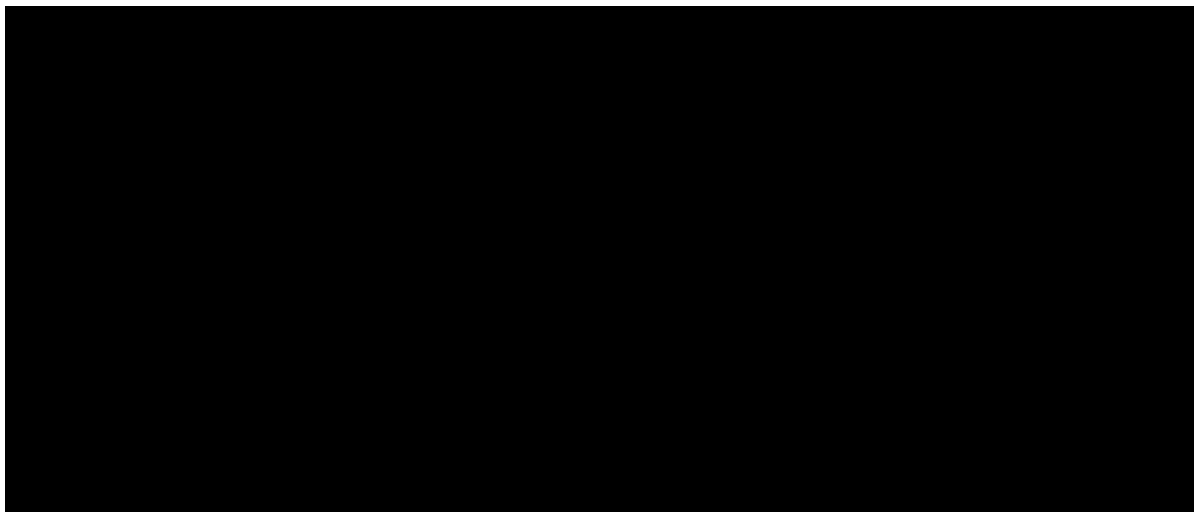

Bild 1. Mäklarannons den 20 april 2023 som redogör för ett flerbostadshus med tre lägenheter på totalt 270 kvm. Enligt annonsen finns ”en stor fyra på 140 kvm på första våningen samt 2 tvåor på 65 kvm var på andra våning”.

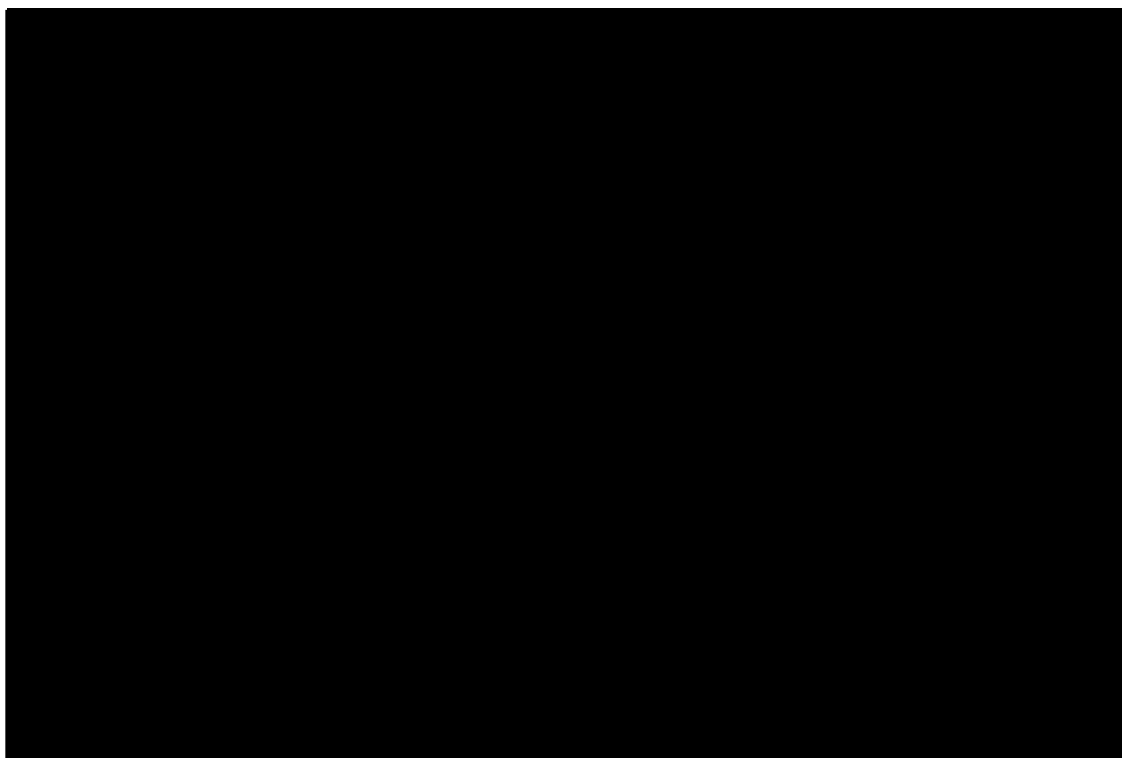

Bild 2. Planritning ”plan 1” från mäklarannons den 20 april 2023.

Bild 3. Kök i plan 2, bild från mäklarannons den 20 april 2023.

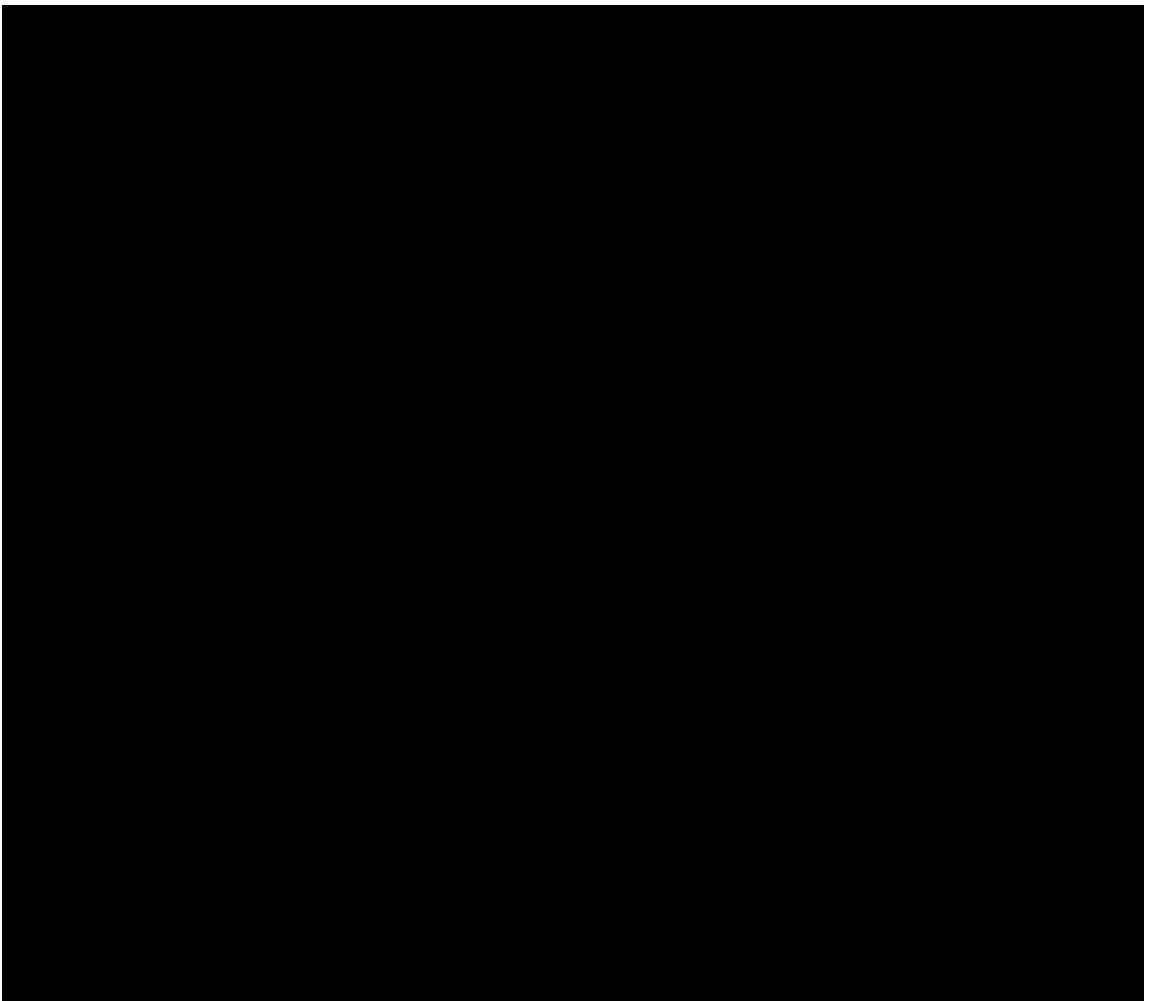

Bild 4. Flygfoto från 2018, taget 2018-05-14 enligt uppgift från Lantmäteriet. Det finns inga balkonger på byggnadens södra eller norra gavelfasad.

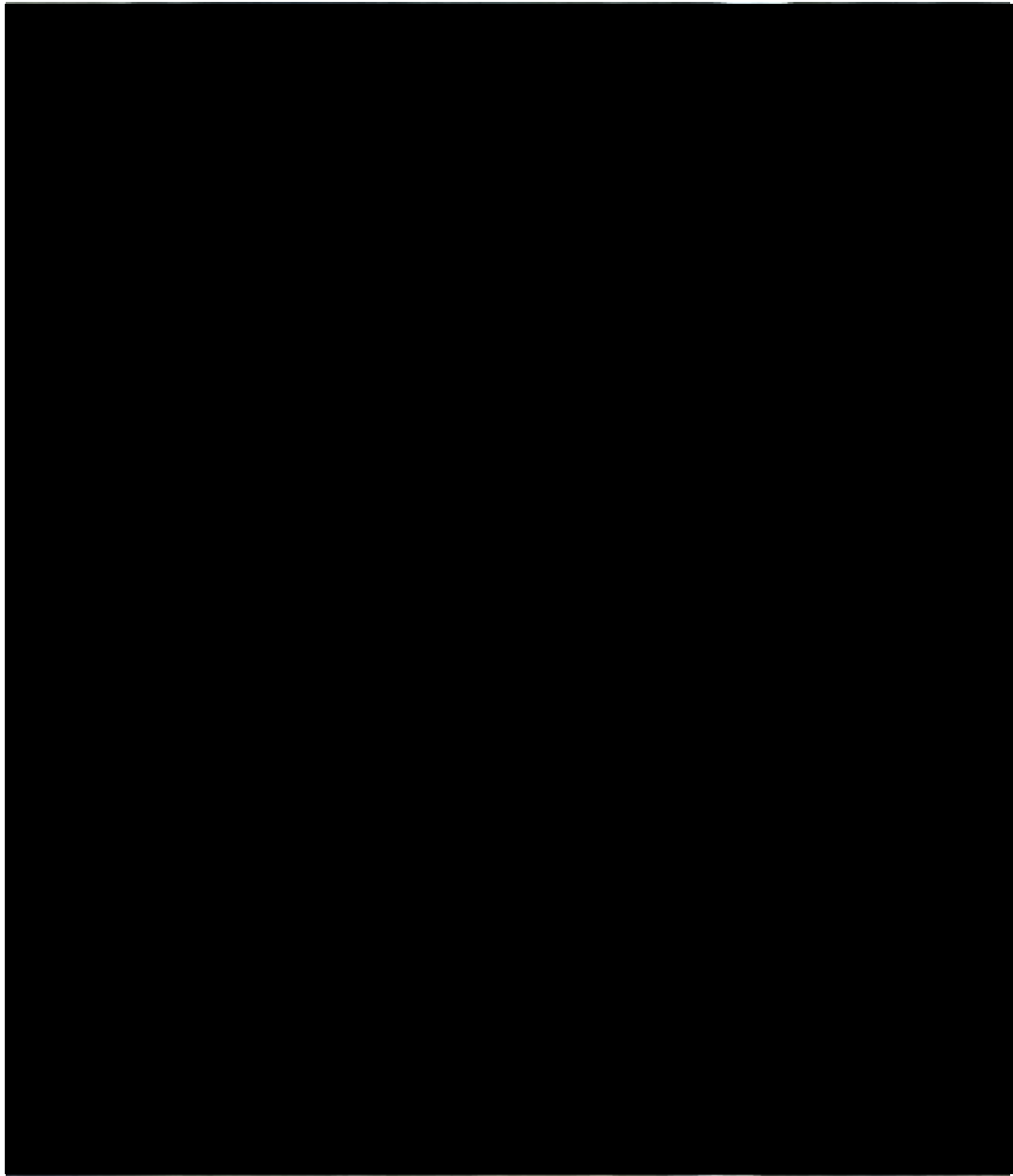

Bild 5. Flygfoto från 2020, taget 2020-04-17 enligt uppgift från Lantmäteriet.
Byggnation med balkonger pågår.

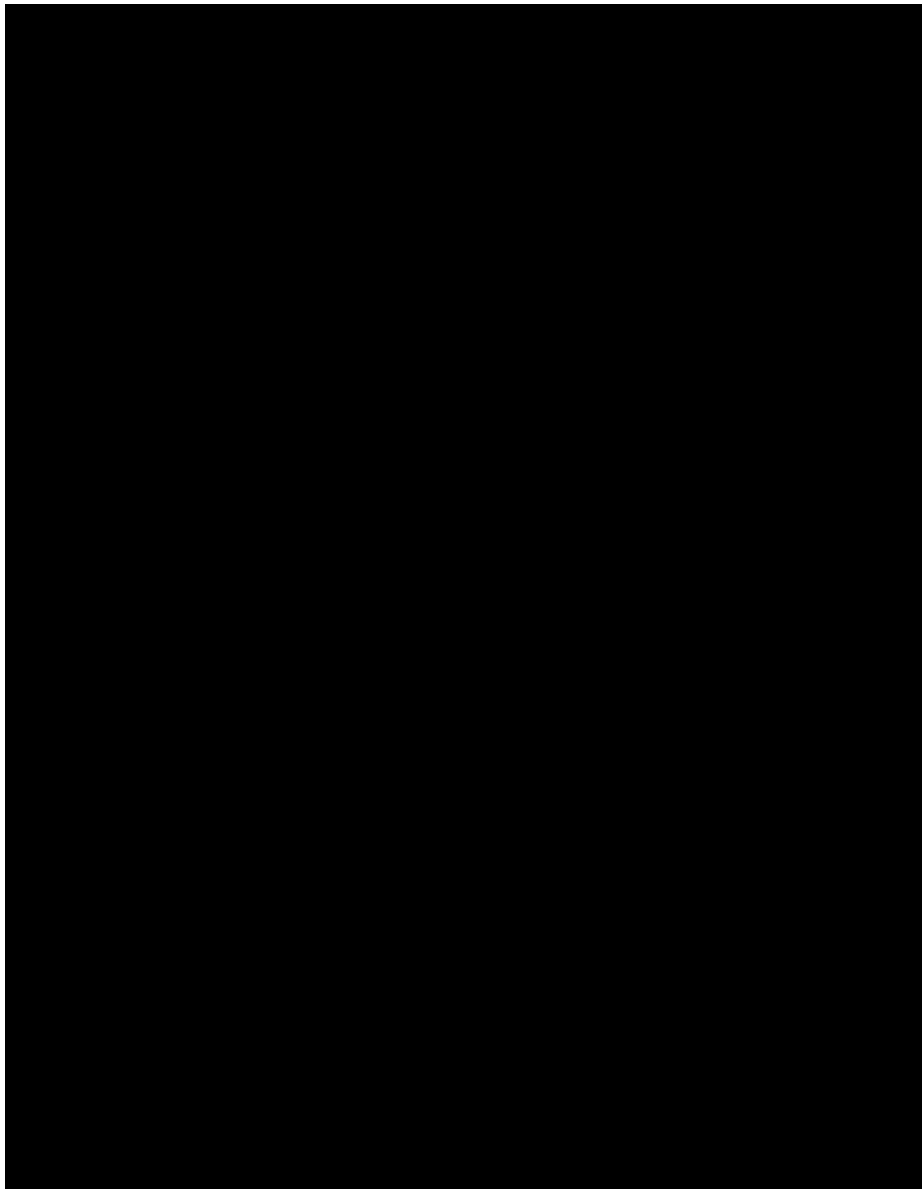

Bild 6. Flygfoto från 2022. Balkonger färdigbyggda och möblerade.

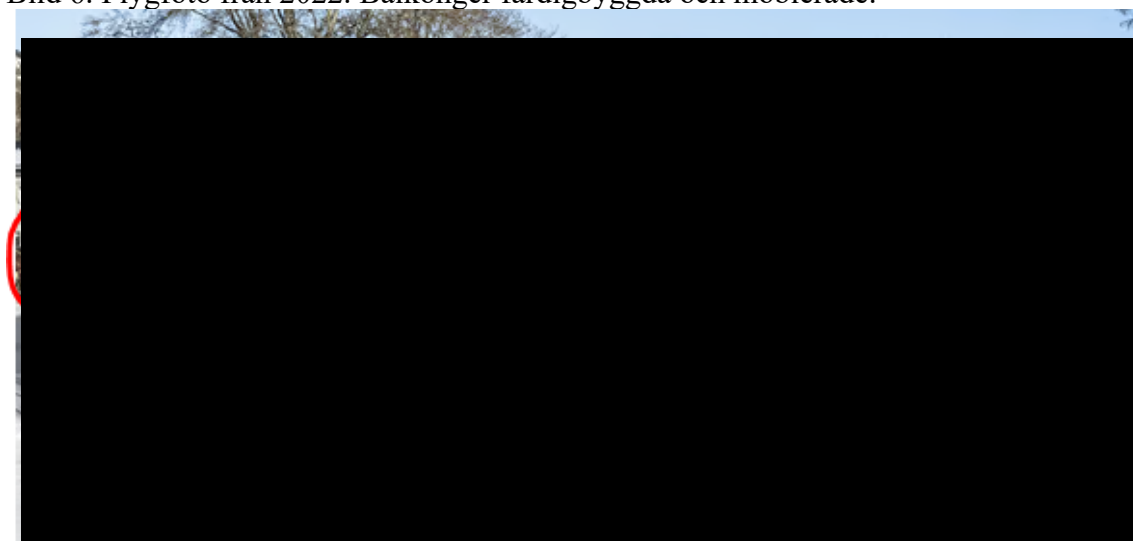

Bild 7 Bild på byggnadens västra fasad som även visar den norra och södra balkongen.

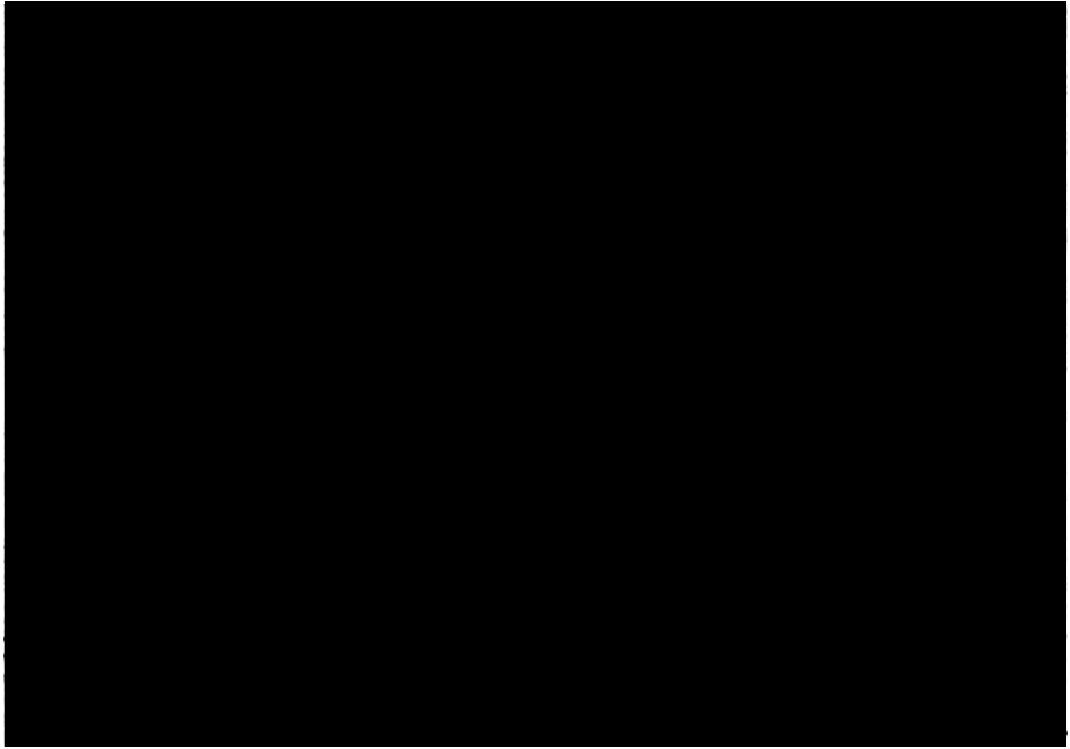

Bild 8. Fasad norr enligt bygglovsbeslut från 1973. Byggnaden saknar balkong på norr gavelfasaden.

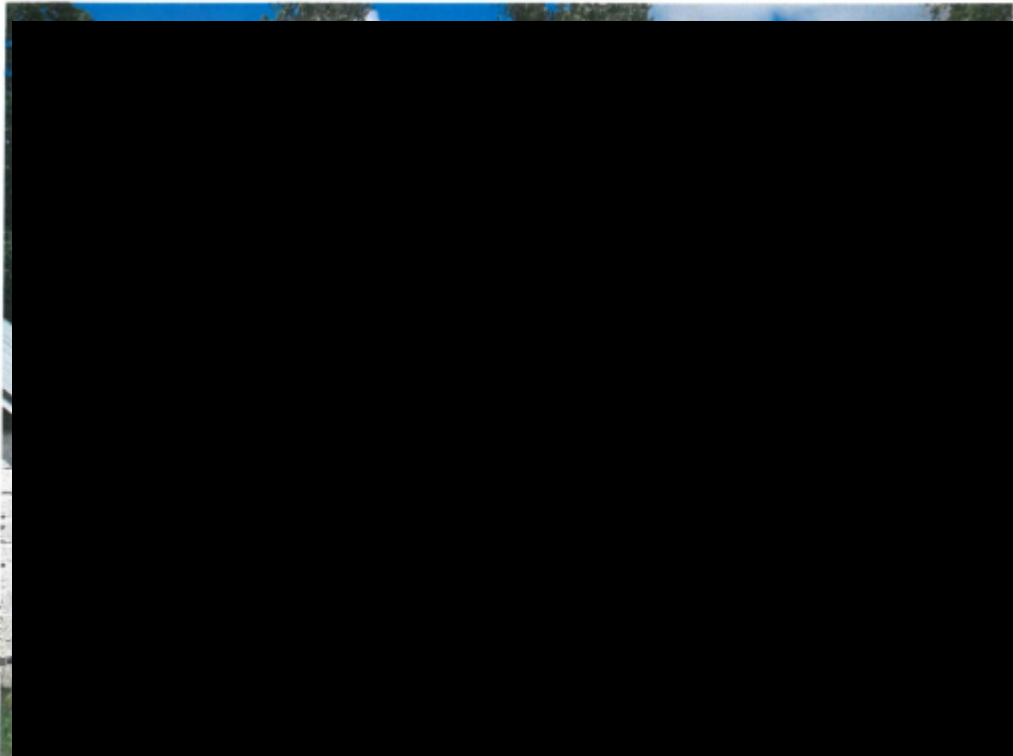

Bild 9. Fasad syd i prospekt från Länia företagsförmedling, 2017. Byggnaden saknar balkong på södra gavelfasaden.

Då det gäller den i anspråkstagna arean så redovisar fastighetsägaren själv en yta på 270 kvm via sin annons på Hemnet den 19 april 2023.

Beräkning av byggsanktionsavgift

Ändrad användning

Sanktionsarea	255 (Bruttoarea 270 kvm – 15 kvm)
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	52500 kr (2023)
Beräkningsgrundande formel	$(0,25 * pbb) + (0,00625 * pbb * sanktionsarea)$
Beräkning	$(0,25 * 52500) + (0,00625 * 52500 * 255)$
Beräknad sanktionsavgift	96 796 kronor

Tillkommande öppenarea från uppförda balkonger

Sanktionsarea	0
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	52500 kr (2023)
Beräkningsgrundande formel	$(1 * pbb) + (0,01 * pbb * sanktionsarea)$
Beräkning	$(0,125 * 52500) + (0,005 * 52500 * 115)$
Beräknad sanktionsavgift	36 750 kronor

Tillkommande dörrar till balkonger

Antal	2
Aktuellt prisbasbelopp (pbb)	52500 kr (2023)
Beräkningsgrundande formel	$0,125 * pbb * antal$
Beräkning	$0,125 * 52500 * 2$
Beräknad sanktionsavgift	13 125 kronor

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.

Hans Tjäder
Bygglovshandläggare

Beslut delges

Beslutet meddelas

Lantmäteriet Fastighetsinskrivning 761 80 Norrtälje

Beslut efter ansökan om förhandsbesked för enbostadshus på fastigheten Klinten 1:1

Dnr 2023-119

Förslag till beslut

Positivt förhandsbesked ges.

Avgiften för beslutet: 7 200 kr.

Handlingar som tillhör beslutet

- Situationsplan, dnr 2023-119-2
- Ansökan, dnr 2023-87-1

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringsskarta
- Yttrande från miljöenheten, dnr 2023-119-12
- Tjänsteskrivelse daterad 2023-04-21

Sammanfattning av ärendet

Ansökan om förhandsbesked har inkommit för uppförande av ett enbostadshus på fastigheten Klinten 1:1.

Fastigheten ligger utanför planlagt område, inom sammanhållen bebyggelse. Enligt Lilla Edets kommuns översiktsplan är det aktuella området betecknat med *R - Område med endast generella rekommendationer:*

”Områdena utgörs av de delar av kommunens landsbygdsområde där starka konkurrerande intressen ej föreligger. Enstaka bostäder får tillkomma efter lämplighetsbedömning. Mindre grupper av bostadshus får tillkomma som komplettering till befintlig bebyggelse efter lämplighetsbedömning och utan föregående detaljplaneläggning. Med mindre grupper av hus avses tre eller flera bostadshus.”

Miljöenheten har besökt platsen tillsammans med bygglovsenheten och lämnat nedanstående utlåtande:

Hög skyddsnivå för hälsoskydd och miljöskydd råder på fastigheten, vilket innebär krav på 90% rening av fosfor och BOD. Utöver detta råder krav på minst 99% rening av koliforma bakterier på fastigheten med hänsyn till närheten till Bodasjöns badplats. Då det är ett fritidshus som planeras bör torrlösningar övervägas. Observera att BDT-avlopp är tillståndspliktigt enligt lokala föreskrifter.

Yttrande från sakägare

Berörda sakägare på fastigheterna Klinten 3:1, 1:7, 1:31, Hålbäck 1:15 och 1:20 har underrättats om ansökan och getts tillfälle att yttra sig. Inga synpunkter har inkommit.

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Förutsättningarna för förhandsbesked samt bestämmelser gällande handläggning av förhandsbesked framgår av plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Om ett förhandsbesked är en lämplig åtgärd på en avsedd plats prövas enligt 9 kap. 17 § PBL. Åtgärden prövas mot tillämpliga delar av förutsättningarna för att ge bygglov enligt 9 kap. 31 § och dess hänvisningar.

Avgiften fastställs med stöd av 12 kap. 8 § PBL och i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige.

Bygglovsenhetens bedömning

Bygglovsenheten bedömer att ansökan följer plan- och bygglagen 9 kap. 31 § och att samhällsnämnden därför kan bevilja ansökan om förhandsbesked med stöd av 9 kap. 17 § plan- och bygglagen (2010:900).

Avgift

Avgift för handläggningen av ärendet tas ut enligt tabell A7.1 i kommunens bygglovstaxa och uppgår till 9 000 kr.

Ärendet bedöms ha varit komplett den 10 mars februari 2023 vilket ger en handläggningstid på 11 veckor. Det finns därför skäl att sätta ner avgiften med en femtedel, avgiften reduceras med 1 800 kronor och blir 7 200 kronor.

Faktura skickas separat.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas, se bifogad information om *Hur man överklagar*.

- Förhandsbeskedet innebär inte att åtgärden får påbörjas. Bygglov ska sökas.
- Förhandsbeskedet är bindande vid prövning av bygglov. Byggnaden ska utformas och placeras i huvudsak enligt ansökan som legat till grund för detta beslut för att förhandsbeskedet ska gälla.
- Förhandsbeskedet gäller endast om bygglov för åtgärden söks inom två år efter det att beslut om förhandsbesked vunnit laga kraft.
- För att bygga på platsen krävs ett avloppstillstånd som söks hos miljöenheten i Lilla Edets kommun.

Hans Tjäder
Bygglovshandläggare

Beslut skickas till
Sökanden

Beslutet meddelas

Fastighetsägarna till Klinten 3:1, 1:7, 1:31, Hålbäcka 1:15 och 1:20

Beslutet kungörs

Post- och Inrikes Tidningar

Beslut efter ansökan om bygglov för flerbostadshus (6 byggnader, 24 lgh) på fastigheten Ström 1:209

Dnr 2023/152

Förslag till beslut

Bygglov för flerbostadshus ges inte.

Avgiften för beslutet: 16 833 kr.

Handlingar som tillhör beslutet

- Ansökan, dnr 2023/152-1
- Anmälan kontrollansvarig, dnr 2023/152-16
- Situationsplan, dnr 2023/152-39
- Miljöhus, undercentral och skärmvägg, dnr 2023/152-38
- Fasader hus 5 och 6, dnr 2023/152-37
- Fasader hus 3 och 4, dnr 2023/152-36
- Fasader hus 1 och 2, dnr 2023/152-35
- Plan- och sektionsritning, dnr 2023/152-34
- Markplaneringsplan, dnr 2023/152-32
- Marksektion A och C, dnr 2023/152-33
- Marksektion B och D, dnr 2023/152-30
- Tjänsteskrivelse, daterad 2023-04-19

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringskarta
- Sökandes svar på kommunikering, dnr 2023/152-76

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för flerbostadshus (6 byggnader, 24 lgh) inom planlagt område. För fastigheten gäller detaljplan med aktbeteckning 1462-P57 för Stallgårdet södra delen, laga kraft 2007-06-20. Enligt detaljplanen är marken avsett för bostadsändamål med en total byggnadsarea om 1200 m², max 200 m² per huvudbyggnad.

Ansökan avviker från detaljplanen på tre punkter:

1. Totala byggytan överstigs med 116 m², (1316 m² (miljöhus och UC ej medräknat))
2. Byggytan per huvudbyggnad överstigs med 19 m² per byggnad, (219 m²)
3. Delar av stödmurar hamnar på byggförbudsområde.

Berörda sakägare på fastigheterna Ström 1:135, 1:144, 1:207, 1:203, 1:201, 1:202,

1:200, 1:199, 1:198, 1:65, 1:197, 1:209, boende på Ström 1:144 samt boende på Ström 1:135 har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på ansökan. Inga synpunkter har framförts.

Historik i ärendet

Sökande kontaktade bygglovsenheten i april 2022 och har under det senaste året haft löpande återkommande kontakt med bygglovsenheten där projektets planstridigheter diskuterats.

Bygglovsenheten har efterfrågat en motivering varför avvikelserna behövs då det handlar om helt nya byggnader och att man därför borde kunna undvika planavvikelser.

Sökande har inkommit med nedanstående motivering:

”Varför byggytan per byggnad överstiger är för att våra förråd inte tolkas som förråd/komplementbyggnad eftersom de sitter ihop med huvudbyggnaden. Detta har vi haft en diskussion med våren 2022 med din kollega, där vi på FB Bostad tog beslutet att göra den avvikelserna för att få till bra bostäder, med en produkt som vi har byggt i flera städer tidigare.”

Den 28 april inkom sökande med ytterligare en skrivelse där sökande skriver att *”handlingarna presenterats för kommunen och beslutats av Kommunstyrelsen 2021-11-30 § 222. Projektet som vi nu söker för är identiskt med det förslag som vi tecknat markanvisningsavtal för. Baserat på markanvisningsavtalet har vi gått vidare med föreslaget projekt och investerat både tid och pengar i projekteringen av projektet.*

Bostadsmarknaden i Lilla Edet är tunn. Vår ambition utifrån analys är att vi kan genomföra projektet med förutsättning att vi alla hjälps åt.”

Skrivelsen kan läsas i sin helhet i handling dnr 2023/152-76

Motivering till beslutet

Lagparagrafer som beslutet grundar sig på

Vilka åtgärder som kräver lov samt bestämmelser gällande handläggningen av dessa ärenden framgår av plan- och bygglagen (2010:900), PBL.

Beslut rörande bygglov beslutas med stöd av 9 kap. 30 § och 31b §/31c § PBL.

Avgiften fastställs med stöd av 12 kap. 8 § PBL och i enlighet med taxa antagen av kommunfullmäktige.

Bygglovsenhetens bedömning

Enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om åtgärden inte strider mot detaljplanen.

Enligt 9 kap. 31 b § PBL får trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelserna är förenliga med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och avvikelserna är liten, eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Det aktuella projektet i förhållande till plan- och bygglagen:

- Åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte.
- Byggnationens avvikelser från detaljplanens bestämmelser avseende totalyta, yta per huvudbyggnad samt byggnation av murar på byggförbudsområde gör att

avvikelserna sammantaget inte kan anses utgöra en sådan liten avvikelse från detaljplanens bestämmelser som avses i 9 kap. 31 b § PBL.

- Det handlar om en helt ny byggnation och det finns inget i topografi eller tidigare uppförda byggnadsverk som motverkar att man från början projekterar byggnadernas antal och storlek så att åtgärden därigenom följer detaljplanen.

Bygglov kan inte ges för flerbostadshusen då förutsättning för att ge bygglov saknas på grund projektets avvikelser mot detaljplan.

Sökande har i en tät dialog fått information av bygglovsenheten angående gällande detaljplan samt planavvikelser ärendet. Att handlingar presenterats för kommunstyrelse och i markanvisningsavtalet påverkar inte bygglovsenhetens bedömning i ärendet.

Avgift

Avgift för handläggningen av ärendet tas ut enligt tabell A2.3 i taxan och utgörs av en tredjedel av bygglovsavgiften på 50 500 kr för en ej planenlig åtgärd.

Ansökan var komplett den 11 april 2023 vilket ger en handläggningstid på 6 veckor. Det finns därför inte skäl att sätta ner avgiften.

Faktura skickas separat.

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.

Hans Tjäder
Bygglovshandläggare

Beslut delges
Sökande

Beslut efter ansökan om bygglov för tillbyggnad av enbostadshus på fastigheten Ärlan 7

Dnr 2023/112

Förslag till beslut

Bygglov för tillbyggnad av enbostadshus ges inte.

Avgiften för beslutet: 1 833 kr.

Handlingar som tillhör beslutet

- Ansökan, dnr 2023/112-1
- Kontrollplan, dnr 2023/112-20
- Situationsplan, dnr 2023/112-15
- Fasader, dnr 2023/112-16
- Planritning, dnr 2023/112-18
- Tjänsteskrivelse, daterad 2023-04-19

Beslutsunderlag

- Översiktlig lokaliseringskarta
- Sökandes svar på kommunikering, dnr 2023/112-14

Sammanfattning av ärendet

Ansökan avser bygglov för tillbyggnad av ett uterum på ett enbostadshus inom planlagt område, detaljplan 15-LIS-344 laga kraft 1957. Uterummet är planerat på byggnadens nordvästra gavel och kommer hamna 2,43 meter från tomtgränsen.

I gällande detaljplan står det inget angående avstånd till tomtgräns. I avsaknad av bestämmelser om en byggnads placering i förhållande till tomtgräns gäller därför 39 § BS (Byggnadsstadgan 1959) som bestämmelse i planen. Detta medför att minsta avstånd ska vara 4,5 meter till tomtgräns.

Den tilltänkta placeringen av uterummet strider därmed mot gällande detaljplan, om det inte finns förutsättningar att göra ett undantag från avståndsregeln. Enligt 39§ tredje stycket BS kan undantag medges om det ”är påkallat av särskilda skäl och inte medför men för granne eller fara för sundhet, brandsäkerhet eller trafiksäkerhet och inte försvårar ett lämpligt bebyggande av området”. Om förutsättningarna är uppfyllda är åtgärden att anse som planenlig.

Bedömningen av om det finns särskilda skäl för ett undantag enligt 39 § tredje stycket BS ska göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Särskilda skäl kan föreligga om det inte är möjligt att uppföra byggnaden på annan, ändamålsenlig plats på fastigheten (se t.ex. RÅ 1985 2:11, RÅ 1987 not. 221 och RÅ 1994 ref. 8). Fastighetens topografi eller om fastigheten är belastad med någon rättighet, kan exempelvis medföra att undantag medges.

I det aktuella fallet finns möjlighet att bygga uterummet på bostadshusets sydvästra långsida. I och med detta saknas möjlighet att medge undantag enligt 39 § BS. Tillbyggnaden är därmed planstridig.

Enligt den förenklade situationsplanen placeras tillbyggnaden 2,43 meter från tomtgränsen, detta ger att cirka 54% av tillbyggnaden hamnar för nära tomtgränsen.

Berörda sakägare på fastigheterna Ärlan 8, 6, Edet 2:39, 2:57, Rödstjärten 5 och 6 har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på ansökan. Inga synpunkter har framförts.

Bygglovsenhetens bedömning

Enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, ska bygglov ges för en åtgärd inom ett område med detaljplan, om åtgärden inte strider mot detaljplanen.

Enligt 9 kap. 31 b § PBL får trots 30 § första stycket 2, 31 § 1 och 31 a § 2 bygglov ges för en åtgärd som avviker från en detaljplan eller områdesbestämmelser, om avvikelsen är förenlig med detaljplanens eller områdesbestämmelsernas syfte och avvikelsen är liten, eller åtgärden är av begränsad omfattning och nödvändig för att området ska kunna användas eller bebyggas på ett ändamålsenligt sätt.

Det aktuella projektet i förhållande till plan- och bygglagen:

- Åtgärden är förenlig med detaljplanens syfte.
- Byggnationens avvikelser från detaljplanens bestämmelser avseende avstånd till tomtgräns avviker 54%.

Att mer än halva tillbyggnaden hamnar närmre tomtgräns än vad detaljplanen medger kan inte anses utgöra en sådan liten avvikelse från detaljplanens bestämmelser som avses i 9 kap. 31 b § PBL, bygglov kan inte ges för tillbyggnaden.

Avgift

Avgift för handläggningen av ärendet tas ut enligt tabell A1.4 i taxan och utgörs av en tredjedel av bygglovsavgiften på 5 500 kr för en ej planenlig åtgärd.

Ansökan var komplett den 24 mars 2023 vilket ger en handläggningstid på 9 veckor. Det finns därför inte skäl att sätta ner avgiften.

Faktura skickas separat.

Upplysningar

- Beslutet går att överklaga, se bifogad överklaganhänvisning.

Hans Tjäder
Bygglovshandläggare

Beslut delges
Sökande

Utveckling av personalbyggnad och hallar på Ellbo reningsverk

Dnr SAN 2023/244

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tagit beslut om att utveckla Ellbo reningsverk, och uppförande av personalbyggnad och hallar är en viktig del i detta. VA verksamhetens personal är idag lokaliserad på 4 olika platser i kommunen. Temporära lösningar i form av arbetsbodas samt icke ändamålsenliga lokaler finns på samtliga platser. Idag saknas många funktioner som behöver finnas i en fungerande VA-verksamhet och som är reglerade i lagstiftning; bl.a. hygienkrav, säkerhet (NIS), skalskydd, IT-säkerhet och brand. Andra saknade funktioner som är fundamentala för att driva en VA-verksamhet effektivt är bl.a.; mötesrum, kontorsplatser, kontrollrum och serverrum. Det finns stor potential till att förbättra samarbete och därmed öka effektiviteten genom att samlokalisera all VA-personal.

Samordningsvinster samt fullgoda funktioner i ny personalbyggnad;

- Effektivare resursplanering; rätt person på rätt plats, beslut om prioriteringar
- Leder till bättre förutsättningar för samarbete -snabbare lösningar på problem
- Tillgång till eget konferensrum ger ökad flexibilitet och effektivitet
- Färre resor mellan olika platser leder till tidsbesparing och minskat behov av verksamhetsbilar, samnyttjande av fordon ger lägre kostnader
- Möjlighet att samnyttja verktyg/verkstäder
- Effektiv gemensam beredskapskedja för vatten och avlopp
- Uppfyller lagstiftning inom säkerhet/skalskydd bl.a. NIS-direktivet
- Hygienkrav efterlevs för personalutrymmen vid avloppsverksamhet
- Fullgoda omklädningsrum för både kvinnor och män
- Bättre arbetsmiljö leder till ökat engagemang, trivsel och motivation
- Ger bra förutsättningar att bibehålla kompetens samt vid rekrytering

Bygglovsansökan för personalbyggnad samt hallar kommer att skickas in under maj månad 2023. Lokalisering och utformning av själva personalbyggnaden är anpassad för att möjliggöra framtida utbyggnad av reningsverket. Placeringen ligger inom prickmark och innebär därmed en avvikelse från gällande detaljplan. Arbete med att uppdatera områdets detaljplan planeras att påbörjas 2024. En ny personalbyggnad och hallar finns med i kommunens lokalförsörjningsplan samt beslutad investeringsplan.

Slutsats; På sikt kommer en ny personalbyggnad där samtlig VA-personal lokaliserar leda till kostnadseffektivisering och vara en bra funktionell arbetsplats. Uppförande av en ny personalbyggnad är ett avgörande steg framåt i utveckling av Ellbo reningsverk och är nödvändig för VA-verksamhetens fortsatta utveckling. Målet är att färdigställa

personalbyggnaden under 2024. Ett senareläggande av byggnationen kommer att fördröja planerad utbyggnation av BIO-steg på Ellbo som bygger på att nödvändiga funktioner finns på plats i personalbyggnad (driftcentral). Utveckling och effektivisering av verksamheten kommer också att begränsas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-04-27

Bilaga 1. Ellbo_personalbyggnad hallar- bygglovshandling

Bilaga 2. Entré personalbyggnad

Bilaga 3. Fotomontage_norr

Bilaga 4. Fotomontage_söder

Ekonomiska konsekvenser

Kostnader för lokaler idag	ca 600 000 kr/år
Beräknad kostnad för ny personalbyggnad samt hallar (30 milj. med en avskrivning på 50 år)	ca 920 000 kr/år
<i>Ökade kostnader för lokaler</i>	<i>ca 320 000 kr/år</i>
Nyttan av identifierade samordningsvinster enbart kopplat till personalomkostnader, scenario 1- 5%-ökad effektivitet	ca 600 000 kr/år
Nyttan av identifierade samordningsvinster enbart kopplat till personalomkostnader, scenario 2 – 10% ökad effektivitet	ca 1 200 000 kr/år
Minskad kostnad vid samlokalisering (bedömning)	280 000 kr/år –
Minskade kostnader för personalutrymmen på framtida VV (mindre mötesrum, omklädning, kontorsplatser etc.)	Minskade byggkostnader för framtida vattenverk med flera miljoner kr.

Flera alternativa planer på genomförande av personallokalisering har utretts och bedöms inte vara genomförbara.

VA-verksamheten står inför stora investeringar fram till 2030, ca 800 miljoner. Årlig driftbudget närmar sig 50 miljoner. Bra arbetsförhållanden och bra förutsättningar som en ny personalbyggnad ger påverkar kvaliteten i arbetet och ekonomiska resultat positivt.

Sociala konsekvenser

Samlokalisering av personalen på VA-enheten i en ny personalbyggnad leder till bättre arbetsmiljö och fullgoda omklädningsrum för både kvinnor och män. Detta finns inte idag.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

1. Samhällsnämnden beslutar om att ge VA-enheten i uppdrag att starta projektering av personalbyggnad samt hallar givet att bygglov finns.
2. Samhällsnämnden beslutar om att ge VA-enheten i uppdrag att efter färdig projektering upphandla entreprenad för uppförande av personalbyggnad samt hallar på Ellbo.

Franz Wallebäck
Enhetschef
franz.walleback@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Karin Holmström, sektorchef
Franz Wallebäck, enhetschef VA

Avtal om VA-anslutning annan fastighet, Ström 1:112

Dnr SAN 2021/237

Sammanfattning

Lekvall Förvaltning AB genom [REDACTED] inkom den 23 april 2021 med förfrågan om möjlighet att ansluta fastigheten Ström 1:112 till den kommunala VA-anläggningen i syfte att bedriva en ”gör-det-självtvätt” för personbilar samt mindre fordon.

Fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vatten, spillvatten samt dagvatten och är med det skyldig att erlägga avgifter enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster 24§. Avgiftens storlek regleras i kommunens beslutade VA-taxa.

Fastigheten klassas som annan fastighet. Med annan fastighet menas fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att byggas för annat ändamål än bostadsändamål och som inte kan jämföras med bostadsfastighet.

Fastigheten har idag ett tillfälligt bygglov om 10 år för verksamheten varför den beslutade VA-taxan inte kan anses skälig i den del som avser nyttan av tomtteavgiften. När det inte är skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-9 träffar huvudmannen i stället avtal med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek (VA-taxan § 10).

Skälig avgift avseende tomtteavgiften för fastigheten Ström 1:112 är en reducerad tomtyta med 30 %. I övrigt erläggs full avgift enligt gällande VA-taxa. Om fastigheten får ökad nytta på grund av permanent bygglov eller ändrad användning av fastigheten kommer avtalet sägas upp och mellanskillnaden mellan framräknade antalet m² i då gällande taxa och antalet m² som bestämts enligt avtalet att debiteras enligt då gällande taxa.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2023-05-03
Avtal VA-anslutning annan fastighet, Ström 1:112

Ekonomiska konsekvenser

Tecknade av avtal är nödvändigt för att kunna debitera en skälig anläggningsavgift. Om avtal inte tecknas uteblir den intäkt VA-kollektivet behöver för att täcka verksamhetens nödvändiga kostnader.

Arbetsutskottets beslutsförslag till samhällsnämnden

Samhällsnämnden godkänner avtalet och ger ordförande i uppdrag att underteckna avtal för VA-anslutning annan fastighet, Ström 1:112

Franz Wallebäck
Enhetschef -VA
franz.walleback@lillaedet.se

Beslut expedieras till
Franz Wallebäck, enhetschef VA